

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

1193
G 25

P. Cluysen
Nederlandsche

Woorden-Schat,

Waar in meest alle de
Basterdt - Woorden,

Uyt

*P. C. Hoóft, H. de Ghróot, C. Huyghens,
I. v. Vondel, en andere voortreffelijke
Taalkundighe :*

En

Konst - Woorden

Uyt

*A. L. Rók, S. Stevin, de Kamer in Liefd'
bloeiende, en andere Duitſche Wýſghieren,*

Vergadert,

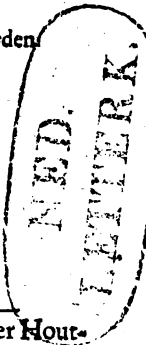
Naauwkeurighlijk en met Kraft vertaalt worden

De tweeden Druk, verbeteri en veel vermeerders.

t'AMSTERDAM,

By THOMAS FONTEYN, by de Deventer Hout-
markt, inde ghekroonde Drukkery, 1654.

**NED.
LETTERS.**

Den ghoedwillighen Leezer

Gheluk en Voorspoedt.

O wel door de in-, als uitwendighe Reden verscheelt van Beest het heerlijk Schepfel Mensch: en zo ver byna als deeze dat, overtreft andere zoodaanigh een, in wien die twee vermooghens der redelijke ziel wijdtlustigh uitblinken. In de woefte zee der Spraak, die de uitwendighe Reden is, moet men, om op de ree van deeze Roem te landen, een wakker oogh in 't zeyl, en tusschen een vreeselijke Scylla en schipbreukdreighende Charibdis de middelstreek houden. De eene is 't misbruik der Uitheemsche woorden, datmen *Ontaal*, de andere het zondighen teghen de Letterkonstighe Reeghels, 't welk men *Wanspraak* zou mooghen noemen. Twee Ghebrecken, daer van meest alle Taalen een dapperen inbreuk lijden, en haare natuurlijke Schoonheid geen kleene smet van wanstal anghewreeven wordt. Eeven zeer byna ghaat overal het laatste, meer en min in de eene als andere, en, indien erghens, t'onzent met uitghelaaten toom, het eerste in zwang: Zo dat het Onkruidt de Echte spruiten over 't hoofdt wast, en uit het erfelijk bezit bonzende, zich daar met gheweldt inwringt. Oorzaak van deeze Kanker, die 't inghewandt van onze Moedertaal doorbeeten had, en na 't hart stak, om het de laatste doodneep te gheeven, zijn tweederhande slaghe van Menschen. 't Eerste is van die, welke welsprekent meenen te ruiken, als zy met uitheemsche

WOOR-

Tot den Leezer.

woorden, die onze taal nooit voor haar kinderen erkent heeft, haar reedener doorspekken, en zo wonderspreekers schijnen by 't onkundigh Ghraauw, dat haar scheeve ghangen nakuyerende, die altemets haar zo krom en kreupel nabaauwet, dat het de kundighe tot lacchen parst. Ia zo ver hól die blinde yver vaak buiten 's baans, dat veel, op dat sy meê, een dróp uit Welspreekentheidts fles gheslorpt te hebben, mochten schijnen, die hól over ból, zonder die te verstaan, zy komen te pas óft niet, in haar redenen uitbraaken. Maar ver van de kunst der Welspreekentheidt verzeilen deeze Stuurluy. Want ghelijk

*Sapientia prima est ;
Stultitia carnisse.*

het de eerste trap der wijsheidt is, zótheidt te ontbeeren; zo is der Welspreekentheidt, een zuivere taal, gheschuimt van basterdt-woorden, te ghebruiken. En eeven alleens, ghelijk een, die op een aanzicht, dat van de Natuur tót een puikstaal der volmaaktheit opgericht was, tót meerder sieraadt morsighe verwen, en zwadderighe vernissen leide, de aartighe trekken, en kunstrijke zwieren van die schoonheidt niet verlichten, maar verdonkeren zou: Zo wordt ook de braafheidt van een taal door uitheemsch blanketsel niet op, maar ont-tooyt. Dat meer is, de tólk des ghemoedts is de spraak; en diens eindt verstaan te worden; en (lieve) hoe zullen van Duitsche verstaan worden, die geen duitisch spreeken; en voor-

neem-

Tot den Leezer.

neemlijk die, welke zich zelfs niet verstaan. Het tweede slag is van zulke, die, om haar meining te uiten, (ô hoon!) haar eighen moederlijke taal, die in rijkdom voor gheenighe de vlagh hoeft te strijken, te arm schatten en te ghebrekkig.* Deezen doolwegh bewandelen ook de meeste Gheleerde, ten zy de ervarentheidt, die der Zóttten Leermeeftres is, haar konst oók an haar, zo zy niét te halssterk zijn, te kóft ghelegh, en doen zien heeft dingen, tót wier mooghlijkheid zelfs haar verstandt niet opsteeg. Zo veel uitheemsche woorden kraftelijk overghezet, zo veel Konstwoorden naarwkeurighlijk vertaalt, overtuighen reets haar gheweten, zo 't met een brandt-yzer niet toe-gheschroeit is. Vrankrijk, Italien, Spanjen slooven 't mergh hunner herffenen uit, om hun taalen, die te ghelijk met haar nek het juk der Roomsche slaaverny ontfangen hebben, te beschaaven, en, ghelijk de Beer zijn Iongen met lekken, een bekoorlijke gheftalte by te zetten: En wy Nederlanders, die in kunde van Letteren en Waapenen niemandt toegheeven, zullen onze Moeder-taal, die wy ten kófte van zo veel bloedt, manhaftelijk in oude tijden verghooten, met onze vryheidt voor de inbreuk der Wereldwingende Romeinen onghekreukt behouden hebben, nu teghenwoordelijk laf hartigh, en met de armen over elkaâr van uitlandighe niet alleen laten bezoedelen, maar zo ver van 't spoor van onzer Voorouderen Heldendeughdt vervalten, dat er onder ons ghevonden zullen worden,

dieze

Tot den Leezer.

dieze, daar zyze, schoon zy schuldigh was, hoorden te ontschuldighen, onschuldigh met de smet van onvolmaaktheit te brandtmerken zullen onderstaan. Zo onghelukkig is eevenwel ons Nederlandt niet gheweest, dat niemandt onder zo veel tuitsteekende Gheesten, als er uit haar schoot voortghesproten zijn, haars onghevals zich ghekreunt hebbe. Dóch yeder heeft an de bouwvalliche timmeraadje van onze Moedertaal op zijn wijs de handt gheslaaghen. Veele hebben óf in dicht óf Rijmloos ghetracht in louter Nederlandtsch, buiten hulp van Basterdtwoorden haar beghippen heerlijk op 't Papier te schilderen, als *H. L. Spieghel*, *D. V. Koornhert*, *P. C. Hóóft*, *H. de Gbróot*, *C. Huyghow*, *I. v. Vondel*, en andere. Zommighe hebben de Konsten en Weetenenschappen duitsch leeren spreken, als de *Kawer in Liefde blooyende*, *S. Stevin*, de *Vertalers van Kekherman*, *Ramus*, en *Molinaus*, en *A. L. Kók*, die alle zijn voorghanghers, zo ver als zy hem in tijdt, in konst van vertaalen, en vinding van bequaame woorden, te boven ghaat. Andere hebben alle de Uitheemsche woorden ghetracht te verzaamen, in een beknópt bondel, haar beteekenis in duitsch daar an knoopende, op dat de Basterden uit, en de rechte in het gebruik mochten ghevoert worden. Dit hebben onderwonden in de voorgaande eeuw *I. Jan van der Werve* in zijn *Schat der Duitse Taal*, en in deeze *I. Hófman*, een voortreflijk zaak- en spraak-kundighe, in zijn *Nederlandseke Woorden-Schat*, Waar in meest

alle

Tot den Leezer.

alle de Onduitsche Woorden , met haar beduiding, uit verscheidene Schrijvers verghaadert, doch meest van hem bedacht , voorghefeldt worden. Deeze ons ter handt gheraakt zijnde , hebben wy tot ons eighen nut , en voor ons eighen ghebruik met meest alle de Kunst-woorden , van *A. L. Kók* ghesmeedt , óft uit andere by een gheraapt , en met veel andere Uitheemsche woorden , eensdeels van *J. Hofman* ons toeghezonden , eensdeels van ons ghevonden , verrijkt. En alzo de Drukker van *deze Woorden-Schat* op een tweeden Druk toeleide, hebben wy , oordeelende , dat het de Liefhebbers van onze rijke Moeders taal niet ondienstigh weezen zou , toeghestaan , dat ze met onze verrijking voor den dagh mocht komen. Ghelijk gheen lóf nóch roem , maar ons eighen nut in 't verghaaderen , zo is ook geen lóf nóch roem , maar 't nut van onze Landtsghenooten , die met my nóch een trek tót verheerlijking van onze taal in haren boezem queeken , in 't uitgheeven , ons doelwit. Hoop komt er nóch by , dat die ontaarde Duitschen , en reedelooze Schempers , hier in , daar vaak een Uitheemsch met vier , vijf eighen Duitsche woorden vertaalt wordt , de rijkdom van onze Taal speuren , en daar van voort an met meer eerbiedigheidt spreken mooghen. Zo ik deeze twee tref , houd ick mijn arbeit wel besteedt. Ghebruiktze t'uwen besten , en vaart wel.

L. Meyer.

Op de
NEDERLANDTSCH E
W O O R D E N - S C H A T

Van
J O H A N H Ó F M A N.

O Neêrlandt, wie is u in spraak ghelijk ?
Zoo kort, zoo net, zoo zin- zoo woorden-rijk ;
Niet dat ik, van een ydle waan bezeeten,
Wil onze Taal de Paradijs-taal heeten ;
Maar 't dunkt me vreemd dat ghy uw zuivre spraak
Besmet, en vindt in een onzuivre smaak.
Wilt gy uw Ghout voor Zilver ghaan opzetten,
En wisselen uw Zy' voor vuile sletten ?
Zoo komt het, als g'uw eighe Taal versmaat,
Dat ghy u zelf nóch anderen verstaat.
Dit wanghebruik van Hóllandts Landtghenooten
Heeft u op 't lest o! H Ó F M A N nóch verdrooten.
O Nederlandt bedank zijn' wakkre vlijt
Die tót uw nut nóch arbeidt spaart nóch tijdt.

R. Anflo.

Op de Vertaaling der
K O N S T W O O R D E N
Van A. L. K Ó K.

D'Onmooghlijkheid, gheschat in Konstvertaal
Uit Grieksch' en Roomsch' in onze Moedertaal,
Wordt hier door vlijt, door konst, en schrander oordeel
Verbrooken, Neêrlandt en de Konst ten voordeel.
'T ghebit wringt ghy, O Kók, der Afterklap,
Ten mondt dus in, en discht de Weetenschap
In eighe schootels op, uw Landtsgheooten,
Die u, schoon doodt, van doodt hierom ontblooten.

L. Meyer.

Nederlandsche WOORD-SCHAT.

A B.

Bacus , Mensa Pythagoræ , Tafel
van Vermenighbuldiging.

Abaliënatie , ontbreedingh/ ver-
breeding.

Abandon , verlatinge/ af-laet.

Abandonneren , overgeven/ verlaten/ opge-
ven/ begeben.

Abamita , oudt-ober-groot-vaders suster.

Abavi , oudt-ober-groot-vaders / Oberanen.

Abaviæ , oudt-ober-groot-moeders.

Abavunculus , out-ober-groot-moeders broe-
der/ oudt-ober-groot-oom.

Abbreviatie , afkortinge.

Abbreveren , verkozen.

Abderen , verberghen/ berghen/ schuylen.

Abdiceren , ontseggen/ affeggen.

Abductio , afleyding/afvoering.

Aberreren , afdwalen/ verdolen.

Abhorreren , afschrieken.

(wen.

Abigeren , wechdrjven/ ontvoeren/ verftou-

Ab intestato , dooz versterf.

Abitus , wegh-gang/ fcheydinge.

-Solis , abondt.

Maris , ebbe.

Abjiceren , wechwerpen/ verwerpen.

Abju-

Abju-

- Abjuratie, afzweeringe.
 Abjureren, afzweeren/ontzweeren.
 Abjudiceren, afwijzen/ontwijzen. (ging/
 Ablatie, ontnemingh/wechnemingh/afdoen
 Ablativus, af-nemer.
 Ablegeren, affenden/wechstieren.
 Abnepotes, Abneptes, Na-after-kintz-kinderen.
 Abnormis, ongeschikt/ongerijmt.
 Alepsia, blindheidt/zinneloosheidt.
 Abnegeren, lochgenen/ontseggen/verfaken.
 Abmatertera, ober-groot-moeders Suster.
 Abmitteren, wech-schikken/verzenden.
 Abnuëren, afwencken/ontseggen.
 Aboleren, verdelgen/vernien/vernietigen.
 Abolitie-brieven, verniet-brieven.
 Abominabel, grouwelijk/pstijck.
 Abominatie, gruwel/afschyck.
 Abondant, overbloedigh.
 Abonderen, overbloepen.
 Aborderen, anranden/an boort leggen.
 Abortiëren, misdacht baren/mis-baren/misdachtghen/misballen.
 Abortif, misdacht/doode-bucht.
 Abregé, verkoztsel/kozt begriip.
 Abbrevatie, } verkozting / verkoz-teeken.
 Abbrevature, }
 Abripiëren, wechrucken/ontucken/schaken.
 Abrogeren, affchaffen/afbreken.
 Abrupt, plotselijck.
 Abscederen, affcheiden/afwijken/ontwijken.

- Abfconderen, wech-dupcken / ontschuplen / verbergen.**
Absent, afwefen / afweefich / niet tegenwoozdigh.
Abfimilis, ongelyk.
Absis, 't rond / of 't rondt van een radt / radtsrondt.
Absolut, onbepaelt / plat-upt / vol-upt / volftrrecht / rond-upt.
Absolveren, volvoeren / voltrecken / bykennen / afdoen / ontslaen / lossen.
Absolutie, afdoeninge / bykenninge / oplofing.
Abforberen, opflocken / inflozpen / verflinden.
Abftergeren, afvagen / afwiffen / dwaen.
Abftinentie, onthoudinge / afhoudinge.
Abftineren, onthouden / spanen.
Abstract, afgetrocken.
Abstractio, afrecking.
Abtraheren, ontrecken / afrecken.
Abtruderen, verftoten / afftoten.
Absurd, ongerijmt / wanfchicklyck.
Abundantie, overbloedighedt / krieling.
Abus, misbyupck / mislagh / verfinningh / faelgreep / bedrog.
Abuferen, misbyupcken / mislepden / verfinnen / vergripen / vergiffen / bedriegen.

A C.

Academia, Opperfchool / Landfchool / Hoogefchool / Schouwburgh.

- Accableren, **berozucken/ stolpen.**
 Accederen, **by-komen/ ankomen/ gesehen.**
 Accelereren, **spoeden/ haesten.**
 Accenderen, **ontsteken/ ansteken.**
 Accensereren, **by-rekenen/ by-achten/ by-hou-**
den/ schatten.
 Accent, **woord-klank/ galm/ toe-zangh/ by-**
klank/ by-galm.
 Accentus, Acutus, **scherpe toe-zang.**
 Gravis, **zware toe-zang.**
 Circumflexus, **omgebogen toe-zang.**
 Accepteren, **aanbaarden/ annemen.**
 Acceptilatie, **ontfang-brief/ quijtbrief.**
 Accerferen, **daghaarden/ dagen/ halen.**
 Accessoor, **toegankelijk/ bykomende.**
 Acces, **toegang/ angang.**
 Accident, **toeval/ nootval/ byval/ ankleef.**
 Accideren, **toeballen/ nootballen/ byballen/**
gebeuten.
 Accingeren, **angoeden/ angoeden.**
 Acciperen, **ontfangen/ aanbaarden.**
 Acclamatie, **toeroeping/ toewyding.**
 Acclameren, **toeroepen.**
 Accountantie, **gemeenschaeplyk.**
 Accollade, **omhelsing.**
 Accomoderen, **voegen/ gevoegen/ geriepen/**
toe-passen.
 Accompaneren, **verfelschappen.**
 Accord, **berozagh/ een-stemming/ obereeni-**
ging. (stemmen.
 Accorderen, **berozagen/ obereenkomen/ toe-**

- Accoutreren , toestellen/ optoopen.
 Accresceren , angroepen/ toernemen.
 Accumberen , anfitren/ anliggen.
 Accumleren , ophoopen/ vergaderen.
 Accuraat , sch; ander / spitsbundigh/ bondigh/
 naeukeurigh/ toelgeschicht.
 Accusatje , anklacht/ beschuldigingh.
 Accusativus , anklager.
 Accuseren , berichten/ anklaghen / beschuldi-
 gen/ betjigen/ antjigen.
 Aceptialis , hoofdeloos.
 Acerbitate , wraangheyt.
 Acquiëscement , berustinghe/ toestanninge.
 Acquiësceren , berusten/ gersstijn/ toestaan/
 bewillighen.
 Acquireren , verkrijgen/ bekomen.
 Acquiteren , qujten/ qujttschelden.
 Acre , scherp/ bits.
 Acrimonia , scherpte/ scherpijghedt.
 Acroana , kluchte / spzoochje.
 Acroamaticus , a, um, toelupstrigh.
 Acronychus , a, um, tijtloos/ ontydigh.
 Acte , blyck/ bescheyt/ kennisse/ kennis- schzift/
 boete- gelt/ bonnis. (ver.
 Acte Notoriaal, bescheit van een beampschzj-
 Actie , handelingh/ werckinge/ opspzraack/ op
 te spzeken hebben/ doening/ bedzjif/ gerech-
 tigheyt/ epsch- stof. (delingen.
 Acten & Actitaten , handelingen/ en oberhan-
 Actie van Ignorantie pretenderen , met ontwe-
 tenhejdt der zaak onschuldigen.

- Actien, **gerechtigheden/ recht.**
 Actiatien, **oberhandelingen.**
 Actif, **werckelijck/ vernuftelijck.**
 Actiones, **rechts-middelen / Pleet-stucken/ dingh-taalen.**
 Actueel, Actueix, **werckelijck.**
 Actum, **gedaan/ gemaakt/gegeven.**
 Actus, **daadt/ bedrijf/ handeling.**
 Enritativus, **wezentlijck bedrijf.**
 Acten, **septen/ daden/ doeringen.**
 Acuëren, **wetten/ spitsen/ scherpen.**
 Acrologia, **oneygenfpraak/ oneygenreden.**
 Acut, **fcherp.**
 Acutangulus, **fcherpboeckigh.**

A D.

- Adagium, **fpreekwoord/ fpzeuck.**
 Adapteren, **anwoeghen / by-fchicken / toepaffen.**
 Adderen, **toedoen/ byboegen/ aanlappen.**
 Additie, **toedoening/ vergadering/ opftelling.**
 Addiceren, **toekennen/ toefeggen.**
 Addubitatio, **half-twijffeling.**
 Adduceren, **anleypden/ byleypden.**
 Adduplicatio, **verdobbeling.**
 Adhereren, **anhangen.**
 Adheriteren, **erven.**
 Adhiberen, **byhouden / bybzengen / aantwenden/ befigen.**
 Adhibitie, **toebzenginge/ bybzenginge.**

Adhor-

- Adhorteren , annamen.
 Adi , heden/ van daagh.
 Adiametri , onmiddellijnige/ongelijkmiddel-
 lijnige.
 Adjacentia , aanhangige/bpleggige.
 Adjectif , toewerpijgh/bpboeghlijck.
 Adieren , anbaerden/ annemen/angaan.
 Adieu , baar wel/ Godt geleyde u.
 Adigeren , andrijben/ voortstouwen.
 Adjiciëren , toewerpen.
 Adimeren , benemen.
 Adimplieren , verbullen.
 Adjoint , bpgeboeghde/meegezel.
 Adjointeren , bpboegen.
 Adjourneren , dachbaarden.
 Adipisceren , bekomen/ verkrijgen.
 Adjudicatie , toewijfinge.
 Adjudiceren , toewijfen/ aantwijfen.
 Adjument , hulp/ byftant.
 Adjunct , bpgeboegd/ bpboeg/aankleef.
 Adjureren , zweeren/ bezweeren.
 Adjusteren , gelijkmaken.
 Adjuveren , helpen.
 Admonitie , anmaninge/bermaning.
 Adminiculeren , ondersteunen/helpen/stutten.
 Administratie , bewint/bedieninge.
 Administreren , bewindt hebben/ bedienen.
 Admiraal , Zee-booght/ Vloot-Heer.
 Admirabel , wonderbaar.
 Admirationis Signum , wonderteecken.
 Admireren , verwonderen.

- Admisceren , vermengen.
 Admitteren , toestaan/ intwilligen.
 Admoneren , bemanen/ anmanen.
 Admorderen , toebijten/ anbijten.
 Admoveren , anboeren/ anzingen/ ansturen/
 toewenden/ ankeeren.
 Adnavigeren , anshopen/ anbaren.
 Adnecteren , anknopen/ anbinden.
 Adoleren , reukofferen/ anwassen.
 Adopteren , annemen tot kintſchap.
 Adoptie , anneming tot kintſchap.
 Ador , repn koozen/ afgoden-offer.
 Adoratie , anbiddege.
 Adoreren , anbidden.
 Adorneren , bercieren/ opſchicken/ toepen.
 Adreſſe , beſtellinge/ beſchickinge.
 Adreſſeren , ſchicken/ beſtellen/ beſchicken/ an-
 wijſen/ toeſtieren.
 Adſcriberen , toeſchrijven.
 Adſtrueren , baſt maken.
 Adſtrictoria Medicamenta , ſtoppende genees-
 middelen.
 Advanceren , boozderen.
 Advenant , obereenkomſt/ bygebolg.
 Adveniëren , toekomen/ ankommen.
 Advent , toekomſte.
 Adverbialia , bywoozdige.
 Adverbium , bywoozt.
 Advers , tegen.
 Adverſarius , tegendeel/ tegenzijde/ party.
 Adverſativa , weerſtebige.

Adver-

- Adversalia , kladrboeck/ kladde.
 Adversio , afkeer.
 Adversiteyt , tegenpoet.
 Adverteren , toekeren/waerschouwen/bood-
 schappen/ verwittigen.
 Advertissement , waerschouwinge / verma-
 ning/ bekendmakinge.
 Advijs , goetbuncken/ waerschouwinge/ me-
 ning/ bericht.
 Adviseren , beraden / beslinnen / raden/ te ken-
 nen geven/ oordeelen.
 Adulatie , plumpstrijkinge.
 Adulateur , plumpstrijcker.
 Aduleren , plumpstrijcken/ vliepen.
 Adultere , overspel.
 Adumbratio , ontwerp/ betoep.
 Advocaat , boozpraak/ boozspreek.
 Advocaat Fiscaal , boozpraak van 's Heeren
 geldt-kist.
 Advoceren , boozspreken / toeroepen.
 Advolveren , toerollen / aanrollen / toewente-
 len/ aantwentelen. (gen.
 Advouëren , gestandt doen/toestemmen/besli-
 Advoy , toestemming.
 Advoyement , gestantdoening / vasthouding/
 toestemming.
 Adynaton , onmogelijckheyt.

Æ.

- Ænigma , raadtsef.
 Æqualis , eben/ ebengelijck.

31 5

Æo

Æqualitas, ebengelijckhepdt / gelijckhepdt.

Æqualiteyt, ebenhepdt / billichhepdt.

Æquatio, bergelijcking / verevening.

Symbiotica, samen-lebige / gelijck-ge-
woone / gelijckhaartige.

Synthetica, samensertige.

Analytica, ontknopige.

Æquator, æquinoctialis, æquidialis, **Ebe-
naar**.

Æqueren, ghelijck maken.

Æquiangulus, ebenhoeckigh.

Æquicrure, ebenbeenigh.

Æquidistans, parallellus, ebenwijdige.

Æquilaterus, ebenzijdigh.

Æquimanus, ebenhandigh.

Æquimultiplex, ebenveelvoudigh.

Æquinoctie, nacht-ebeninge.

Æquipagie, uptrustinge.

Æquiparantia, ebengelijckhepdt.

Æquiperen, uptruffen / uptreeden.

Æquipollent, gelijck-machtigh.

Æquipollentia, gelijckmachtighhepdt.

Æquiteyt, billichhepdt.

Æquivalent, gelijck-waardigh.

Æquivaleren, gelijck gelden / ebenwaardigh
zijn.

Æquivoca, æquivocalia, gelijcknamige.

Æquivocantia, gelijcknoemende.

Æquivocata, gelijckgenoemde.

Æquiterminus, a, um, ebenpaaligh.

Æra, anhanghtijdt / tijdtwozel.

A F.

Affable, **gespzaacksaam.**

Affameren, **berhongereren/ upthongeren.**

Affaire, **handel / koopmanschap / bekomme-**

Affectaat, **naeukeurigh. (ring.**

Afcirculen, **kringen/ bekringen.**

Afconterfeyten, **afbeelden.**

Affecteren, **be-pberen / behertigen / soecken/ berepſchen/ naſtaan/ dickwils doen.**

Affectie, **herts-tocht/ toenepging/ ontroering/ andoening/ genegenhepdt.**

Affectioneren, **toenepgen/ beminnen.**

Afficiëren, **andoen.**

Affigeren, **anhechten.**

Affineren, **zupberen.**

Affiniteyt, **maaghſchap / ſwagerſchap / verwantſchap.**

Affirmatie, **bebeſting/ betupping.**

Affirmeren, **bebeſtigen/ vergewiſſen / beja'en/ zekeren.**

Affixie, **anhechtinge.**

Afflictie, **quellinge.**

Affluëren, **toebloepen/ oberbloepen.**

Affront, **verkoztige / beledinge / hoon / eer-roobing.**

Affronteren, **verkozten / beledigen / verongelijcken/ hoonen.**

A G.

Agent, **Gefant/ Hofgeſant/ Saack-boerder.**

Ageren, **doen/ bebzijden/ verhandelen.**

Aggra-

Aggravatie, **beswaringe/ overladinge.**

Aggraveren, **beswaren/ overladen.**

Aggreable, **aangenaem/ behaaghtlyck.**

Aggréatie, **behagingh/ toestemming/ goet-
kenning.**

Aggrediëren, **anballen/ angaan/ toetreden.**

Aggreëren, **behagen/ belieden/ bewilligen/ an-
genamen/ toestemmen.**

Aggregeren, **toegaderen/ versamelen.**

Aggresseren, **atbatten/ anballen/ inbaren.**

Agil, **snel/ behendigh.**

Agitatie, **drijvinge/ beroeringe/ anstokinge.**

Agiteren, **drijven/ beroeren.**

Agnosceren, **erkennen.**

Agnus Dei, **'t Lam Gods.**

Agniet, } **Lage.**

Aket, }

Agriculture, **Landbouw/ lantbouwing/ lant-
bouwerp/ lantwinning.**

Agrimonia, **bitterhepdt.**

Ailodiale, **ontleengoedt.**

Aitemata, **verepschingen.**

Aisement, **gemacklyck/ lichtdoenlyck.**

Aitiologia, **oozaak-segging.**

A L.

Alarm, **Wapen-roep.**

Alchimia, alkumye, alkemye, **stof-schept-kun-
de/ Algemisterp.**

Alferes, **Daandzager.**

Algebra, **Stel-regel.**

Aliba-

- Alidada, **wijs-regel.**
 Aliënatie, **verbzeemdinge.**
 Aliëneren, **verbzeemden.**
 Aliment, Alimonie, **onderhout/voedsel.**
 Alimentatie, **voeding/opvoedinge.**
 Allatresen, **ambaffen.**
 Allegatie, **besprekingh.**
 Allegeren, **bespreken/voorzaken/antrechen.**
 Allegoria, **bespreeksel/bespreeksel/gelijkspreuk.**
 Allegoricus, a, um, **bespreukigh.**
 Allegorice, **bespreukelijck.**
 Alleveren, **berlichten/laben.**
 Allez, } **voort.**
 Allons, }
 Alliantie, **verbont.**
 Alliëren, **verbont-maken/verbinden.**
 Alliceren, **anlocken.**
 Allideren, **anstooten/stanten.**
 Allocutie, **anspraak.**
 Allodiale - **goederen, ontleen-goederen/oncijn-
 (baergeeft.**
 Alloqueren, **anspreken.**
 Alloy, **mint-stof.**
 Alludéren, **opspelen / 't oogge op hebben.**
 Alluëren, **anbloepen.**
 Allumeren, **ontsteken.**
 Allusie, **spelinge oft insicht op iets/anspel.**
 Alluvie, **anbloepinge/anspoelinge.**
 Alopecia, **haast-zucht.**
 Almucantharath, **hooght-oft gewestcirkels/
 loop-oft topkringen.**

Alteratie, **beranderingh / ontsteltheidt / ontsettinge.**

Altercatie, **gekijf.**

Alterkeren, **kijben.**

Alternatie, **wisselingh / walinge.**

Alterneren, **beurthouden / oberhants doen.**

Alternus, a, um, **oberbeurtigh / oberhants.**

Alterutumbres, **een van beyde schaduwige.**

Altus, **hoogh / boven-zangh / hooghstem.**

Alveus, **kolck.**

A M.

Amabel, **byndtsaam / minzaam.**

Amaritude, **bitterhepd.**

Amasseren, **ophopen.**

Amateur, **liefhebber / minnaar.**

Ambages, **omwegen / om-reben.**

Aambarvalia, **Krupps-dagen.**

Ambassadeur, **Gesant / Hofgesant.**

Ambidextre, **slink en rechts / ebenhandigh.**

Ambiëren, **na hengelen / om hengelen / bypen / begeeren / omgaan.**

Ambigëren, **twijffelen.**

Ambiguiteyt, **dobbelsinnigheyt.**

Ambiguus, **dobbelsinnigh / twijffelachtigh.**

Ambitiosus, **eersuchtigh / eergierigh.**

Ambitus, **omtreck / bebangh.**

Amblygonius, a, um, **plomphoeckigh.**

Amblyophia, **oogen-schemering.**

Ambubaja, **Dante / Dantine / hoere.**

Ambulatie, **wandelinge.**

Amende,

- Amende, boete.
 Ameniteyt, lieflijkhepd/ minzaamhepd.
 Amiable, lieflijk/ minzaam.
 Amice, Dziendt.
 Amye, Dziendinne.
 Amiffie, verlies.
 Amict, kleedt/ hoofd-deckfel.
 Amitius, Recht-sweer.
 Amitteren, verliesen.
 Ammunitie, toerustingh/ oorloghs-gereedschap/ krijghs-tuygh.
 Amodereren, middelen.
 Amoliëren, wechdzijben/ verdzijben / afwenden / uptropen.
 Amoy, an mijn.
 Amoreus, minnigh / liefzaam / verliefd.
 Amoveren, weren/ wechdoen.
 Amphibolia, dubbelzin.
 Amphibologie, twijfelreden/ twijfel-zin/ dubbelsinnighepd/dubbelspraack/ dubbelzin.
 Amphifcij, twee-zijd-schaduwige.
 Amphiteton, Buzze.
 Amphitheâtrum, Schouw-burgh/ ronden burgh.
 Amphora, krupck/ water-bat.
 Ampfcteren, omhelsen/ ombângen.
 Amortifatie, doode-handt.
 Amortiferen, 't goedt in dooder handt stellen.
 Ample, bzeedt/ rupm/ wijdtluchtigh.
 Ampliëren, verbzeeden / vermeeren / uptbzedden.

Amplificeren, **bzietmaken / upebzeeden / bezmeeren.**

Ampotis, **eb.**

Amputeren, **besnoepen / afsnoepen / knotten.**

Amuffis, **richtsnoer / regel / richt-loot.**

Amusus, **zanglooze / ongeleert in 't zingen.**

A N.

Anabaptist, **Herdooper / Wederdooper.**

Anacoïnosis, **Communicatio, berading / be-
raadslaging.**

Anceps, **twijfelachtigh / twee-snydigh.**

Anaglyptes, **beeldtsnijder / beeldthouwer.**

Anadiplosis, **verdubbeling.**

Anagramma, **eben-letter-spreek.**

Anakephalaïosis, **hertelling.**

Analoga, **gelijkvormige.**

Attributionis, **der toe-eggening.**

Proportionis, **der eben-redenhepdt.**

Attributionis Externæ, **der upteuwendige
toe-eggening.**

Analogie, **ebenredenhepdt / gelijkvormighepdt.**

Analyticus, a, um, **ontknoopigh.**

Analyfis, **ontbinding / ontknooping.**

Anguitenens, **slangedrigh.**

Anagogicus, **verbozgen / eenigh / bescheutwig.**

Anaphora, **boozberhaal / selfawoozdighepdt.**

Anastrophe, **ombzaep.**

Anathematiseren, **verbloeken.**

Anatomie, **ontleding / opsnydingh / ontled-
kunde.**

- Ancyloglassum , span-ader.
 Androgijnen , Mantwijven.
 Angelus , Geest/ Engel/ Gods-hode.
 Angina , hals-gezwere.
 Angulus , hoek/ winckel/ eck.
 Incidentiæ, contactus, Tactionis, raakhoek.
 Sectionis , snijhoek.
 Homogeneus , gelijkaertige
 Heterogeneus , ongelijkaertige
 Rectus , rechte
 Obliquus , schiebe
 Obtusus , bot / stomp / plompe
 Acutus , scherpe
 Rectilineus , rechtlijnige
 Curvilineus , kromlijnige
 Angusteren , benaauwen / engen.
 Angustie , enghete/ bangighejdt.
 Animadverteren , waarschouwen/ behertigen/
 bejzoeden/ na-mercken.
 Animeren , moedigen/ woetgeben.
 Animeux , moedigh.
 Animositeyt , moedighhejdt.
 Anualen , Jaerhoecken.
 Annecteren , anknoopen/ anhechten.
 Annex , angehecht/ by-ghevoeght.
 Aanicheleren , vernietigen.
 Annoteren , antepkenen.
 Annuëren , toewenken / toeknicken/ toestaan.
 Annulleren , vernietigen.
 Annunciëren , verkondigen.
 Anomalia , ongelijcksozmighejdt.

} hoek.

- Anoiconometon , mis-plaatſing.
 Antæci , teghen-ober-wooners.
 Antanaclâſis , weerſlagh / dubbel-woort.
 Antarceticus , zuyder / tegen-nooꝝder.
 Antecederen , boozgaew / obertreffen.
 Antecelleren , opmunten / obertreffen.
 Anteceſſeur , Doozſaat / boozganger.
 Antemurale , booz-beſte / boozburgh.
 Antepenultimus , booz de naaſt laaſte.
 Anteponderen , boozſtellen / boozſetten.
 Antichriſtus , tegen-kriſt.
 Anticipatie , boozkominghe.
 Anticiperen , boozkomen / verraffen.
 Anticopa , teghen-kerf.
 Antidateren , te boozen antepkenen.
 Antidotum , teghen-gift.
 Antilogia , oozſaek-fegging.
 Antijck , Antijcks , oudt / ſnaacks. (ſeling.
 Antimetabole , Commuratio , omſtel / verwif-
 Antipathie , afkeer / weerſin.
 Antiperiſtaſis , tegen-dꝝang.
 Antiphora , booz-zang.
 Antypophora , tegenbzenging / tegen-ſtel.
 Antiphrâſis , tegenwoozding.
 Antipodes , tegen-voetelingen.
 Antiquereren , oudtmaken / wech doen / aſſchaf-
 fen / uptdꝝjben.
 Antiquiteyt , oudthevdt.
 Antitropha , tegen-liſt.
 Antitheliſis , wiſſel.
 Antitheton , teghen-ſtel.

Antonomasia, vernoemingh.

Anumbres, schaduwloose.

Anxiëteyt, } angst/ benaautheyt / angst-

Anxiëtude, } ballighepdt.

A P.

Apart, by-sonderlijck/ af-sonderlijck.

Apertie, openinge.

Aphthe, mondt-gesweer/ spzoutwe.

Apheresis, aflat.

Apis Indica, Indische Bpe.

Apocha, anbang-tijdt / tijdt-woztel / quijt-
scheldingh.

Apocalypsis, openbaringe.

Apocriph, verborzen/ ongelijst/ ongereegelt.

Apocope, nalaat/ snoeping.

Apodioxis, vertwerping.

Apogœum, berdste punt/ afaardig.

Epicycli, inronde berdste punt/ bykrings
afaardigh.

Apodemica, reys-kunde.

Apodicticus, betoogigh/ ont-knoopigh.

Apographum, af-schrijft/ dobbel.

Apologia, verantwoordingh / naamscherm/
verdediging.

Apologus, dier-spzeuck/ klucht/ by-spel.

Apoteker, drack-menger.

Apotelesmaticus, gheboort-steller.

Apotome, rest/ blijft overigh.

Apoplexie, popelspe/ beroerthepdt.

Aporia, twijffeling.

- Apofitopofis , **berzwojging.**
 Apoftolus , **Godts ghesant.**
 Apoftrophus , **uprlating..**
 Apoftrophe , **afwendingsh/ afkeet.**
 Apophthegma , **ghedenck-ſpreuck.**
 Apoftaet , **afvallige / verloochenaer.**
 Apoftafie ; **afval.**
 Apoftil , **beſcheyt/rant-tekening/bp-tekening.**
 Apofteme , } **ſwellinge/ geſwoel/ zwoer.**
 Apoftumatie , }
 Apozeme , **krupd-drank.**
 Appaiſeren , **bebzeedigen.**
 Apparentie , **ſchijnbaarhepd.**
 Apparentiz Caeleſtes , **Hemelſche beſchijnze-
len.**
 Apparent , **oogſchijnlijck/ ſchijnbaarlijck/ mo-
gelijck.**
 Appareren , **bereyden/ beſchijnen.**
 Appareil , **bereydeſel/ toeruſting.**
 Appaſt , **aas/ betmakende ſpijs.**
 Appart , **afgeſondert/ afghedeelt.**
 Appel , **beroep.**
 Appellatie , **beroepinge/ betreck van't vromts/
hooger-betreck.**
 Appelleren , **beroepen.**
 Appenderen , **anhangen.**
 Appendix , **anhangſel / anhang/ bpborgſel.**
 Appenſement , **dagh van beraedt.**
 Apperijt , **graaghepd/ begeerte/ treck.**
 Appingeren , **anboegen/ afmalen / aanſchilde-
ren/ op dichten.**

- Applauderen, verbzolgen/ prijzen/ toefupch-**
ghen.
Applicatie, toepassing.
Appliceren, toepassen.
Appointeren, spitsen/bestemmen/ bergelyken.
Appointement, beslechtinge/ uyttinge.
Apponeren, apposereren, bpsetten.
Apporteren, bpbzengen/ toebzengen.
Appositie, bpsettinge/ toezet.
Apposteren, africhten.
Appreciëren, waerdeeren/ schatten.
Apprehenderen, vatten/ bevatten/ vanghen/
vast-houden.
Apprehensie, vatinge/ begrippinge.
Approbatie, goetkenninge/ bestemming.
Approberen, goedt kennen/ goedt achten/ an-
nemen/ looben.
Approche, naardering/ loopgracht.
Approcheren, naarderen.
Appropinqueren, genaken/ naarderen.
Appropriëren, toe-eygenen.
Appuy, leeningh/ steunsel.
April, Gzasmaant.
Apteren, voegen/ vlyen/ passen.
Apteker, dzogh-bereyder/ dzanck-menger.

A R.

- Arbiter, Scheptsman/ Beghman/ bemidde-**
ler/ goe-man.
Arbitraal, beraadtsaam/ wilkeurlijk/ goedt-
dunckende.

Arbitrage, bemiddelingh.

Arbitrateur, vrede-maker/goede man.

Arbitreren, bemiddelen / raat: slaan / beraat-
slagen.

Arcenaal, Wapenhuis.

Arceren, weeren / afweeren / beletten / indzij-
ven.

Archangelus, Ardtg-engel.

Architectura, bouw-konst.

Architect, Bouw-meester.

Archididascalus, opper-meester.

Archier, Schutter.

Te paerde, Paerd-schutter.

Arcitenens, de Schutter.

Archelogia, Beginsel-kunde.

Archetypus, opperbeeldigh / opperboozbeel-
digh.

Arcteren, beklemmen / benauwen.

Arcticus, a, um, Noorder.

Ardent, vperigh / vbrandigh.

Arderen, vbanden.

Area, de Grondt der Boutwingh / het binnen-
rum.

Aretalogus, wijs-bol / schoon-spzeker / woord-
dichter.

Ariditeyt, drooghte.

Aries, de Ham / muur-vzeker / storm-kat.

Aristocratie, der besten-regeeringhe / adel-re-
geeringe / bester-heersching.

Argestes, Noord-weste-windt.

Arguatie, bewijsing / kibbeling.

Argu-

Arguëren, **betwijfen/knibbelen.**

Argut, **loos/ scherpsinnigh.**

Argument, **betwijs/bewijs-reden/kozt begrijp/ inhoudt.**

Argumenta Artificialia, **konstige**

Inartificialia, **on-konstige**

Consentanea, **obereenstem- mige**

Dissentanea, **strijdige**

Arithmetica, **Telkonst / reken-konst / tal- ofc tel-kunde.**

Simplex, **eenvoudige**

Comparata, **vergeleekene**

Geometrica, **meetkundige**

Astronomica, **sterre-kundige**

Geodætica, **aardkloot-kundige**

Algebraica, **Cosfica, stelregelsche**

} **Betwijs-
redenen.**

} **Tel-
kun-
de.**

Armade, **armee, kriggs-rustinge/kriggs-hep?**

Arma, **Defensionis, bescherm-wapenen.**

Offensionis, hinder-wapenen.

Armeren, **wapenen.**

Armilustrum, **wapen-schoutwingh.**

Aromatijck, **welriekende.**

Arquebuse, **Op-er-roer.**

Arche-buse, **handt-bussen/vier-roer.**

Arche-busier, **handt-busschieter.**

Arrable, **niet dienende/ on-dienstigh.**

Arrectie, **opstreckinge/opzrechtinge.**

Arrement, **dingh-grondt.**

Arrideren, **toelacchen.**

Arriere-garde, **achter-hoede.**

Arrigeren , opstrecken/ opzichten.

Arrest , beslag/ beslupt/ bekommeringh.

Arresteren , beslupten/ bekommeren/ beslaan/
an-nemen.

Arripiëren , opbatten/ angrijpen.

Arrivèren , ankommen/ anlanden.

Arriveren in Salvo , behouden over-komen.

Arris , Gods-penning / welkcom-geldt.

Arroderen , inbijten/ knagen/ beknaabelen.

Arrogant , beroemlijck/ trots/ vermeten.

Arrogeren , beroemen/ vermeten.

Arrouferen , besproepen.

(len.

Ars Componendi , de konst van t'samen-stel-

Ponderaria , weegh-konst.

Mechanica , ambacht/ hant-werk-kunde.

Artes Liberales , vrye konsten.

Arsenaal , schip-haven/ ree/ wapen-huyjs.

Arterie , pols-ader/ hert-ader/ slach-ader.

Arthritis , leden-kranchtheydt.

Articule , lidt.

Articuleren , beledigen.

Artifice , konst-handel / konst-greep / konst/
konstenaar.

Artificiael , konstigh.

Artillerie , geschut.

Artillery-meester , bus-meester.

A S.

Ascenderen , klimmen/ opgaan.

Ascendent , opgaande/ opklimmende.

Ascen-

- Afcepfie , klimminge/ opbaart/ opftygginge.
 Afchematifta , gefalteloos/ qua-ftaltigingh.
 Afpect , anſchou/ ſtergeſicht.
 Afpergeren , beſprengen/ beſpreopen.
 Afperiteyt , ſcherpheidt/ wꝛanchheidt.
 Afperneren , berſmaden/ berachten.
 Afperſie , beſprengingh.
 Afpiciëren , anſchoutwen.
 Aspiratie , toeblaſſing/ galm.
 Aspireren , nae ſtaſſen/ nae trachten/ beſa-
 gen/ op blammen.
 Aſportereren , toebrengen.
 Affaut , anbal.
 Affcriberen , toefchrijven.
 Affeeteren , nabolgen/ beſagen.
 Affemblersen , vergaderen.
 Affenteren , faliboutwen/ blepen.
 Affentiëren , mede-houden/ toeftemmen.
 Affequeren , bekomen/ verkrifgen.
 Afferereren , verdadigen/ geftant doen.
 Afferſie , verdadiging/ toeftemmige.
 Afferteur , verdadiger/ verſeckeraar.
 Afferveren , behoeden/ bewaren.
 Affeſſeur , bpgeboeghde/ bpſitter.
 Affignatie , antwijſing/ betwijſ/ oertwijſing.
 Affignereren , antwijſen/ oertwijſen.
 Affimileren , vergelijcken.
 Affimuleren , mede-bepnſen.
 Affis , pondt.
 Affiſes , plepꝛdagen/ ding-dagen/ zit-dagen.
 Affiſteren , bpſtaan/ raadt-geven/ onder-ſtaan.

- Associëren, **verfelfchappen.**
 Affommeren, **dootflaan/ knellen/ optellen.**
 Affopiëren, **stillen/ in flaaft wiegen/ fuffen.**
 Affumeren, **by-nemen/ annemen/ toenemen.**
 Affumtie, **by-nemingh/ annemingh/ toe-nemingh/ 't bygeboeghde.**
 Affureren, **verfekeren.**
 Affurantie, **verzekering.**
 Afteifmus, **boerding.**
 Afteifma, **Conftellatio, gesternte/ hemelfch-teecken.**
 Aftringeren, **toepzangen/ stoppen/ vastmaken/ anknoopen/ antrekken.**
 Afrolabium, **plat-kloor.**
 Afmaticus, **eng-bozftigh/ ambozftigh.**
 Afrologie, **ftarre-leeringe/ftarrekijck-kunde/ fterre-giffing/fterre-waan/ ftarrekijkinge.**
 Afrologus, **Afrologijn, ftarrekijcker.**
 Afonomie, **ftarrekonft/ hemels-loop/ fter-loop-kunde.**
 Aftruëren, **aenboutwen/ aentimmeren.**
 Afutie, **fchalckhepdt/ lift.**
 Afijl, **byplaets.**
 Afymbolus, **on-berwant.** (hepdt.
 Afymetria, **on-evenmatighhepdt/on-meetbaer-**
 Afymmetrus, **a, um, on-evenmatigh.**
 Afyndeton, **onthoppelingh.**

A T.

Atavi, **Bet-oudt-ober-groot-vaders.**

Ata-

- Ataviæ, **Bet-ober-groot-moeders.**
 Atheïst, **ongodtsdienstige / ongodtlijke / on-
 -godist / Godt-verlater / Godt-vergheter /
 Godt-verloochener.**
 Atnepotes, atneptes, **Bet-na-after-kindts-
 kinderen.**
 Atomus, **on-deeligh / veeseltje.**
 Atroos, **fel / binnigh / bits / grimmigh / wzeedt.**
 Attache, **anheghtsel.**
 Attacheren, **anheghten.**
 Attaqueren, **anranden / aanransen.**
 Attedieux, **verdzietelijck.**
 Attenderen, **toelupsteren / ophoozen.**
 Attentaet, **pooginge / bestaen / bedrijf.**
 Attenteren, **onderstaen / pooghen / onderwin-
 den / bedrijven.**
 Attentie, **toe-lupsteringe / aandacht.**
 Attestatie, **tupgh-schzift.**
 Attesteren, **betuppen.**
 Attenuëren, **verdunnen / verkleppen.**
 Attingeren, **berepcken / aenraken.**
 Attractie, **in-treckingh.**
 Tributa, Affectiones, **andoeninghen / oft ep-
 genschappen.**
 Attrapperen, **betrappen / achterhalen.**
 Tribuëren, **toegeven / toe-epgenen / toeschick-
 ken.**

A V.

- Avance, **winst / verlies.**
 Avancement, **booꝝderinge / bebooꝝderinge.**

Avan-

Avanceren, **voorderen.**

Avantage, **voordeel/ toe-mate.**

Avantgarde, **voordeel/ spits van 't leggen.**

Audacie, **stouthepdt.**

Audientie, **gehoor.**

Auditeur, **anhoozder.**

Auditorium, **gehoor-plaats.**

Aventuur, **gebal.**

Averseren, **berispen/afwenden.**

Averteren, **afwenden/ omkeeren/ ontwenden.**

Aufereren, **wechdzagen/ ontdzagen.**

Aufugeren, **ontblijden.**

Augmenteren, **vermeerderen.**

Augustus, **Soestmaant.**

Avijs, **Zin-spreuck/ goetduncken.**

Autor, **Vinder/ schryver/ vermeerder/ maker.**

Autorisatio, **machtigingh.**

Authoriseren, **ghesagh-gheben/ machtighen/ achtbaar maken/ volmachten.**

Authoriteyt, **ghesagh/ gheloofwaerdighepdt/ achtbaerhepdt/ oberstaen/ macht.**

Avoceren, **afstemmen/ outraden.**

Avonturen, **waghen.**

Avous, **'t ghelt u/ an u.**

Auroor, **dagheraat.**

Ausculteren, **lupstecen/ ghehoor gheben/ toelupstereen.**

Auster, **Zupde-windt.**

Austeriteyt, **wzanghepdt/ stuurshhepdt/ barshepdt.**

Auftroafricanus, **Zupd-zupd-west.**

Autentijck , gheloofwaerdigh/ achtbaer door
 zig/ saech-weldigh. (gen.
 Autentiseren , vermeerderen / gheloofwaerdi-
 Autosophus , eppen-wijs.
 Aux , by-rondts afaardigh.
 Auxesis , vergrootingh.
 Auxiliëren , helpen / behulpigh sijn.
 Axiomata , gheloof-spreuken / ghemeene ken-
 nissen.
 Axis , Diameter Terræ , Aξ / spil.
 Azimuth , Top-boogh/ streck.

B A.

B Acchanalien , slempe-dagen/ bastenabondt.
 Baculum Iacobi , Jacobs staf / oft stock/
 Graad-boogh.
 Bagage , reys-tupgh/ gepack.
 Bague , klepnoodt/ juweel.
 Baillu , Landt-booght/ Landt-drost.
 Balanceren , weegen/ vergelijcken.
 Balance , Wage / weeghschaal/ ebenaar.
 Ballet , Dans-spel.
 Balloen , wint-bal/ bal.
 Balsam , smout/ heel-smeer.
 Balsamen , smouten / in-leggen.
 Bancqueroutier , bank-breker / achter-upt-
 baarder.
 Bancket , sucker-geback.
 Bandijt , Balling / ban-upt.

- Banderolle , **Wlagge/ Wane.**
 Bandonneren , **verbzenden.**
 Baniere , **vaan.**
 Baptiseren , **Doopen/ kerstenen/ naam-geben.**
 Barbaar , **woest/ routw/ uptheems.**
 Barbara , **bastert-woorden.**
 Barbarum seculum , **leeken tijdt.**
 Barbier , **Baartscheerder.**
 Baron , **Dyphcer / Waanderheer.**
 Barrière , **schep-boom.**
 Basclesmanos , **quinck-slagh / groet-zwier oft
streeck.**
 Basis , **grondt / grondt-best.**
 Bassus , **grondt-stem.**
 Bastard , **on-echtelingh / speel-kindt / aterling.**
 Bastillie , **slot / blockhuys.**
 Bastonade , **stock-slagh.**
 Bataille , **slagh / veltslagh / of scheeps-strijdt /
slagh-ozde.**
 Batement , **kluchtspeel / klucht.**
 Baterye , **stozm-hat / schiet-schang.**

B E.

- Beatifiëren , **gelucksaligh maken / saligen.**
 Beatitude , **gelucksaligh eydt.**
 Belliqueus , **strijdbaar.**
 Belopoëtica , **geschut-maak-kunde.**
 Benediceren , **zeegenen.**
 Benedictie , **zeegen / zeegeningh.**
 Beneficie , **weldaedt / boozdeel / pzoeb.**

Bene-

Benevolentie, goetwillighepdt
 Benigniteyt, goedertierenhept/gulhertighept.
 Besoigne, werck.
 Besoigneren, arbeeden/wercken.
 Bestiaal, ~~Dee~~ / dierlijck/ beestelijck.

B I.

Bibliotheque, Boeck-kamer/boeckerp/boeck-
 kas/ boeckschat/ boeckvertreck/boeckzaal.
 Bybel, bond-boeck.
 Biceps, twee-hoofdigh.
 Bicubus, oft Cubi cubus, Teerlings teerling.
 Bien-venue, wel-komst / wel-ge-komst-mael.
 Biformis, tweevozmigh.
 Bigareren, onderschepden/ schackkeren/weer-
 schijnen / tweeschiften.
 Billion, afgeheurt.
 Billet, seel / brieven.
 Bimembris, tweeledigh.
 Binomius, a, um, twee-namigh.
 Biographia Ecclesiastica, Kerckelijcke levens-
 kunde/ oft beschrijvingh.
 Bipartitus, tweeledigh.
 Biquadratus, & Zeni-sensis, vierkants vier-
 kant.
 Bisolidus, lichaems lichaem.
 Bissextilis, Schyckel-jaer.
 Biumbris, twee-schaduwigh.
 Bissyllabum, twee-greepigh.
 Bisschop, Op-ziener.

B L.

- Blame, naamschendinge/ eerbleck.
 Blameren, saamrooben/ naamschenden.
 Blandatie, geblep/ bleding/ liefkoosinge.
 Blandiëren, blepen/ liefkoosen.
 Blasoen, heldt - tepken/ wapen - schildt/ zins-
 taal.
 Blasphemereren, lasteren.
 Blasphemie, laster/ lasteringe.
 Blocqueren, beschanssen/ omcingelen.

B O.

- Bombarde, grof-geschut/ buis/ tromp.
 Bombardiëren, bus-gaten.
 Bombardarius, bus-schieter.
 Bonjour, goeden dagh.
 Bonorum separatio, Boedel-scheppinge.
 Bordeel, Boerhups.
 Borduren, naald-wercken/ stikken.
 Boötes, Ofsendrijber/ roeper.
 Bottelier, schaf-meester.
 Bottellerie, eet-hamer.
 Bougiet, maal/ lederen-sack.

B R.

- Brachilogia, afbreuck.
 Brageren, pzoncken/ pzalen.
 Brasalet, armketen/ armring.

Braverén , trotsen.
 Bregeren , p[ro]schgen.
 Bresse , ~~breuck~~ / schuurt / stroymgat.
 Breviatur , verho[er]sel.
 Breviër , verho[er]sel / ho[er] begrip / uytrechsel.
 Breviteyt , ho[er]thepdt.
 Brigade , bende.
 Brigantijn , roo[ft]schip / roo[ft]schip.
 Brouilleren , verweten.
 Brusque , stuur[er] / bars / haestigh.
 Brutaal , onbeschoft / beestachtigh.
 Brutto , 's onsupbet.
 Bucephalus , Ossen-ho[er].
 Buffet , rechtbaerch.
 Buffon , bootsemaker / spelt-getu.

C A.

C Abaret , braderpe.
 Cabinet , geheym-schat / sutweel-kamer.
 Cachet , zegel.
 Cacochemeas , quade bochtighepdt.
 Cadaver , rif / doode lichaem / lijck.
 Cadentie , neerganck / stemballingh / toel-lyp-
 ding.
 Cadet , jonger soon.
 Caduc , neerballig / bergancklyck / bouballigh.
 Cajoleren , snappen / snateren / snacken.
 Calamaer , pennekoocher.
 Calamiteyt , elendighepdt / gequel / tegenspoet.
 Galant , koop-bzient / kal-ant.

- Calcineren, stoffen/ asschen.
 Calculatie, rekening/ ga-flasing.
 Calculeren, rekenen/ overflagh maken.
 Calculus, leg-penning/ reken-penning.
 Calefaciëren, hoesteren/ verwarmen/ barche-
 ren.
 Calendarium, Almanak/ Maendtwijser.
 Calengeren, verklagen/ optogen/ berichten.
 Calfatren, lappen/ verhandfelen.
 Calliditeyt, dooztrapheyt/ loofheyt.
 Calumnie, laster/ lasteringe/ schantbleek.
 Calumnieren, lasteren/ saamrooven/ schant-
 blecken/ valsch woegen.
 Cambium, wisseling/ rüpling.
 Camin, Ovenschoorn/ schoofsteen.
 Cammerael, Het-gesel/ spits-bzoer/ makker.
 Camuys, plat-neustigh.
 Campaigne, Velt/ Veltleger.
 Camperen, veltleegeren/ legeren.
 Canaal, water-loop/ goot/ buyse.
 Canaille, gespuyt/ t graauw.
 Cancelleren, te niet doen.
 Cancellery, Stadts-boeck-kamer/ Byef-ka-
 mer oft kas.
 Cancellier, Opper-schryber/ Versoek-mee-
 ster.
 Cancer, Kreeft.
 Canon, regel/ richt-snoer/ regel-maat/ regel-
 stuck/ grof geschut.
 Canonijck, regelmatig/ ingelijst/ regelier.
 Canoniseren, toeheplighen/ inwopen/ hepligen.

Canons, Canjons, **scheen-kouffen/half-kouffen.**

Canter, **Dooz-zinger.**

Cantilena figuralis, **Gedzaait Liedt.**

Choralis, **Koor-liedt.**

Cantus, **heben-zangh.**

Capabel, **vatbaar/ontfangbaar/hebattelijck.**

Capaciteyt, **vatbaarheyd/begrip.**

Caper, **Grijper/Hoof-schip.**

Caper, **Bock/Septe-bock.**

Capeau, } **hoedt.**

Capelijne, }

Capelet, **Kroon.**

Capitaal, **hoof-som/hoof-saack/hoof-schule.**

Capitaal ligne, **hoof-lijn.**

Capiteyn, **Hoofman.**

Capittel, **hoof-stuck/een Godts-hups.**

Capitulatie, **verdzaagh-stucken oft pointen/
hoofstuck-deelingh.**

Capituleren, **verhoofd-stucken.**

Capricieux, **hoofdigh/koppigh.**

Capricornus, **Steenbock.**

Capriol, **krul-dans/krul-spzongh.**

Captatie, **bejagh/vattinge/achterhaling.**

Capteren, **bejagen/vatten/achter-halen.**

Captie, Captiuncle, **vattinge/begrijpinge.**

Captieux, **begrijpigh/vanghachtigh.**

Captif, **gevangen.**

Captiveren, **vatten/grijpen/vangen.**

Caput, **hoof/hoof-stuck.**

Carbonade, **rooster-gebzaet/roostinge/kool-
gebzaet.**

- Cardlogmus, maagh-gesteek.
 Cardinalis, boorneem.
 Cardo, Windwijck.
 Careren, missen / ontbeeten.
 Cargo, ladinge / vracht.
 Cargesoen, bevrachting / mee-lading / vracht-
 waer / vracht-lading.
 Cariteyt, barmhertigheyt / liefde.
 Careffe, liefkosinge / onthael / gestreel.
 Caresseren, liefkosen / onthalen / streelen.
 Carmen, baers / rijm / gezang / dicht.
 Carnier, vleesch-hal.
 Caronngje, **Py.**
 Carquant, hals-bandt / hals-keten / hals-ge-
 waad.
 Carquois, pijlkoek.
 Carveel, Boeper.
 Casquet, stormhoed / helm.
 Cas, ghebal.
 Casematte, stormkat.
 Cassatie, afschaffinge.
 Casseren, afschaffen / afdancken / vraken.
 Casteel, Burgh / Slot / Vesting / Sterckte.
 Castellanus, Casteleyn, Slot-booght.
 Castigatie, tughtinge.
 Castigeren, tughtigen.
 Castratie, lubbinge.
 Castramentatio, Leger-metingh.
 Castreren, lubben.
 Casuël, roevalligh / by ghebal.
 Casus, gebal.

- Catechismus, **mondt-leere.**
 Catecheticus, **ondertwijzigh.**
 Categoriae, **segh-woorden/ vzaegh-woorden.**
 Catheyl, **on-epgendom.**
 Cathetium, **een lijn getrocken upt het middel-
 punt tot aen 't midden eener zn.**
 Cathedralis-Kercke, **Hoofst-Kercke.**
 Catholicus, **al-gemeen.**
 Catholijck, **algemeen.**
 Catoptrica, **spiegels-schoukunde.**
 Catalogus, **naam-tafel/ naam-ceel.**
 Catharren, **zinckingen.**
 Cataplasma, **plepster.**
 Cataprorates, **gront-loot/ diep-loot.**
 Cauda Draconis, **Drake-staart.**
 Causa, **oozsaack/ reden.**
 Cauferen **veroozaken.**
 Causatum, **'tveroozachte.**
 Causalitas, **oozsaacklijckhepdt.**
 Causa sine qua non, **oozsaak zonder welke niet.**
 Causæ, **hoofst-zaken.**
 Causidicus, **stedener/ Taalman.**
 Causa efficiens, **werckende**
 Emanativa, **uptbloepige**
 • Activa, **doemige**
 Immanens, **blijbende**
 Transiens, **obergaande**
 Libera, **bzpe**
 Necessaria, **nootzakelijke**
 Per se, **dooz zich**
 Per accidens, **dooz toeval**

} oozsaak.

- Principalis , **boozneme**
 Minus principalis , **min-boozneme**
 Procatartica , **berdienstige**
 Proëgumena , **boozgaande**
 Instrumentalis , **werckrupgige**
 Prima , **eerste**
 Secunda , **tweede**
 Universalis , **algemeene**
 Particularis , **byzondere**
 Proxima , **naeste**
 Remota , **verschobene**
 Procreans , **boozt-teelende**
 Conservans , **behoudende**
 Creans , **scheppende**
 Transmutans , **bertwisselende**
 Fortuita , **geballige**
 Naturalis , **natuurlycke**
 Coacta , **gedwonge**
 Æquivoca , **gelijcknamige**
 Univoca , **eennamige**
 Impulsiva , **aandrijbige**
 Impellens **aandrijbende**
- Cavallerye , **Rupterpe.**
 Caval , **paert.**
 Cavallier , **Rupter.**
 Cavalloter , **Paerde-rupsscher.**
 Caveren , **berhoeden / seker doen / wachten.**
 Cavillatie , **kakelerpe / knibbelinge / hupzlo-
 verp.**
 Cavilleren , **kakelen / betatelen / bitfen / knib-
 belen.**
- } **booz**
 } **zaak.**

- Cauteleux , schalck / leep.
 Cauterie , brand-pfer.
 Cauteriferen , in-branden.
 Cautie , hoede / goet-seker / bozge / sekeringh/
 bozgh-tocht.
 Cautionaris , bozge.

C E.

- Cedent , die afftant doet / afftaander.
 Cederen , wijcken / afwijcken / afftaan.
 Cedule , schuld-brief / ceel / hant-schzift.
 Celebratie , gedenck-pleginge / bperinge.
 Celebreren , gedenck-plegen / bperen.
 Celeriteyt , haastigheyt / snelheyt.
 Celeren , berbergen.
 Cement , steen-kalk.
 Censeren , schatten / achten.
 Censeur , bestraffer / tuchtmeester / schatmeester / waarderer.
 Censure , bestraffinge / toets.
 Censureren , bestraffen.
 Centener , hondert pondt.
 Centangularis , hondert-hoekig.
 Centrum , middel-punt.
 Gravitatis , zwaarhepts middel-punt.
 Centaurus , Paerd-mensch.
 Ceratois , cornicularis , hooznig / hooznachtig.
 Cerata , treck-plaester.
 Cephalalgia , hoof-wee / hoof-zweer.
 Ceremonie , dienst-pleginghe / kerck-dienst /
 kerck-gebaar / kerck-zeden.

Ceremonieux, dienstplichtrigh/kerck-gewoon-
lijck.

Cernerren, zien/ onderschepden/ zisten.

Ceroon, smeer-salf.

Certatie, wed-strijd/ weddinge/ kamp.

Certeyn, seker/ gewis.

Certeren, wed-strijden/ wedden.

Certificatie, verseeckeringe / verseecker-brief.

Certificeren, seecker maken/ verseeckeren,

Certifiëren, verseeckeren.

Certitude, seeckerhept/ gewishept.

Ceruys, loot-berf/ blanketsel.

Cessatie, aflatinge / ophoudinge.

Cesseren, aflaten/ ophouden/ endigen.

Cessie, afftant/ sittinge/ overgebingh.

Cessionaris, affstandt-houder / die daer 't be-
schemt van afftant op houdt.

Cetus, Balena, Walvisch.

C H.

Chalcographia, Druckerpe.

Character, sintepcken / merck-letter / schrijf-
beeld/ print/schrijft-strick/ kris-kras/druk-
sel / uptgedrucht beelt/ boeck-staaf.

Character dicendi, wijs van spreken / spreek-
wijs.

Chargerren, aanballen.

Chargie, aanbat.

Charientismus, geckscheewingh.

Charta Geographica, Werelt-kaart.

Chaos,

- Chaos**, **bertwarde klomp**.
Chemin couvert, **bedeckte wegh/ loopgraaf**.
Chicaneur, **warre-vogel/ haarman/ plepster**.
Chimicus, **stof-schepder**.
Chimera, **verdichtsel**.
Chiliogonalis, **dupsent-hoeckigh**.
Chiropgraphie, **hantschift**.
Chiromantie, **hantkykinge/ hant-kyk-kunde**.
Chiromantis, **hant-bekijker**.
Chiropalæstrica, **handt-schermkunst**.
Chirurgie, **wond-heelinge/ genees-konst**.
Chirurgijn, **wond-heeler/ hand-meester/ heel-
meester**.
Cholera, **galle/ toorn/ gramschap/ geele gal/
gal-sucht/ beet-bloedigheyt/ oploopentheyt**.
Cholerisch, **haastigh/ gram**.
Choor, **Step**.
Chorographia, **landt-beschryvingh**.
Chorda, **hoorde/ pees**.
Choreuma, **dans-liedt**.
Chronologia, **tijdt-rekeningh**.
Chrisma, **Olysel**.
Christus, **Besalfde**.

C I.

- Ciborie**, **outwel-kas**.
Cicatrice, **littecken/ lijck-teken/ wond-teken**.
Ciment, **steenkalck**.
Cineralia, **aschdagh/ aschen-woensdagh**.
Cingulum, **zona**, **riem/ werelt-riem/ gozdel/
zoom/ boort**.

Cipier, **gehangen hoeder / stockwaerder / stockwachter.**

Ciphra, **tal-letter / tel-letter.**

Circinus proportionalis, **evenreedeninghe pasfer.**

Circul, **ring / rondt / kringh.**

Circuli mobiles, **beweeghlijke**

Immobiles, **onbeweeghlijke** } **kringen.**

Æquidistantes, **ebentwijdige**

Circulus musicus, **sangh-krepts.**

Verticalis, **topboogh.**

Circuleren, **omzwieren / ront omgaan.**

Circumfereren, **omdzaghen / omboerett / omringen.**

Circumferentie, circuit, **omganc / omteek / ringh / ronde / rondt omloop / ront omteek / krepts.**

Circumfleeteren, **ombuigen / rontom buigen.**

Circumjacentie, **omligginge.**

Circumligeren, **rondom binden.**

Circumlocutie, **omspzake.**

Circummunieren, **toerusten / omwallen / ombeffen.**

Circumscriberen, **omschrijven.**

Circumspect, **omfichtrigh / achtigh.**

Circumspectio, **omfichtringh / boozficht / toeficht.**

Circumspiciëren, **omherfien.**

Circumstantie, **omstandighept.**

Circumvallatie, **omwallinge / omschanfinge.**

Circumvideren, **omherfien.**

Circumcideren, **besnijden/ besnoepen.**

Circumcisie, **besnijdinge.**

Circumderen, **omringen.**

Circumduceren, **omleiden.**

Circumflueren, **ombloepen/ omblieten.**

Circumponeren, **omsetten.**

Circumraderen, **omschaben.**

Circumveniëren, **ondergaen/ berstricken.**

Circumventie, **onderganinghe/ bedrog/ berstrickinghe.**

Circumunbres, **rondtom-schaduwighe.**

Cisterne, **reegenback.**

Citadelle, **Burght.**

Citatie-brief, **daegh-brief.**

Citeren, **dagen/ daghbaerden/ roepen.**

Citöls; conchöls, **Schulpreck/ klimtreck.**

Civil, **burgerlijk/ heusch.**

Clameren, **schreeuwen/ roepen.**

Clameur, **geschreeu.**

Clamiteren, **seer schreeuwen.**

Clandestin, **hepmelijck.**

Clasmaticus, a, um, **breeckbaer/ sneekundigh.**

Classis, **schöck/ hoop/ rot/ bloot.**

Clarette, } **hoorn.**

Claroen, }

Clareren, **verlichten/ helderen.**

Clarificeren, **klaer maken.**

Claudiceren, **hincken/ manckgaen.**

Clausule, **slot/ beslupt.**

Clementie, **sachtmoedighepd.**

Clepsydra, **water-uurglas.**

Cliens, **schuts-genoot/leen-man.**

Clïentele, **menigte.**

Climaat, **luchtstreek/gewest/stroock.**

Climax, **trapspreuck/ophlimpingh.**

Clisterie, **spuete.**

.. C O.

Coacervatie, **ophoopingh.**

Coactio, **dwangh/samendzïngingh.**

Coadjureren, **mede-helpen.**

Coævus, **een-eeuwigh/eben-eeuwigh.**

Coaguleren, **runnen/stremmen.**

Codicil, **erff-deel/-maeckinghe/na-maet-kingh/openen-brief.**

Cœna, **abondt-maal.**

Coërceren, **bedwingen.**

Coëxistentia, **samen-oft mee-weesentlijck-
hepdt.**

Cogitatie, **pepnsinge/besinninge/betrach-
tinge/gedachte.**

Cogitatum, noëma, **inhal/bedenkingh.**

Cogiteren, **pepnsen/besinnen/betrachten/
denken.**

Cognitie, **kuntschap/kennisse.**

Cognomen, **by-naem/toe-naem.**

Cohabiteren, **bywoonen.**

Cohabitatie, **bywooninge.**

Cohereren, **t'samen-hangen.**

Cohiberen, **bedwingen.**

Cohier, **Schat-reel.**

Cohors,

- Cohors, **schare/ bende.**
 Cohorteren, **anmanen.**
 Coleryc, **heet-bloedigh/ galachtigh/ geelgalligh.**
 Couleur, **bertwe.**
 Colijc, **krimpfel/ bupchytja/ darmstekingh.**
 Colurus, **krups-kringh.**
 Collaboreren, **mede-werken.**
 Collateraal, **zydelingh/ van gelijcken trap oft evenhooge/ mee-zybigh.**
 Collatie, **bergaderinge/ t' samenspraeck/ vergelijkinge/ bypassingh.**
 Collationeren, **samen-bzengen/ samen-doen/ by-passen.**
 Collauderen, **samen-loben.**
 Collectie, **versaming/ samenleeren/ verpactingh.**
 Collecteur, **inmaner/ versameler.**
 Collegie, **versamelinge/ by-een-komst/ gilde/ geselschap.**
 Collideren, **te samen-botsen/ schocken/ t' samen-stooten.**
 Coliere, }
 Collette, } **bozst-lap/ halsoeck.**
 Colligeren, **te samen-binden/ t' samen-gaderen/ samen-tapen/ besluyten.**
 Collocatio, **samen-plaetsingh.**
 Colloquie, **samenspraeck.**
 Collucteren, **t' samen-wozstelen.**
 Colluderen, **toekaaften/ samen spelen.**
 Colluëren, **spoelen/ anspoelen.**

Collusie,

- Collusie, toekaatfinge/samenspelinge.
 Collybistica, wissel-brief.
 Colon, membrum, lidt.
 Colonie, bewooninge/volckplantingh/leent-
 hoff.
 Coloratus, a, um, gebraept.
 Colum, yplaer/supl/styl.
 Columnatio, yplaringh.
 Combat, gevecht.
 Combinage, samenboeginge.
 Combineren, samenboegen.
 Combustie, ontsteeckentheydt / ontstekinge/
 brandt.
 Comediant, kamer-speelder/ toneel-speelder.
 Comedie, schouwspel/blspel.
 Comeet, staert-sterre/gehaynde sterre.
 Comitie, Landt-dagh / rijck-dagh / dagh-
 baerd.
 Comma, incisum, virgula, snee / oft streep/
 snipsel.
 Commanderen, gebieden/bebelen.
 Commandement, gebodt/bebel/ anbeveling.
 Commandeur, bebelhebber/bebeler.
 Commemoreren, herdencken/verhalen/ver-
 tellen.
 Commenfaal, dig-genoot/tafel-gast.
 Commenfurabilia, samen-metelycke.
 Commentarie, bedenckinge / oberlegginghe/
 verklaringh/antekeningh.
 Commentatio, verklaringh/berzierfel.
 Commerce, koophandel / verhandelingh.

Comme-

- Commere, **gemoeder.**
 Commigreren, **verhupsen / sich nederzetten.**
 Commineren, **dyeghen.**
 Comminuëren, **inlaen / toeflaen / kneusen / vermozelen.**
 Commijs, **bevelhebber.**
 Commisceren, **vermengen.**
 Commiseratie, **erberminge / deernis.**
 Commissaris, **bevelhebber.**
 Commissie, **bevel / last.**
 Commitigeren, **vermozwen.**
 Committeren, **bevel geben / bevelen / lasten / bedryven.**
 Committerde, **Bevelhebers / Ghemachtighde.**
 Commoieux, **gemackelijck / gerijffelijck.**
 Commoditeyt, **bequaemhepdt / gemak / gelegenthepdt / gerijf / geboegh.**
 Commotie, **beroerte / beroeringe / ontroeringe / oploop.**
 Commoveren, **bewegen / roeren / verroeren.**
 Communicatie, **gemeynschap / gemeyn-makinge / beradingh / beraedflagingh / mededeelingh.**
 Communicabilitas, **gemeenbaerhept.**
 Communiceren, **mede-deelen / ramen.**
 Communie, **gemeynschap.**
 Communis dividuus minimus, **d'allerkleynste gemeene deeler.**
 Commutatio, antimetabole, **bertwisselingh / oft omstel.**

Commu -

Commuteren , mangelen / wisselen / veranderen.

Compact , verbondt / verdingh.

Compaignon , ghesel / maker / maet / medegenoot / mede-stander.

Compaignie , geselschap / maetschap / krijgshbende / maetschapp.

Compar , sif-eevening.

Compareren , samen komen / verschijnen / vergelijcken / vertoonen.

Comparitie , samen-komste.

Compas , passer / streck-wijser.

Compassus nauticus , zee-compass.

Compassie , medelijden / medogen / beernis.

Compatibel , medelijdigh / lijdelyck / geboogsaem.

Compeer , gebader.

Compelleren , toedrijven / aenklaghen / aenspreken / dwingen.

Compendie , verhoztel / beleedt.

Compendieux , beknopt / behoudigh / inghebrongen.

Compensatie , samen-geldinge / verlijdingh / vergeldingh.

Compenseren , samengelden / vergelden.

Competent , behoortlyck.

Competentie , behoortlyckhepdt / behoorte.

Competeren , behooren / angaen / schuldigh zijn / toebehooren.

Complaceren , gelieven / believen.

Complainte , beklagh.

Com.

Completeren, omhessen.

Compleet, volkomen/voltoopt.

Complementum, buffel.

Semidiametri, halfronde's buffel.

Complexie, aert/gesteltheidt/omtocht.

Complexum, samengeset.

Complice, maker/medepleger.

Complimenten, eerdienstigheden/dienstbie-
dinghen/dienstreeden/gbedienstigheden/
plichtplegingen.

Complimenteren, plicht-plegen.

Complot, samenspanninge/anslag/opstel.

Complotteren, samenspannen.

Componista, zangmaker.

Comportement, hoere/wandel/handel en
wandel.

Comporteren, gedragen.

Componeren, samenstellen/toestellen/ber-
dzagen/dichten.

Compositie, samenstellinghe/toestellinghe/
berdzagh/mengingh/schicklijckheidt.

Compost, zulte-spijs/verhupst-kostgen.

Compotator, lagenaot.

Compositotes, hers-lupden.

Compositio Realis, daed'lijke

Actualis, bedrijflijke

Potentialis, mogelijke

} t'samensetting.

Per continuationem,

Aggregationem,

t'samensetting door

{ verknochting

{ samenhoping

Rationalis, redelijke

Modalis, wijsighe

} samensettingh.

D

Com-

- Comprehenderen, **bebatten/ begripen.**
 Comprehensie, **bebattinge/ begrippingh.**
 Compres, **gedzongen/ geperst.**
 Comprimeren, **toeparssen/ toedzucken.**
 Compromis, **toeseggingh/ verblijf/ belofte.**
 Compromitteren, **toeseggen/ verblijven/ be-
 loben/ samen beloben.**
 Comptoir, **reken-kamer/ reken-tafel/ schryf-
 kamer/ banche/ wissel.**
 Compulsie, **samendzift/ toedzjbinge.**
 Compulsorien, **dwangh bzierven.**
 Computeren, **rekenen/ anrekenen.**
 Concavus, **hol.**
 Concederen, **toestaen/ bewilligen/ toelaten.**
 Concentricus, **eben-middelpuntigh.**
 Centus, **samen-sangh.**
 Concept, **begrip/ ontwerp.**
 Concerneren, **betreffen/ behooren.**
 Concerteren, **stryden/ reden-cabelen.**
 Concessie, **toestanningh/ toelatingh/ bewilli-
 gingh.**
 Conchöis, **schulp-treck.**
 Conciërge, **Hofwachter/ Stadthuys-habe-
 naer.**
 Concilie, **Haets-bergadering/ Lant-dagh/
 Landt-raedt/ Kerck-bergaderingh.**
 Conciliëren, **bezedigen/ versoenen.**
 Concinneren, **cieren/ samen-bagen.**
 Concinnitas, **welschickelijckhejdt.**
 Concipiëren, **begripen/ ontwerpen/ op-ne-
 men.**

- Concise, doozsigdinge.
 Conciteren, aanpozen / opzopen / aanprik-
 kelen.
 Conclave, kerck-kamer.
 Concluderen, besluyten.
 Conclusie, slot / besluit.
 Concoctie, kokinghe / verbouwinge / vertee-
 ringh.
 Concordantie, samen-stemminge / overeen-
 stemminge.
 Conconderen, over-een-stemmen / eens zijn.
 Concordie, eenstemmighet / eendracht.
 Concretum, saamgegroept.
 Congreren, uytbarsten.
 Concubine, bysit / boele.
 Concupiscentie, begeerlijckheyt.
 Concurreren, samenloopen / mededeelen.
 Concurrentie, samendeelinge / mededeelinge.
 Concussie, kneebelinge / knellinge / schrobbe-
 rp / schock.
 Condemneren, doemen / verdoemen / veroorz-
 deelen.
 Condepereren, samen-hangen.
 Condescenderen, aftreden / inwilligen.
 Conditio, weder-epffchingh / ontbiedingh /
 anseggingh / dagingh.
 Condictum, vooz-bespreck.
 Conditie, bedingh / voozwaerde / bespreck /
 staat.
 Conditioneren, bedingen.
 Condiscipulus, School-gesel / Leer-ghesel.

Conditioneel, met voorwaarde/ met beding/
voorwaardigh.

Conditioneren, befoezelen/ voorwaardigen.

Condoleantie, leerbeklaginge/ rouwbeklagt/
rouwbeklaginge.

Condoleren, leerbeklagen/ rouwbeklagen.

Condouneren, betgeven/ toegeven.

Conducteur, leptsman.

Conductie, duur/ verchulpinge.

Conduplicatio, weerschalingh.

Confabuleren, praten/ samenpraten.

Confedie, fupcher-hoff/ fupcher-toerch/ toe-
makinge/ opmakinge.

Confederatie, verbondmaakinge/ bondgenoot-
fchap.

Confedereren, verbondmaken.

Conferentie, samen-fprake/ samen-dragt/
reden-wiffelinghe.

Confereren, inbragen/ reden-wiffelen/ op-
dragen.

Confesseren, belijden/ bekennen/ bieghen.

Confessie, belijdenisse/ bieght.

Conficeren, volmaken/ afvaarbigen.

Conficiëren, vol-ronden/ ten runde brengen.

Confidentie, bypnoedighheyt/ betrouw-
lijckheyt/ onbeteutertheyt.

Confideren, }
Conbären, } betrouwten.

Configureren, door-rigen.

Configuratio, samenftaltigingh.

Confineren, bepalen.

- Confirmatie, bevestigingh / byomingh.
 Confirmeren, bevestigen / gestadighen.
 Confiscatie, verbeurt-makinge.
 Confisqueren, verbeurt-maken / aanslaan.
 Confijten, insulten / sulten / doos / supcheren.
 Confiture, supcher-werck / supcher-gebäck /
 insultinghe / gesupchert-oost / supchert-oost.
 Conflicus, tegenstoot / samenstrydt / kampf.
 Confonderen, verwarrren / beschamen.
 Conform, gelijkvormigh.
 Conformeren, vergelijcken.
 Conformiteyt, gelijkvormighheyt.
 Consort, versterkinge / troost.
 Conforteren, bevestigen / verstercken.
 Confrater, spits-voeder / medevoeder.
 Confringeren, verhoeden.
 Confugeren, toevlucht hebben / toevluchten.
 Confugie, toevlucht.
 Confuus, verwart / beschaamt.
 Confusie, verwarringe / beschaminge.
 Confutatie, wederlegginge.
 Confuteren, wederleggen.
 Congé, ~~met~~ als gemeen / macht / verlof.
 Congeleren, stremmen / bevroesen.
 Congereren, samen dragen / samen brengen.
 Congeries, woort-stapel / troffel.
 Congratuleren, begroeten / geluck wenschen.
 Congregeren, versamelen.
 Congruëren, geboegen / over-een-komen.
 Congruentic, geboeghlijckheyt / over-een-ko-
 minghe.

- Confectio, **kegel-snydingh.**
 Conjecture, **gissinge/raadsel/raminge.**
 Conjectureren, **gissen/ramen.**
 Conjugatio, **verboegingh/venaartigheyt.**
 Conjugata, **eenaartige.**
 Conjugeren, Conjungeren, **samen-boegen.**
 Conjunctie, **samen-boeginge/koppelwoort.**
 Conjunctiones copulativæ, **bindende**
 Disjunctivæ, **schiftende**
 Concessivæ, **toelatende**
 Adversativæ, **weerstrebende**
 Causales, **oorsakelycke**
 Ratiocinativæ, **redeneerende**
 Conditionales, **boozwaardige**
 Electivæ, **berkiesende**
 Continuativæ, **volherdende**
 Præpositivæ, **boozstellige**
 Postpositivæ, **achterstellige**
 Communes, **ghemeene**
- Conjuncture, **samen-boeginge.**
 Conjuratio, **samen-zweeringhe/bezweeringe/**
 eedt-gespan.
 Conjureren, **samen-zweeren/bezweeren/be-**
 manen.
 Connecteren, **samen-knopen/samen-hechten.**
 Connexie, **samen-knopinge/berknopinge.**
 Connexum, **aanklebigh.**
 Conniventie, **ooghlupckinge.**
 Conniveren, **ooghlupcken.**
 Conöis, **kegelsnede.**
 Connotare, **mee-beteken.**

koppel-
 woorden.

- Conquadrare, **hierboorten**.
 Conquest, **beroberingh/ oerwinst**.
 Conquesteren, **beroberen/berkrijgen/winnen**.
 Conrektor, **meeschoolhooght / onder-school-
 booght**.
 Consecreren, **toeheligen/ heligen/ wpen**.
 Consaluteren, **begroeten/ medegroeten**.
 Confanguinitate, **bloetvrienschap / maagh-
 schap/ bloetverwantschap**.
 Conscientie, **geweten/ gewisse/ woeger**.
 Conscientieux, **Gods-dienstigh/ vroom/ op-
 recht**.
 Conscinderen, **doosnijden / dooshoutwen /
 dooshacken**.
 Conscriberen, **schrijven/ beschrijven**.
 Conscriptie, **samen-schrijvinge/ geschift**.
 Confectator, **aanhanger**.
 Consecutie, **vervolgh**.
 Consent, **bewilliging/ toestemming / oozlof**.
 Consentaneus, **gelijcksoemigh/ oer-een-stem-
 migh**.
 Consenteren, **bewilligen/ toestemmen**.
 Consequencie, **gebolgh**.
 Consequeren, **vervolghen/ verkrijghen/ er-
 langen**.
 Conservatie, **bewaringh/ onderhoudingh**.
 Conserve, **insultingh**.
 Conserveren, **bewaren/ behouden/ beschutten**.
 Considerabel, **aanmercklijck / nadenckelijck**.
 Consideratie, **insicht / aanmerckinghe**.
 Considereren, **insien / bestinnen/ aanmercken**.

Confilie, raatflagh/ raat/ opfet.

Confiliëren, raatflaan/ raatplegen.

Consignatie, onder-recht-legginge / berzege-
linge.

Configneren, berzegelen/ onder-recht-leggen/
bersekeren.

Confisteren, bestaan.

Consistentia, bestendigheyt / samen-bestaan-
lijck.

Consistorie, Ketcken-raat/ Raat-kamer.

Consolatie, vertroosting / troost.

Consoleren, vertroosten.

Consolidatie, heelinghe/ wond-heelingh / ver-
mengingh van twee gherechtigheden/ ver-
stijbingh / verdichtingh / samen-dichtingh.

Consolideren, samen hechten/ genesen/heelen.

Conformatie, bolepdinge/ verballinge.

Confommeren, bolepden.

Consonant, mede-klincker/ mee-klinck-letter/
mee-luydende.

Consonantia, mee-klanck / samenklanck/ een-
stemmigheyt.

Consoneren, mede-klincken.

Confort, medestander/ macker.

Conspiciëren, aanschouwen/ sien.

Conspiratie, samenspanninge/ aanspanninge/
samenzweeringh/ bloeck-berwantschap.

Conspireren, samenspannen/ aanspannen.

Constant, stantvastigh/ ghestapelt.

Constantie, stantvastigheyt / volhardigheyt.

Constapel, bus-schieter.

Constel-

- Constellatie, samenkomst van Sterren / ghes-
sternte / samen-sterringh.
- Consteren, bestraan / blycken / staathouden.
- Constituëren, stellen / instellen.
- Constitutie, stellinge / instellinghe / gheselste-
nisse.
- Constrictie, bedwangh.
- Constringeren, bedwingen / pranghen / pra-
men / verstrikken.
- Constructie, bouwinge / beleyt.
- Construëren, bouwen / beleggen.
- Consuetudo, wennis / gewoonte.
- Consul, Staats-heer / Bozgermeester.
- Consuleren, beraden.
- Consult, wys.
- Consultatie, raatgebinge / raatpleginge / be-
raatslagingh.
- Consulteren, raatplegen / beraden.
- Consumatie, voleydinge / doozbzinginge.
- Consumeren, verdoen / versteren / verslijten.
- Contactus, rakingh / t'samen-rakingh / aar-
roeringh.
- Contagie, besmettinge.
- Contagieux, besmettelijck.
- Contamineren, besmetten.
- Contant, ghereedt / loopend.
- Contemneren, versmaden / verachten.
- Contemplatie, overpeynsinge / bespiegeling /
beschouwingh / opgetrochenheyt.
- Contempleren, overpeynsen / beschouwen.
- Contemporaneus, eentijdigh / eventijdigh.

- Contenantie, gelaat.
 Contenderen, inboren/ twiften / krackeelen/
 krijben / pleyt-aanlegghen/ eysch-maken.
 Content, te vreden.
 Contentement, vermoegen / genoegen.
 Concenteren, behoegen / te vrede stellen.
 Contentie, twist/krackeel / strijdt-reen/werre/
 betwistingh.
 Contentieux, krackeligh/ twistigh/ twistgee-
 righ/ twist-heck/ twistachtigh.
 Conterfeytsel, afbeeldtsel/ nabeeldtsel.
 Conterfeyten, na-malen/ na-maken.
 Contesteren, tegen-tupgen / bevoepen/ opge-
 tupgen.
 Conthoralen, Bzupt en Bzupdegom.
 Conticinium, vooz-nacht/ of na-nacht.
 Contiguus, geraaklijck/ aanstootend.
 Continentie, inhoudinge/ ingehondenhepdt/
 onthoudingh/ ingetoogenhepdt.
 Continent, onthoudend/ matigh.
 Contineren, bebatten/ begrijpen / verbatten.
 Contingentie, gebeurlijckhepdt.
 Contingeren, ghebeuren / betreffen / raken/
 aanroeren.
 Continuatie, aanhoudinghe / volherdinghe/
 verbolgh/ verknochtingh.
 Continuëren, anhouden/ volherden/ verbolgē.
 Continuus, a, um, verknocht/ ghedurigh.
 Conto, rekeningh.

Mio, mijn } rekeningh.
 Sup, sijn }

- Conto.courant , loopende rekeningh.
 Di tempo; tijt-rekening/ rekening op tijt.
 Contorqueren , wzingen/ omwzingen.
 Contrabanderen , tegen-aanspannen.
 Contract , overeenkominge/ verdragh.
 Contractus pignoris , pandt-aanbaardingh/
 verpandingh.
 Contractante nuptiael , houlijck-woozwaarde.
 Contractant , onder-handelaar.
 Contracteren , over-een-komen / verdraghen/
 onderhandelen.
 Contradiceren , teghensseggen / tegenspreken/
 weerspreken.
 Contradictie , tegenspraak/ tegenseggingh.
 Contraheren , over-een-komen / samen-handelen/
 verkozten / intreken.
 Contramanderen , teghen-gebeiden / affegghen.
 Contrapunctus , tegenpuntingh.
 Contrarie , tegendeeligh / strijdigh/ wersch.
 Contrariëren , tegenstreben.
 Contrariëteyt , tegenheyt/ strijdigheyt / ongeluck/
 rechtstrijdigheyt.
 Contra-schedula , tegen-brief.
 Contraveniëren , tegenkomen/ overtreden.
 Contraventeur , tegenstreber/ overtreder.
 Contrefosse , middel-gracht.
 Contrey , landstrecke / geweste.
 Contremineren , tegenmijnen.
 Contrepois , tegenwicht.
 Contrequarteren , tegenstaan/ tegengaan.

- Contrerolleren, **weer-schrijven/ tegen-boeck-
houden/ tegenspreken.**
 Contrerolleur, **tegen-rol-honder.**
 Contrescharp, **bolwerck/ tegenschoepfel.**
 Contribuëren, **opbrengen/ toebrengen/ mee-
deelen.**
 Contributie, **opbrenginge / schattinge / mee-
deeling/ mee-gebing / verpondinge / lasten.**
 Contristeren, **bedroeven.**
 Controverse, **redenstrijt/ geschil/ twist/ ver-
schil / gedingh.**
 Controverteren, **twisten/ in geschil trecken.**
 Contumacie, **wrevel/ halstarrigheyt/ wrevel-
moedigheyt.**
 Contumafen, **bekommeringen.**
 Contumelie, **schamperheyt/ laster/ smaat/
berispaathet.**
 Contumelieux, **schamperachtigh/ spijgh.**
 Conturberen, **betoven.**
 Contusie, **kneusinge.**
 Contunderen, **kneusen.**
 Conus, **kegel/ helw-spits.**
 Convalescentie, **gesontwerdinge/ gesonthet.**
 Convalideren, **stant houden / gesont werden.**
 Convenant, **verdragh.**
 Convenient, **oer-een-komende/ gheboegh-
lijck.**
 Conveniëren, **oerkomen / oer-een-komen/
booz-recht-dagen/ passen/ voegen.**
 Convent, **samenkomst/ klooster/ samenwo-
ninghe.**

Convenientie, **overtromst/ aanspraak/ oover-
een-komst / berdingh / boozwaarde.**

Conventicule, **bergaaringstien/ samen-rot-
tingh.**

Conversie, **omwegangh/ hantearingh/ ber-
keeringh/ gemeynsaamheyt.**

Converseren, **omwegen.**

Conversie, **beheeringe/ omkeert/ omstel/ nae-
verhaal.**

Converteren, **omkeeren/ beheeren.**

Convexus, a, um, **bol.**

Convicie, **scheldinge.**

Convictie, **overtwinninge / byleebing.**

Convieren, **noedigen.**

Convinceren, **overtwinnen.**

Conviveren, **samen-eten / gast-malen/ by-le-
ven.**

Convoceren, **samen-roepen.**

Convolveren, **omtwentelen / samen-winden/
inwikkelen/ betwinden.**

Convoqueren, **samen-roepen.**

Convoy, **gelep/ byp-gelep / gelep-gelt / bege-
lept/ inkomst/ begelep-tol.**

Convoyeren, **gelepen.**

Convooy - gelt, **verlof-gelt.**

Convooy - schip, **gelep-schip.**

Convulsie, **kramp/ samen-ruckingh.**

Coöpereren, **medewerken.**

Coördinatus, a, um, **saamgeschickt / gelijk-
schickigh.**

Coördinatio, **samen-ordeningh.**

- Copie, **afschrift / uptschrift / naeschrift / dobbel.**
- Copiëren, **uptschrijven / dobbelen.**
- Copieux, **ruym / rijkelijck / overbloedigh.**
- Copuleren, **koppelen / samenboegen / vergaderen.**
- Coquinaria latinitas, **koken-latijn.**
- Gordiaal, **hertelijck / openhertigh / gulhertigh.**
- Cornicularis, **hooznachtigh.**
- Corporaal, **stotmeester.**
- Corps de garde, **krijgswacht.**
- Corpulentie, **lijvigheyt / zwaarlijvigheyt.**
- Corpus, **lijf / lighaam.**
- Corollarium, **toemate / toegift.**
- Corraderen, **samen-schabben.**
- Correctie, **verbeteringe.**
- Correlatum, **mee-betreckigh.**
- Correspondentie, **over-een-komst / saam-verstant / onderlinge samenhandelingh.**
- Corresponderen, **over-een-komen / samen verstaan.**
- Correptie, **berispinge.**
- Corrigeren, **verbeteren / rechten.**
- Corripiëren, **rucken / toerucken / berispen / begrijpen / happen.**
- Corrival, **mede-minnaar / mee-byper / mede-boel.**
- Corroberen, **verstercken.**
- Corroderen, **beknagen / beknabbelen.**
- Corromperen, **verderben / schenden.**
- Corrosijf, **bijtend / scherp / in-eetigh.**

- Corruëren, **neerstozten/instozten/omballen/verballen.**
- Cortelas, **houwer/fabel.**
- Cortina, **gozdijne.**
- Cosmicus, **wereltfch.**
- Ortus, } **mozgen } opgangh.**
 Occafus, } **} ondergangh.**
- Corus, **noord-vefte-windt.**
- Cosmographie, **werelt-befchrijvinghe/aardrijcks-befchrijvinge/werelt-kunde.**
- Cofficus, **ftel-regeligh.**
- Costumen, **gewoonten/oude herkommen.**
- Cotteren, **randen/beranden/hant-fchrijven.**
- Cotyla, **bierlingh.**
- Coucheren, **nederftallen/ftellen.**
- Couleren, **blieten.**
- Couleur, **kerfte.**
- Cour, **Hof.**
- Courage, **moedt/ghemoedt.**
- Courageux, **moedig.**
- Courant, **gereedt/loopend.**
- Cours, **loop/gangftreeck/trant.**
- Courtifaen, **Hobelingh.**
- Courtifane, **haere.**
- Courtofie, **beleefthepdt.**
- Courtois, **Hoofs/heufch/beleeft.**
- Cousin, Cousijn, **Neve.**
- Couvert, **oberdeckt/ghedeckt/omflagh.**
- Couverture, Couvert, **deckfel/berdeck.**

C R.

- Creancier, **schuld-epfcher.**
 Createur, **Schepper.**
 Creatie, **scheppinge.**
 Creature, **scheffel.**
 Credentie, **geloofbaerheyt/geloofs-brief.**
 Credents-brieven, **geloof-brieven/zer-brieven.**
 Credentzer, **Dooz-voeber/voeber.**
 Credit, **geloofte/inschuld/schuld-epfchend.**
 Crediteren, **gelooven/horzen/vertroutwen.**
 Crediteur, **gheloober/uythorger/schuld-epfcher/vertroutwenaer.**
 Creduliteyt, **lichtgheloobigheyt.**
 Creëren, **scheppen/wesenen.**
 Crepusculum, **schemering/twee-licht.**
 Crepusculum matutinum, **dageraat/mozgen-kriek/mozgenstondt.**
 Vespertinum, **schemeringh/abonthriek/abontstondt.**
 Crescere, **groepen/onwassen.**
 Crimen, **misdaat/laster-suck/schult.**
 De lese Majesté, **misdaat van de gequetste hoogheyt.**
 Criminatie, **betichinge/scheldinge.**
 Crimineel, **misdadigh/strafwaardigh.**
 Crimineren, **berichten/schelden.**
 Cronicus ortus, **abont-opgagh.**
 Occasus, **abont-ndergagh.**
 Cronijck, **tijdt-schrijft/tijdt-boeck/jaar-boeck.**
 Crucifix, **kruys-hechtinge.**

Crudeel,

Crudeel, } wreedt.
 Cruël, }
 Cruent, } hebloedt.
 Crustatio, } plepsteringh.

C. V.

Cubicubus, Bicubus, & Cubus cubi, teerlings
 teerlingh.
 Cubiculair, Kamerlingh.
 Cubitus, elleboge/elle/anderhalf voet.
 Cubus, Cubicq, teerlingh.
 Cuirasse, pantser.
 Culpabel, strafbaar/bestraffelijck/schuldigh.
 Culperen, betichten/beschuldigen.
 Cultiveren, bouwen.
 Cumuleren, samen-hoopen/op-hoopen.
 Cupiditeyt, begeerlijckhepdt.
 Curassier, Wapen-rupter.
 Curatele, besozginge.
 Curateur, versozger/ besozger/ boozstander/
 oberstander.
 Cure, versozginge/genesinge/heelinge.
 Cureren, versozgen/genesen/heelen.
 Curieux, naukedrigh/nieusgierigh/sindelijck/
 sozghbuldigh.
 Currier, looper/renner.
 Curvilinius, kromlijningh.
 Custodie, bewaringe/wacht/hoede.
 Cyclus, kring.
 Cyclometria, kring-metingh.

E

Cyclo-

Cyclotrigonometria, **ronde driehoek-meting.**
 Cylindrus, **ronde pplaer/ supl/ rol-steen.**
 Cynofura, **Lepd-sterre/ Noord-sterre**

D A.

D Actylus, **dypplingh.**
 Damneren, **doemen/ veroorzelen.**
 Dangereux, **gebaarlijk.**
 Dativus, **geber.**
 Datum, **dagh-stellinge/ tijdt-stellinghe/ ber-
 leent/ gegeven/ dagh-rekeningh.**

D Æ.

Dæmon, **Geest/ qua-geest/ Duphel.**

D. E.

Deambulatio, **wandelingsh.**
 Debat, **bestrijdinge/ wederlegging/ twist.**
 Debatteren, **bestrijden/ bebeghten/ wederspre-
 ken/ beredenen/ beplepten.**
 Debauchant, **flampamper/ flemper/ optrec-
 ker/ spit-pemningh.**
 Debaucheren, **optrecken/ mooch-weer-spielen/
 pemandt opzochenen/ verleyen/ flempen/
 flampampen.**
 Debil, **zwack/ krankh/ amachtigh.**
 Debit, **schult/ schuldigh.**
 Debiteur, **schuldenaar/ schuld-plightige.**
 Debitersse, **schuldencrse.**

Debon-

- Debonnaire, goedertier.**
Decachordus, a, um, tiensnarigh.
Decadicus, tien-talligh.
Decagonum, tienhoeck.
Decalogus, de tien geboden.
Decas, Decenarius, tienling.
Decent, betamelyck/geboeghlyck/hebbelyck.
Decentie, betamelyckheyt/ geboeghlyckheyt/
geschicktheyt.
December, Wintermaant/ Hooznmaant.
Deceptio, bedriegingh.
Decernerēn, onderscheyden/ bestemmen.
Dechargeren, ontlasten.
Decideren, besleghten/ bonnissen.
Decifrerēn, af-cijfferen.
Decipiēn, bedriegen/ uytstrijcken.
Decisie, besleghtinge/ bonnis/ uytspzaack.
Declaratie, verklaringhe.
Declareren, verklaren.
Declinatie, buginge/afwijckinge/afhelling.
Declineren, bughen/af-negen/afwijcken/
dalen/vermijden/af-buggen.
Decor, eerlust.
Decoreren, bertieren/ op-proncken/optopen.
Decorum, betamelyckheyt/ welvoegentheyt.
Decreet, beslyt/ last/ gebodt.
Decreteren, beslypten.
Decrescens, afgroepend/afgaande.
Dedicatie, toewpinghe/ toe-eygeningh/ op-
dracht/opdraginge.
Deductie, verhaal/belepdinge/bericht.

Deduceren, belepden/ bethalen/ ontbewyfen/
berighen.

Defaillieren, missen/ ontzeken/ bank tot spre-
len.

Default, } ontzekinghe/ gebrech/ missinghe/

Defect, } Rechts-betsinningh.

Defenderen, verweeren/ verdragen/ bescher-
men/ beschutten.

Defense, beweerlijc.

Defenseur, beschermmer / beschutter / verweer-
der.

Defensie, beweeringe/ bescherminghe/ beschut-
tinge / afkeeringh / verbedingingh.

Defensif, beschermende.

Defensio reipublicæ, landweert.

Defereren, anbrengen/ opzagen/ betrekken.

Deficiëren, ontzeken/ missen.

Defiëren, wantroutwen.

Definibile, uptbeeldelijc/ bepaalbaar.

Definiëren, bepalen / uptbetden/ uptzeken/
affchetsen/ ontwerpen.

Definitie, bepalinge/ uptbeelding/ affchetsing.

Definitio perfecta, volmaachte } uptbeelding.
Imperfecta, onvolmaachte }

Deflectio, afbuppingh/ hellingh.

Defloratio, schofferinghe / onteeringhe / ont-
bloemingh.

Defloreren, schofferen / sehenden / onteeren/
blaessen-berupchen.

Defluxie, afvloepinghe/ missinghe.

Defortis, leelijc/ affichingh.

- Defraudatio, **berkoztigh.**
 Defrauderen, **bedriegen / berkozten / berhooz-**
den / beschozen.
 Defrayeren, **kost - by - houden / kost - wpen.**
 Degeneratio, **outaardigh.**
 Degouteren, **onsmakelyck maken / wansma-**
ken / wolgen.
 Degraderen, **afsetten / vernederen.**
 Deguiseren, **bermommen.**
 Dejectio, **afwerpingh.**
 Deipara Virgo, **Godts - Moeder / Godt - ba-**
rende Maeght.
 Deits, **Godtheit.**
 Deliberen, **afwegen.**
 Delay, **uystel / vertreck / verachteringe.**
 Delayeren, **vertrecken / uystellen.**
 Delatie, **oberdzacht / opdzagingh.**
 Delèctatie, **verlustigingh / vermaack.**
 Delecteren, **verlustigen.**
 Delectie, **berkiefsinge.**
 Delegeren, **hebel geven / onthieden / uyskiesen.**
 Delegatie, **bebelinghe / obersettinghe / ontma-**
kinge / onthiet.
 Deliberatie, **beradinge / besinninge / opser.**
 Delibereren, **beraden / raatstaan / besinnen /**
overtwegen.
 Delicaat, **teer / saght / lecker.**
 Delict, **misdadt / on - daat.**
 Deliëren, } **verdunnen.**
 Diluëren, }
 Deligeren, **berkiesen / uyslesen.**

Delineatie, **betreuck / beuyerp / ontwerp / aflij-
ningh.**

Deliniëren, **af-palen / af-meten / af-tepckenen /
af-lijnen.**

Delinquant, **mifdoender / misdadige.**

Delinqueren, **mifdoen.**

Delireren, **raafkallen / finneloos zijn / rebelen.**

Delivieren, **bezijden.**

Delogeren, **berhupsen / verplaatsen.**

Demanderen, **bevelen.**

Demanteleren, **ontmantelen / ontwallen.**

Demigreren, **berhupsen.**

Demiffie, **bernederinge / affettinge / afdanck.**

Democratie, **volcks regeringhe / volcks heer-
fchingh.**

Demoliëren, **verdelgen / afbreken.**

Demoniaack, **besetene.**

Demonftratie, **betooninghe / vertoogh / beto-
gingh / bewijs.**

Demonftrativus, **betooghlijck / aanwijfend.**

Demonftratio quod res fit, **betooqing dat een
faeck 3p.**

Cur res fit, **waarom een faeck 3p.**

Demonftreren, **betonen / vast bewijs / bewijfen.**

Demoveren, **verplaatsen / afkeeren / ontwen-
den.**

Deniëren, **ontfeggen / lochenen.**

Denominatie, **noeminghe / naam-noeminghe /
af-noeming.**

Denominativa, **afnoemingen / naamachtige /
oft naam-ftammige woorden.**

Deno-

- Denominatum, **Spruytelingh.**
 Denominator, **benoemer/ noemer.**
 Denominatio externa, **upwendighe af-noe-
 mingh.**
 Denoteren, **beduyden/ betekenen.**
 Densitas, **dichhepdt.**
 Densitudo, **dichthepdt.**
 Dentitio, **tandingh.**
 Denumereren, **af-rekenen/ af-tellen.**
 Denunciatie, **aankondinge/ aansegginge.**
 Denunciëren, **aankondigen / aanseggen.**
 Dependieren, **af-hanghen/ aanhangen/ aan-
 kleben.**
 Depictor, **Affetter.**
 Deploreren, **beweenen.**
 Deponent, **ghetuyghe.**
 Deponeren, **ter getrouwer handt stellen / af-
 leggen/ uytsetten/ afstellen.**
 Deportement, **afsettinge/ dzaginge / verdzag-
 ginge.**
 Deportereren, **afsetten/ dzagen/ verdzagen.**
 Deposeren, **betuygen / daarstellen / ober-stel-
 len.**
 Depositie, **betuygginge / af-legginge / uytset-
 tinge / getuygenisse.**
 Depositum, **ter getrouwer handt gestelt / be-
 waar-aannemingh/ ondersettingh.**
 Deprecateur, **middeley/ tusschen-spraack.**
 Deprecatie, **af-biddinghe.**
 Depredatie, **roobinge/ plonderinge.**
 Deprehenderen, **batten/ gewaar worden.**

- Deprehensie, **vattinge/ gewaar woording.**
 Deputati, **gesondene/ seynd-scheepenen.**
 Deputeren, **affenden.**
 Derivatie, **aflepdinge/ af-spruypingh/ af-trec-
kingh.**
 Derivativa, **Spruyp-woorden/ afkomstighe
woorden/ spruypelingen.**
 Deriveren, **aflepden/ afwenden.**
 Derogeren, **af-breken/ onttrecken/ weeren/
af-schaffen/ te niet doen.**
 Desabuferen, **weder te recht brengen/ uyt den
dout helpen.**
 Desadvoyeren, **af-stemmen/ loeberen/ ont-
kennen.**
 Desarmeren, **ontwapenen.**
 Desbanderen, **ontspannen/ los laten/ ontslaan/
ontbinden.**
 Desborderen, **oberbloepen.**
 Descendent, **afkomeling/ afgaande/ maag-
schap.**
 Descendentia, **nederdalingh.**
 Descenderen, **neerdalen/ afkomen.**
 Desconfoleren, **wanroosten.**
 Descourageren, **bertsagen.**
 Describeren, **afschrijven/ beschrijven.**
 Descriptie, **beschrijvingh/ uyt-schrijvingh.**
 Désereren, **verlaten.**
 Desertie, **verlatinge/ vruchteloosheit.**
 Desert, **verlaten/ woestijn/ eenlijck/ gruw-
lijck/ wildernis.**
 Desespereren, **wanhopen.**

Desheriteren , ontferben.

Desikeren , afstaen/ aflaten/ ophouden.

Deshorteren , afsmanen.

Designatie , afteykeninge/ beduydinghe/ toewijfinghe.

Designeren , afteykenen/beduyden/antwijfen.

Desmoveren , bewegen/ verzetten/ verboeren.

Difobligeren , ontslaen.

Desolaet , verlaten/ mitroostigh.

Desordre , wanschick/ wanftal.

Despect , berachingh/ afficht/ fmaet.

Despenderen , bekoftigen/ verfpillen.

Despensier , fchafmeester.

Desperatio , wanhoop/ twijffelmoebigheyt.

Despereren , wanhopen/ twijffelen/ bertwijffelen.

Despiciëren , verfmaden/ berachten/ af-rien.

Depraveren , verargeren/ bederven.

Dessein , opset/ booznemen.

Destinatie , fchickinge/ bestellinghe/ bestemmingh.

Destinatum , 't bestemde.

Destinatio mediorum , beschickingh der middelen.

Destineren , fchicken/ bestellen.

Destitueren , ontfetten/ verlaten/ verstellen.

Destructie , verdelgingh/ vernielinghe/ verwoefinghe.

Destruieren , verdelghen/ vernielen/ verwoefsten.

Detenteren , onthouden.

- Deterioratie, **berargeringe/berflimlinge**.
 Deterioreren, **berflimmen/berargeren**.
 Detentie, **ophoudinge**.
 Determinatie, **afpalinge/beslupt/bepalingh/afsteecksel**.
 Determineren, **afpalen/beslupten**.
 Detestatie, **afschriek/berfaspinghe/af-zweringe/bloeck**.
 Detesteren, **af-zweeren/afgruwen**.
 Detineren, **ophouden/onthouden**.
 Detorqueren, **omwenden/omkeeren/berdragen**.
 Detorie, **omkeeringh**.
 Detractie, **afreckinge/ontreckinge/achterklap/opspzaeck**.
 Detracteren, } **afrecken/ontrecken/ach-**
 Detraheren, } **terklappen**.
 Devaliseren, **strupck-roven/stroven**.
 Devalleren, **neerlaten/afstijcken/sacken**.
 Deviatio, **afwegingh**.
 Devijs, **sin-spreuck**.
 Deviseren, **kouten/praten**.
 Devoir, **plicht/plicht-schuld/naerstighepd/blijt**.
 Devoleren, **afbliegen**.
 Devolveren, **afwentelen/afrollen/ontwinden/afwinden**.
 Devolutie, **ontwindinge/afkominge**.
 Devoreken, **berflinden/opflocken/berzwellghen**.
 Devoot, **andachtigh**.

Devotte, **andacht.**
 Devotieren, **bedelen, bebloeden.**
 Dexteriteyt, **behendigheyt.**

D I.

Diabel, **Dubbel.**
 Diadema, **Konings kroon/ Winsel.**
 Diarefis, **schepteken/ spalkingh.**
 Diafirmus, **beschnipingh.**
 Diagramma, **tafelteure/ booschzift.**
 Dragonaal, **hoek-sijn.**
 Diaken, **armen-versorger/ kercken-dienaer/ dienaer.**
 Dialectica, **reedden-kunst/ reeddenkabelingh.**
 Dialecticus, **reedden-kabeligh/ reedden-kabe-
 ler.**
 Dialogus, **tweespreeck.**
 Dialyton, **ontkoppelingh.**
 Diameter, **middel-lijn/ mid-streep.**
 Diameter visualis, **griphoek.**
 Dianoëticus, **verstandigh.**
 Diapason, **achttoon/ achtlingh.**
 Diapente, **vijftoon/ vijftingh.**
 Diaphanus, a, um, **dooschijnigh/ doosluch-
 tigh.**
 Diaphragma, **middelschor/ afschutsel.**
 Diastole, **verlanger.**
 Diatessaron, **bierton/ vierlingh.**
 Diatyposis, **boosbeeldingh.**
 Diarchæa, **buick-bloedt.**
 Diarium, **dagh-boeck.**

Diathe-

Diatheſis, ſchick.

Dichotomia, tweeſchepdingh / tweeſpaltigh /
tweedeelingh / tweeſpreedingh.

Dictator, hoogh-geſagh-hebber.

Dicteren, bewoorden / booz-spellen.

Dictionarium, Woord-boeck / woord-ſchat.

Dictum, ſpreuck / ſegh-woort / ſpreek-woort.

Dictum ſimpliciter, eenvoudighlijck } geſeyt.
ſecundum quid, na het . . . }

Didacticus, onderwijſich.

Didascalus, onderwijſer.

Diëſis Harmonica, minſte halbe-toon.

Diëte, eet-reegel / eet-gemack.

Diffamatie, ſaemroobinge.

Diffameren, ſaemrooben / ont-eeren / achter-
klappen.

Differeren, uytſtellen / verſcheelen / verſhillen.

Different, Differentie, verſchil / onderschept.

Differentia essentialis, weſenlijck }

Accidentalis, toeballich. } onderschept.

Individualis, ondeelighlijck }

Individuans, ondeelighend }

Difficil, ſwaer / moepelijck.

Difficulteren, ſwarigheddt maken.

Difficulteyt, ſwaarheddt / verſchil.

Diffidentie, wantrouw / ongetoobe.

Diffinieren, epnden / bepalen / uytbeelden.

Diffringeren, verbreken.

Diffugeren, afblieden / ontbluechten.

Diffunderen, vergieten / verplenghen / uyt-
ſpreeden.

Dige-

Digereren , verdoutwen/ verteeren.

Digestie , verdoutwinge.

Digit , Dinger.

Digniteyt , waerdigheyt/waerdy/ aenſien.

Digreffie , bupten-tree / uytſpanninghe / uytſtapping/aſtreking/buptionſlach/zijdgang/ uytloop.

Dilaberen , bergaen/ verballen.

Dilay , uytſtel/ ſleepinge.

Dilapideren , berquiften / doozbrenghen / verſlepen.

Dilatie , uytſtel.

Dilectie , liefde/ berkeurſheyt/ keure/ berkieſinge.

Dilemma , verſtricking/ ſtrickreden/ verſtrickbeſluyt.

Diligent , waerſtigh/ vlytigh/ gaetw.

Diligenteren , benaerſtigen.

Diligeren , liefhebben/lieben.

Diligeren , raes-kallen.

Diluculum , morgen-kriech/ morgenſondt.

Diluëren , affpoelen/ oberſpoelen.

Diluvie , oberwateringh/ oberſpoelinge/ onderbloepinge/ zondt-bloedt / water-bloedt.

Dimembreren , ontleden/ affnijden.

Dimenſie , afmetinge/ metingh.

Dimetiens , mid-lijn.

Dimidiatus , gehelſt.

Diminutiva , berklepn-namen / berklepnde woorden.

Diminuëren , berkleppen/ verminderen.

Dimi-

Diminutio, **verminderingh.**

Diminutio vocis, **talbrekkingh.**

Dimissie, **ontslaginge.**

Dimitteren, **by-laten/ by-stellen/ ontslaen/ verlaten/ afleggen.**

Dimotie, **berozingh/ afzending.**

Dimoveren, **berozjen/ afzenden.**

Dionysia, **Dasten-abond.**

Dioptrica, **hooght en wijdt-meeter.**

Diphthongus, **twee-klank.**

Diploma, **bulle/ brief/ macht-brief.**

Direct, **rechts-weeghs/ reghel-recht/ recht-upt/ recht-toe/ rechtsch.**

Directie, **bestieringe/ beleyde.**

Directelijck, **richtelijck/ rechtelijck.**

Directeur, **bestierder/ bekwijshier.**

Direptie, **ontruckinghe/ plonderingh/ roef-vingh.**

Dirigeren, **bestieren/ stieren/ beleyden.**

Dirimeren, **schepden/ afschepden/ ontdoen.**

Diripiëren, **ontrucken/ plonderen/ berooven/ steelen.**

Disavantage, **nadeel.**

Discant, **boben-zangh.**

Discensio, **nederholingh.**

Disceptatie, **krackeel/ reden-avelingh.**

Discepteren, **krackelen.**

Discernereren, **onderscheyden/ ondershemmen.**

Discerperen, **verscheuren.**

Dischiliogonalis, **twee-dupst-hoekigh.**

Discinderen, **doorzijden/ ontleiden.**

Disci-

- Discipline, leeringe/ tucht/ onderwijs/ oeffeningh.
- Disciplina Ecclesiastica, Kerckelijcke Tucht.
- Discipul, leerlingh/ scholier.
- Discommoderen, ontrieben.
- Discoord, tweedzacht/ oneemighepdt/ tweespalt/ verschild.
- Discordantie, twist-stemmingh/ wan-stemmingh/ verscheel.
- Discorderen, verscheelen/ twisten.
- Discourageren, moedt benemen/ ontmoedighen.
- Discoureren, reedeneren/ reden-boeren.
- Discours, reden-boeringe/ redeneringe/ reden/ praetsen.
- Discreet, bescheyden.
- Discreta, verdeelde.
- Discretelijck, bescheydelyck/ wijlslyck/ boozsichtrighlyck.
- Discrepantie, verschild.
- Discreperen, verscheelen.
- Discretie, bescheydenhept/ onderscheydingh/ verstandighepdt.
- Discrimen, onderscheydt.
- Discussie, updrijbinge/ verdrijbinge.
- Discutieren, updrijben/ verdrijben/ verstoffen.
- Disdiapason, sestiëntoon/ sestiënlingh.
- Disert, bespraecht.
- Disgratie, ongunst/ ongenade.
- Disjunctie, scheydinge/ verdeelingh.

Dis-

- Disjunctiva, **schiftige.**
 Disjungeren, **onthoppelen.**
 Disloqueren, **verplaetsen/ outplaetsen/ ontleden.**
 Disparata, **verschillighen.**
 Dispareren, **berdwijnen.**
 Dispariteyt, **ongelijckheyt/ onparigheyt.**
 Dispensatie, **uptdeelinghe/ bedeplinghe/ ont-
slagh/ byp-gebingh.**
 Dispenseren, **byp-geven/ uptdeelen/ schicken.**
 Dispensier, **schaf-meester/ uptdeelder.**
 Dispergeren, **verspreyden.**
 Dispersie, **verspreydinge.**
 Displiceren, **mishagen.**
 Dispiciëren, **affchoutwen.**
 Dispoliëren, **plonderen/ berooven.**
 Disponeren, **schicken/ beschicken/ stellen/ booz-
bereden.**
 Dispoost, **wel-gesteld.**
 Dispositie, **schick.**
 Dispositie, **beschick/ gesteltenis/ beschicking/
beledingh/ ordeningh.**
 Disputatie, **reden-weginge/ reden-strijt/ twist-
reden/ kibbelingh.**
 Disputeren, **reeden-weghen/ reeden-strijden/
twist-redenen/ zin-twisten.**
 Disquiparantia, **on-ebengelijckheyt.**
 Dissentaneus, **verschilligh/ strydigh.**
 Dissentiëren, **oneens zijn.**
 Dissentie, **tweedzacht/ oneenigheyt.**
 Differeren, **redeneren/ praten/ reden-kabelen.**

Differ-

- Distingueren, onderschepden.
 Distorqueren, ombuigen/verdraeyen.
 Distractie, afreckinghe / van een treckingh/
 verkoopinge.
 Distraheren, afrecken/ van een trecken/ ver-
 koopen.
 Distribuëren, om-deelen / verspreyden / ver-
 deelen.
 Distributie, verspreydinge/om-deplinge/ver-
 deelingh/uptdeelingh.
 District, begrip / rechts-macht/ besteck.
 Disturberen, verstozen/af-stozmen.
 Ditonus, a, um, tweetonigh/ tweeton/ dub-
 beltoonigh.
 Ditto, die selve/ dat selve/ op den selvige dagh.
 Divers, ongelijck/ onderschepden/ verschepden.
 Diverselijck, verschepden malen / veel-bou-
 delijck.
 Diversie, afwendinge.
 Diversiformis, schilbozmigh.
 Diversiteyt, verschepdenhepdt.
 Diversificeren, veranderen.
 Diverteren, af-wenden/ontwenden.
 Divideren, schepden/verdeelen/ schiften.
 Dividendus, te deelene.
 Dividuis, deeligh.
 Diviseren, redeneren/kouten/snacken.
 Divisie, deelinghe/schiftingh/schepding/ver-
 deel-teecken/ onderschepdingh.
 Divisor, deeler.
 Divortie, echtschepdinge

Divulgeren, gemeen maken / ruchtbaer ma-
 ken/verspreyden/verspreyden.
 Diurnus motus, de dagelijckse bewegingh.
 Diurnum, dagh-boeck.

D O.

Doceren, leeren/Leeraren/onderwijzen.
 Docides, balck.
 Docile, leersaem.
 Doctor, Leeraer/Onderwijser.
 Doctrinē, leere/leeringe/ tucht.
 Document, leerstuck/bewijsinge/betoogh.
 Dodecædram, vijfgrondigh lichaem/twalf-
 vijf-hoeck-grondt.
 Dodecagonalis, twaelf-hoeckigh.
 Dogma, leer-stuck/grondt-leer.
 Dogmatiferen, voort leeren/leerlinghen ma-
 ken.
 Doleantie, treuringhe / bedroefthepdt / wee-
 klage/beklagh.
 Dolent, droebigh/treurigh.
 Doleren, treuren/klagen/klacht in brengen.
 Doleur, droefthepdt / smerte / pijn.
 Domainen, Lants inkomsten/heerlijckheden.
 Domestijck, huysgenoot/behuyft / huyslijck/
 in-heemsch.
 Domicilie, woon-steede / mael-steede / woo-
 ningh.
 Dominatie, heerschappp/heerschinghe / heer-
 schappingh.

- Domine, ~~Heer~~/ ~~Heer~~-heer.
 Domineren, heerschen/ heeren/ heerschen/ ~~heerschen~~/
 de gilde speelen.
 Dominium plenum, volle eijgendom.
 Dommage, schade.
 Donatie, gifte/ geschenken/ schenckinge.
 Dorado, de visch Dorade.
 Dos, Dote, Douarie, ~~Wijdschat~~/ morgen-
 gabe/ ~~Wijdschat~~-gabe/ ~~Houtlijck~~-goet.
 Doteren, begaben/ ten houtlijck geben.
 Döuarie, ~~Weduw~~-best.
 Döuagiere, vrucht-treckende weduwe.
 Döuagieren, lijf-tochtenaren.

D R.

- Draco, ~~Draeck~~.
 Dragma, bieren-deel-voort.
 Draperye, Laken-handel/ Laken-werck.
 Drapier, wolle-weber/ laken-weber.
 Dresseren, toe-rechten/ opstellen/ toefellen/
 opzichten/ afrechten.
 Drogist, Krupdenier.

D U.

- Dualitas, tweehed.
 Dubitatio, Aporia, twijffelingh.
 Dubiteren, twijffelen/ dubben.
 Duc, Hertogh.
 Duël, kamp.

Duellum, ~~twee-gevecht~~/twee-kamp.

Dunamis, ~~vermogen~~.

Duraron, ~~mooglijk~~.

Duplicatie, ~~verdubbelinge~~/dubbelingh.

Dupliceren, dubbelen/tweebout maken/dubbel-antwoorden.

Duplijck, tweebout/dobbel-antwoort.

Durabel, duurzaam.

Duvarien, morgen-gaven.

D Y.

Dyacoslogonalis, twee-hondert-hoekigh.

Dyafirmus, beschimpingh.

Dydimus, tweelingh.

Dysenterie, doo?-loop/roode-loop/bloedt-gangh.

E B.

E Brieteyt, dzonckenschap.

E C.

Ebullitio, uytboortelingh/oberkoockingh.

Ecceitas, stedaerhepdt.

Eccentricus, oneben-middelpuntigh/ander-puntigh/on-eenmiddelpuntigh/uyt-middelpuntigh/ander-middelpuntigh.

Ecclesia, kerck/gemeente.

Eccle-

Ecclesiastijk, Kerckelijck/Geestelijck.
 Echo, weergalm/weerklanck/weer-geluyt.
 Eclipsis, verdupsteringe/mangel/ghebezech/
 taningh/licht-gebzeck/zondupster/maen-
 dupster.
 Eccliptica, teekenkringh/taenrondt.
 Eclipsis, wechwozp.
 Ectypus, a, um, af-beeldigh/mee-gebeelt/na-
 gebootst.

E D.

Ederen, upt-geben.
 Edict, gebodt/ban.
 Edificant, bouwter.
 Edificatie, bouwinge/stichtinge.
 Edifitie, gebouw/timmeringe/gesticht.
 Editie, uptgebinge/druck.
 Educatie, opvoedinge.

E F.

Effaceren, uptvegen/uptwissen.
 Effaroucheren, verwilderen/verbijsteren.
 Effatum, geloofs-spreuck.
 Effect, daedt/werck/gewoacht.
 Effect sorteren, stant grijpen.
 Effective, wercklijck.
 Effectuëren, te weeghe bzenghen/uptwerc-
 ken.
 Effemineren, verwijven.

Efficacie, kracht/werckinge/wercklijckheyt.

Efficiens, werckende.

Efficiëren, te weeghe brengen / maken / uytwercken.

Effictio personæ, personeeringh.

Effigie, af-beeltsel / na-bootsingh.

Efforceren, onderwinden / poghen.

Effort, poginge.

Effractie, breeckinge.

Effrayeren, }
Effroyeren, } verschycken / verbasen.

Effugie, uytblucht.

Effusie, uytstoztinge / plenginghe / vergietinghe.

E G.

Egayëren, verbzolijcken / verblijden.

Egaal, eben gelijk.

Egaleren, eben gelijk maken / ebenen.

Egeren, gebzeken / behoeven.

E L.

Elaboreren, uytwercken / bearbeyden.

Elaberen, doozslippen / ontsluppen.

Elatie, verheffinghe.

Electie, verkiesinghe.

Electuarie, slichingh / leckernys / leckinge.

Elegant, aardigh / uytneement / uytstekend.

Elegantie, aardigheyt / fraepheyt.

Elegie,

- Elegie**, **treur-fangh**/treur-liedt/**klaght**.
Element, **hoofstoffs**/beginfel.
Elementa Musica, **fangh-plaetsen**.
Elenchus, **weeleggingh**.
Elevatie, **verheffinge**.
Elevatio Poli, **verheffing des Afsprants**.
Eleveren, **verheffen** / op-lichten.
Eliceren, **uptlocken**/uptbinden.
Elideren, **uptdrijven**.
Eligeren, **uptkiezen**/verkiezen/uptlezen.
Ellipsis, **uptlating**/hoogh-hegelsnee / langh-
rond.
Eloceren, **verhuuren**.
Elocutie, **uptspzake**/betwoordingh.
Elocutio Oratoria, **reden-rijck-konstige be-
wooordingh**.
Elogium, **merck-reden**/ghetupgh-reden / lof-
spzack.
Eloquent, **welsprekend**/taal-vaardigh.
Eloquentie, **welspreken**theft.
Elucidatie, **berklaringe**.
Elucideren, **berlichten**/berklaren/heldereren.
Eluderen, **bespotten**/uptstrijcken.
Eluëren, **af-spoelen**/uptwasschen/af-dwaan.

E M.

- Emaileren**, **dooz-blammen** / brand-schilde-
ren.
Emanativus, a, um, **uptbloeyigh**.
Emancipatie, **handlichtringe**.

Eman-

Emanciperen , overgeven/ byz-eygenen / byz-
maken.

Emaneren , uyt-geven/ uyt-komen/ uyt-bloe-
jen.

Embodometria , boet-meetkunde.

Emballeren , inpacken. (ven.

Embarafferen , innemen/indringen/verwar-

Embarqueren , inschepen.

Embarreren , dooz-rjgen/ doozsteken.

Emblema , beeld-werck.

Embraferen , ontsteken/ ontfoncken / in byant
steken.

Embrasseren , om-armen/ omhelsen.

Embuscade , verspiedinghe / laagh-legginge/
belaginge.

Emenderen , verbeteren.

Emigreren , verhuysen.

Eminent , uytsteekende/ verheven.

Emissaris , uytgesonden.

Emissie , afvaardinghe / uytlatinghe / af-sen-
dinghe.

Emitteren , af-senden/ uytgeven.

Emoliëren , versaghten/ weken.

Emologeren , booz goetd achten / booz goetd
kennen.

Emolument , genot/ gewin/ baat.

Empareren , bemaghtigen.

Empescheren , beletten/verhinderen.

Empiëteren , inklaeuwen/ innemen.

Emphasis , bysin / na-druk.

Emphiteusis , erf-paght-recht.

Em-

Employ, **besteedinge/aanlegginge/befighept/aanwending.**

Employeren, **besteden/ anleggghen/ besighen/ aanwenden.**

Emportereren, **ontboeren.**

Emptie, **koop.**

Emputeren, **wijten/ aanrekenen/ toerekenen.**

Emulatie, **afguust/ onderganinge/ volg-sucht/ volgh-pber.**

Emunderen, **reynigen.**

E N.

Enarreren, **vertellen/ verhalen.**

Enchiridium, **handt-boeckken.**

Encourageren, **moedt geben/ anmoedigen.**

Encyclopædia, **weechringh/ leer-kringh.**

Enerveren, **ontzenuwen/krachteloos maken.**

Enfantery, **voetvolck.**

Engageren, **verpanden/ inwickelen.**

Engel, **Godts-bode/ bode.**

Enneagonalis, **negen-hoeckigh.**

Enorm, **wanstaaligh/ ongeschickt.**

Enquete, **onderzoek.**

Ens, **weesend.**

Ens rationis, **weesend der reden.**

Concretum, **saam-gegroept wesen.**

Entelechia, **volkomen hebbing/bedrijf/voorn.**

Entitas, **weesighepd.**

Entitativus, **a, um, wesentlijck.**

Entameren, **ontginnen/ beginnen/ aanban-ghen.**

Ente-

Enterineren , gestaden.
 Enterinement , gestadingh.
 Entrecours , tusschen-handel/onderhandeling.
 Entreprinse , aanslagh.
 Enthusiast , Geest-drijver.
 Enthymema , denck-reden/ slecht beslupt.
 Enuderen , ontdecken/ ontbloten.
 Envelopperen , inwickelen/ inwinden.
 Envie , nijd/ wangunst.
 Enumeratio , optellingh.
 Enumereren , aan-tellen/ op-tellen/toe-tellen.
 Enunciatio , uptspraak/ uptspreken.

Pura , supbere

Modalis , wijsighe

Universalis , algheene

Particularis , sonderlinge

Indefinita , onbepaalde

Singularis , bpsondere

Afirmans , bevestigende

Negans , beneenende

Finite , eyndige

Infinite , oneyndige

Vera , ware

Falsa , valsche

Necessaria , nootzakelijke

Contingens , gebeurlijke

De omni , van allen

per se , door sich

Universaliter prima, algemeen

eerste

Impossibilis , onmooghlijke

} uptspraak.

Possi-

Possibilis, **mooghlijcke**

Exclusiva, **uutsluitige**

Exceptiva, **uutnemige**

Restrictiva, **verbindige**

} uutspraak.

Enuntiëren, **openbaren / uutspreken / uitten.**

Envoy, **besendinge.**

E P.

Epacta, **inboeringh / indringingh / jaar-tel.**

Epanalopsis, **afterna-verhaal.**

Epanodos, **weerkeringh.**

Epanorthosis, **verbeteringh.**

Epentesis, **inset.**

Ephemeris, **dagh-tafel / dagh-boeck.**

Ephodos, **bekruppingh.**

Epicyclus, **opkringh / inronde / opperkinghen.**

Epidemicus, **alghemeen.**

Epigraphe, } **opschryft / overschryft / punt-**

Epigramma, } **dicht / opschryft.**

Epiglottidis, **adem-tonghsien.**

Epilogus, **sluyp-reden / besluyp / na-reden.**

Epiphanie, **verschijninghe / Dyp-koningendagh.**

Epiphonema, **toesprekingh.**

Epiphora, **na-verhaal.**

Epistel, **Send-brief.**

Epistilium, **stijlbandt / stijl-not / hoofst.**

Epistrophe, **weerkeringh.**

Epita-

Epitaphe, Graf-schift.
 Epitheton, bynaam.
 Epitrachasmos, heesbzaag.
 Epitrope, toelatingh.
 Epitome, verkortfel/ kort-begrip.
 Epitonia, slaar-sleuteln.
 Epizeuxis, samenboegingh.
 Epocha, tijdt-wozel.
 Epuleren, bzaffen/ gastmalen.

E Q

Equipage, uptrustingh.
 Equiperen, uptruffen.
 Equiteren, te paard rijden.

E R

Erectio, oprechtingh.
 Erectus, a, um, opgericht/ recht.
 Erectie, oprechtinge.
 Errata, misslagen.
 Erreren, missen/ dwalen.
 Erteur, dolingh/ missingh/ dwalingh/ fael.
 Erigeren, opzeghten.
 Eripiëren, uptrukken / ontreckten / ontnemen.
 Eroderen, uptknagen/ ersen.
 Erogeren, updeelen.
 Erotema, bzagingh.
 Eruditeyt, beschaafthepdt.
 Eruptie, uptbzeuck/ uptbal/ upttoecht.

Escar-

E S.

- Escarpe, **beschoepingh/ beschoepfel.**
 Escland're, **on-eere.**
 Eslargeren, **bertwijden / uytbreyden.**
 Espargne, Espergne, **versparinge/ supuigheyt.**
 Espaule, **schouder-hoeck.**
 Espera, **steun-stijl.**
 Essay, **proebe.**
 Essentie, **wesen/ wesentheydt.**
 Essentialis, **wesentlijck.**
 Essentiator, **wesener.**
 Estimeren, **achten/ waerden.**
 Esquadre, } **hoofst-gedeelte / wijck / troep/**
 Esquadron, } **slach-orde.**
 Esquinantie, **keelsteckte/ gozgel-steckte.**

E T.

- Ethica, **zeede-kunde/ zeede-voormingh/ tucht/**
leere.
 Ethnicus, **heyden.**
 Etymologia, **oorspronckelijckheydt / oors-**
spronckemis.

E V.

- Evacuatie, **leedigingh/ uytbaringh.**
 Evacuëren, **leedigen/ ontleedigen.**
 Evaderen, **ontgaen/ ontsnappen.**
 Evageren, **uyt-wijcken / zwerben/ uyt-zwer-**
ben/ uytweyden.

Eva-

- Evaluatie, **waerdeeringe.**
 Evaluëren, **waerdeeren.**
 Evaporatie, **op-dampinge/ uptwaessemingh.**
 Evaporeren, **uptwasemen / uptdampen / op-
dampen.**
 Evanesceren, **berdwijnen.**
 Evangelium, **blp-tyingh/ blijde boodtschap.**
 Eucharistie, **danckmael/ dancksegginghe.**
 Evelleren, **upttrecken/ uptonlucken.**
 Evenement, **geschiedinge / gebeuringe / booz-
bal / uptonkomst.**
 Eveniëren, **geschieden/ gebeuren/ overkomen/
toeballen.**
 Eventileren, **uptwannen.**
 Everteren, **berkeeren/ omkeeren.**
 Evertuëren, **poghen.**
 Evident, **opentlijck / schijnbaerlijck / blijcke-
lijck.**
 Evidentie, **schijnbaerhepdt / klaerblijcklijck-
hepdt.**
 Evictie, **uptwinninge/ afdwinninge.**
 Evinceren, **afwinnen/ uptonwinnen / obertuy-
ghen.**
 Eviteren, **mijden/ schuwen.**
 Eulogia, **gebenedijdinge.**
 Euphrasia, **oogen-troost.**
 Evocatie, **uptroepinge/ verdagingh.**
 Evoceren, **uptroepen/ beroepen/ ontbieden.**
 Evolveren, **ontrollen/ ontwinden/ doozleeren**
 Evolutie, **ontbouwinge/ ontwindinge / ont-
rollingh.**

Evomeren, uytspouten.
 Eurithmia, welgematighheyt.
 Eurithmicus, a, um, wetteligh.
 Euronotus, Zuyd-oosten-windt.

E X.

Exacte, gaewo/ booz-wyocht/ nauwkeurig-
 ijck.
 Exactie, af-offchinghe/ schattinge.
 Exactioneren, schatten.
 Exaggeratie, vergrootinge/ ophoopinge.
 Exaggereren, vergrooten/ ophoopen.
 Exagitatione, oeffeninge/ quellingh.
 Exagiteren, oeffenen/ onleppen/ quellen.
 Exaltatie, verhooginge/ verheffinge.
 Exalteren, verhoogen/ verheffen.
 Examen, examinatie, uytbozchinghe/ proef/
 onderbzaginge / onderzoek.
 Examineren, uytbozchen/ ondertasten/ toet-
 sen/ onderzoeken/ bezoeven/ onderbzagen.
 Exaspereren, vergrammen/ vergrinnen/
 verbitteren/ ontsteecken.
 Exauceren, uythoozen/ verhoozen.
 Excandescencia, vergrammingh.
 Excederen, te boven gaen.
 Excelleren, uytsteken/ overtreffen / uytmun-
 ten.
 Excellent, uytnemend/ uytstekend/ booztref-
 selijck.
 Excellentia, booztreffelijckheyt.

Excep-

Exceptie, uytneeminge/berfct/uytsondering/
uytregelinge/uytblucht.

Excernereren, uytziften/uytboen.

Excerperen, uytneemen/uytplucken/treken.

Exces, oberdaet / obermaet / verfchil.

Exceffif, oberdadigh/oberftalligh.

Excideren, uythouwen/uyt-fipen/uyt-bal-
len.

Excipjeren, uytneemen/uytsonderen.

Exciteren, anpozen/aenwiften/opwecken.

Exclamatie, uytfchreeuwinge/uytharfingh.

Exclameren, uytfchreeuwen/fchreeuwen.

Excluderen, uytfluyten.

Exclus, uytgewaert/uytgefloten.

Excogitabilis, uytdenckelijck.

Excogiteren, befinnen/berfennen.

Excommunicatie, ban/uytfluytinge.

Excommuniceren, bannen/uytfluyten/ber-
watan.

Excoriatie, billinghe/fchendinge.

Excrement, uytwerpfel/uytlijcheydt.

Excrementia, quack/uytwas.

Exculperen, ontfchuldigen/berfchoonen.

Excurreren, uytloopen.

Excursie, uytlooppinge/uytbal.

Excusatie, excufe, ontfchuldigingh/berant-
woordigingh.

Excuseren, ontfchuldigen/berfchoonen.

Excuffie, af-dwinginge/af-perffinge.

Excuteren, af-dwingen/af-perffende.

Execrabel, afgrijfelijck/berbloeckelijck.

Execratic, afgrijpingh.

Execreren, afgrijfen/verbloecken.

Executeren, uptrechten/uptboeren/panden.

Executeur, uptrechtter/uptboerder/volbzengher.

Executie, uptrechtinghe/uptboeringh/doen bozderingh.

Exempel, boozbeeld/boozschizft/bpbeeld/bp spel/stael.

Exemplaer, affschizft.

Exempt, bebzijdt/bzp/uptgenomen.

Exempteren, bebzpen/uptsonderen.

Exemptie, bebzijdinge/bzpdom.

Exequeren, volbzengen/berichten/uptboeren.

Exerceren, } oeffenen/bedienen/handt-

Exerciteren, } haben.

Exercitie, oeffeningh.

Exercitores, mede-reders.

Exergasia, uptwerckingh.

Exhalatie, uptwasemingh/damp.

Exhaleren, uptwasemen.

Exhaureren, uptputten/uptwergelen.

Exherederen, onderben.

Exhiberen, daer stellen/op wijfen/uptleberen/bp-bzengen/boozdzagen.

Exhibitie, daer stellinge/opwijfinge/boozdzagingh.

Exhortatie, anmaninge.

Exhorteren, anmanen/anpozen.

Exigentie, berepchinge/epsch.

Exige-

- Exigeren, af-epschen.
 Exigue, geringh/ kleyn.
 Exilie, ban/upfbanninge.
 Exileren, ballingh zijn.
 Exiliëren, uptspringen.
 Eximeren, uptkooopen / byp-kooopen / bebypen /
 uptsonderen / upt-nemen.
 Existeren, daer zijn / in weezen zijn / daedtylck
 zijn.
 Existentie, daer-wesinge / wesentlyckheydt.
 Exitie, epndinge / ondergange / uptgange.
 Exorbitantie, uptsprynghe / al te.
 Exorcist, bezweerder / uptbander / dupbel-
 sager.
 Exorderen, beginnen / anheffen.
 Exordie, anvangh / inlepdingh / booz-reden.
 Exodus, upttocht.
 Exoreren, verbidden.
 Exornatio, versieringh.
 Exorneren, op-proncken / uptruffen.
 Exoereren, ontlasten.
 Exoticus, upthandigh.
 Expectatie, verwachtinge / ontbeydinge.
 Expecteren, verwachten.
 Expediëren, reddden / af-baerdigen / boldoen.
 Expeditie, reddinge / afbaerdinge / kryghs-
 tocht.
 Expediënt, afgerecht / baerdigh / uptkomst /
 redderinge.
 Expedientia, verbaerdigingh / af-baerdi-
 gingh.

- Expelleren, uytdujben/uytboffen.
 Expenderen, oberwegen of betalen.
 Expense, kosten.
 Experientie, onderbindinghe / uytbindinge /
 erbarenthejdt.
 Experieren, uytblijben / erbaten.
 Experimenteren, onderbinden / verfoeken.
 Export, erbaten / onderfocht.
 Expiratie, eyndinghe / uytgangh / uytlaeff-
 tiningh.
 Expiëren, verfoenen / herlopen.
 Expileren, uytroeben / plonderen.
 Expireren, eyndigen / uytlaeffmen / den geest
 geben.
 Expisceren, uytdujffen / uytvagen.
 Explicane, ontbouwinge / uytlegginge.
 Expliceren, ontbouwten / uytleggen / verklar-
 ren.
 Exploot, uytwerkinge / uyttoezeggingh.
 Exploiteren, uytwoeten.
 Exploreren, bezoecken / onderfoeken / nat-
 bozchen.
 Exponeren, uytleggen / verklaren.
 Exporteren, uytvagen.
 Expositie, uytlegginge / verbzedingh.
 Expostuleren, beklach doen / sieh beklaghen /
 dooznemen / doozstricken.
 Expres, uytduckelijck.
 Expresseren, uytducken.
 Expressibile, expresselijck, uytduckelijck.
 Expressie, uytduckinge.

- Exprimeren, uytzucken/ uytbouwen.
 Exprobatie, brachtinge/ berwijf.
 Exprobieren, berwijten.
 Ex professo, openlijch/ met boordacht.
 Expugneren, af-winnen/ afdorpen/ ontvel-
 dighen.
 Expulferen, uytfoeten/ uytzjiben.
 Expulsie, uytzjibinge.
 Expurgatie, uytzuivering.
 Expurgeren, uytzuiveren/ reynighen.
 Exquireren, doozoeken.
 Exquis, }
 Exquisit, } uytgelesen/ nantw-keurig.
 Extenderen, uytspannen/ recken/ uytrecken/
 uytstrecken/ uytzjeyden.
 Extensibilis, uytspannelijck.
 Extensie, reckinge/ uytstreckingh/ uytspan-
 ningh.
 Exteren, booz handen zijn/ uytstaen.
 Extereren, uytzjiben.
 Extergeren, uytwissen.
 Externus, uytwendigh.
 Exterfie, uytwissinge.
 Exterieur, uytwendigh.
 Extermineren, uytropen/ uytzjiben.
 Extimatie, achtinge.
 Extimeren, achten.
 Extimus, a, um, uytterst.
 Extingeren, uytblussen/ doben.
 Extirpatie, uytropinghe.
 Extirperen, uytropen.

- Extolleren, verheffen.
 Extorqueren, asperffen/ ontwozingen.
 Extorsie, asperffinge/ ontwozingingh.
 Extract, upttrecksel/ kozt-begriip.
 Extractio radice quadratæ, vierkant wortel-
 treckingh.
 Cubicæ, teerlinx wortel-treckingh.
 Extraheren, upttrecken.
 Extraordinaris, ongewoon/ ongemeen.
 Extravagant, uptspozigh / hoogh-loopend/
 uptbondigh/ uptheemisch/ hoogh-gaende.
 Extravagantie, uptspozighepdt.
 Extravageren, upt het spooz slaen.
 Extreem, uptnemende/ uptterst.
 Extremiteyt, uptterste/ upttersthept/ upt-en-
 dighept/ aelhept/ aelepnd.
 Extruderen, uptstooten.
 Exul, ballingh.
 Exulcereren, verzwereen/ upzweeren.
 Exultatie, opspzinginge.
 Exulteren, opspzingen/ huppelen.
 Exunderen, overbloepen/ uptloopen.

F A.

- F** Abel, vertellinge/ pzaet-reben/ verbicht-
 sel/ kluchte/ versterfel/ spzoochse / quack.
 Fabuleus, beuselachtigh/ verbicht.
 Fabrica, timmeringh/ bouwvingh/ ghebouw.
 Fabriceren, timmeren/ versteren/ verbichten.
 Fabriick,

Fabriek, **bouwinghe / timmeringhe / werck-
meester / bouw-heer / rop-meester.**

Face, **gesicht.**

Facetieux, **boertigh.**

Facil, **licht-doenlijck / daetbaerdigh.**

Faciliteren, **lichten.**

Faciliteyt, **daetbaerdighepdt / lichtdoenlijck-
hepdt.**

Facit, **maeckt.**

Facteur, **saeckboerder / betwinthebber / gemach-
tighde.**

Factie, **rottinge / samenrottinge.**

Factieux, **rotachtigh / oproerigh.**

Factum, **upkomst.**

Faculteren, **macht geven.**

Faculteyt, **vermoghen / vermoghenthepdt /
macht.**

Facundie, **welsprekenthepdt.**

Faite, **daedt.**

Failleren, **ontbreken / missen.**

Falcidie, **af-hozringh / afsnijdingh.**

Falcificatie, **verbalschinge.**

Fallatie, **valschept / bedrieglijckhept / bedrieg-
spreek.**

Fallax, **bedrieghlijck / begrijp-achtigh.**

Falsaris, **valschaert.**

Fama, **gerucht.**

Fameux, **berucht / naemschendingh / bekend /
ruchtbaer.**

Familiaer, **huysgemeen / gemeensaem.**

Familie, **gesin / huysgesin.**

Familiariteyt, **gemeenschaemhepdt.**

Fantafie, **verbeeldinge/ inbeeldinghe/ epgen-**
sinnighepdt.

Fantafme, fantofme, **schim / inbeeldinghe/**
molich/ buffelback/ bytebaeu.

Fantastijck, **byfinnigh / epgensinnigh/ vies.**

Farce, **klucht.**

Farous, **woest/ dul-koppigh.**

Fascheren, **quellen/ verdriet aen-doen.**

Fascheux, **verdrietigh.**

Fascineren, **betoberen.**

Fastidie, **walginge/ sathepdt.**

Fastidiëren, **walgen/ fat maken.**

Fastigiatus, a, um, **gespits/ getopt.**

Fataal, **nootschick/ nootsehickelijck / woode-**
lijck.

Fatalien, **dingh-dagen / plept-dagen.**

Fatigatie, **vermoeninge.**

Fatigue, **vermoepthepdt.**

Fatigeren, **vermoepen.**

Fatsoen, **gestalte/ fozm/ gedaente.**

Fatum, **nootlot/ noot-dwangh/ nootgeheym.**

Faulte, faute, **gebzeck/ fepl.**

Fausbourg, **voorzstadt.**

Fausebraye, **wal-gangh/ wal-boet.**

Fauseport, **heymelijcke uptgangh.**

Faveren, **begunstigen.**

Faveur, **gunst/ hulpe.**

Favorabel, **gunstigh.**

Favorijt, **gunstelingh.**

Fauteur, **gunner/ gunstzager.**

F E.

- Febre, koozse.
 Februa, fenalta, alleet-zien-dagh.
 Februarius, sprockelmaent/ sette.
 Feliciteyt, welbaert/ voozspoed/ geluck.
 Felonie, fellhepdt.
 Femenijn, wijflijck/ vromtolijck.
 Fenderen, splijten.
 Fenijn, vergift/ doot-spis.
 Feodaal - goeds, leen-goeds.
 Feodaal materien, leen-saken.
 Feriën, vier-dagen/ oozlof-dagen.
 Ferme, vast/ bondigh.
 Ferment, deesem/ saurdeegh/ heel.
 Fermeren, slupten.
 Feroos, dulkoppigh.
 Fertiliteyt, vruchtbaerhepdt.
 Festineren, haesten/ sproepen.
 Festoyeren, omhaden/ kost-vr-houden.
 Feudaal, leen-goeds.
 Feudum non Integrum, gespieten leen.

F I.

- Fiat, het gheschiede/ 't is goeds.
 Fiantie, betrouwelijckhepdt.
 Fictie, versieringe/ verdichtingh.
 Fidecommis, erf-bebelinge/ erf-betrouwing.
 Fideicommissaria, ober de handt.
 Fidejussor, bozge.

Fidel,

Fidel, **getrouw.**

Fiducia, **vertrouwingh.**

Fiëren, **betrouwen.**

Figure, **gestalte/af-beeltsel/verbeelding/pzent.**

Figura ordinata, **geschiede**

Æquitermina, **evenpalighe**

Æquiangula, **evenhoeckige**

Visibilis, **sienlijke**

Invisibilis, **onsienlijke**

Optica, **sichtkundighe**

} **gestalte.**

Figurate, **beelt-wijs.**

Figureren, **afbeelden/verbeelden.**

Fin, **eynde.**

Finalijck, **eyndelijck.**

Finantien, **inkomsten/schat.**

Finesse, **looshepdt/list.**

Fingeren, **verzieren/bootsen.**

Finitus, a, um, **bepaelt/eyndigh.**

Finitor, **sicht-eynder.**

Finis Intentionis, **'t eynd der op-settingh.**

Fruitionis, **genietingh.**

Ultimus, **opper-eyndt.**

Subordinatus, **onder-eyndt.**

Finitio, **endigingh/bepalingh.**

Firmament, **Starren-Hemel/uptspanfel/Hemel-welf/Hemels-bastighept.**

Firmeren, **vestigen/gestadigen.**

Fiscaal, **Græflichhepts-versorger.**

Fisce, **Landt-kist.**

Fistel, **lopend gat/bupse/ettergoot/berlaet-pijp/sijpgoot.**

Flancq,

F L.

- Flancq, **strijck.**
 Flanckering, **zijdelinghs-bozftweeringh.**
 Flambeau, **fackel/Coortz.**
 Flateren, **plumpstrijcken/blepen.**
 Flebotomie, **aderlatinge.**
 Flecteren, **buighen.**
 Flegma, **snot.**
 Flegmatijck, **kout-bochtigh.**
 Flerecijn, **lee-eubel/sicht.**
 Fleur, **blom/bloepsel.**
 Floreren, **bloepen.**
 Fluctuatie, **drijvinge.**
 Fluctuëren, **bloepen / verbloepen / zwerben /
 zwalpen.**
 Fluctueux, **bloepigh.**

F O.

- Foire, **Jaermerck.**
 Foly, **bladt.**
 Folye, **mallighepdt/sottighepdt.**
 Foment, **stobinge.**
 Fomenteren, **koesteren/stoben.**
 Fonderen, **grondtbesten/bestigen/bontwen.**
 Fonds, **grondt.**
 Fonteyn, **Bron/well.**
 Force, **getwelt/macht.**
 Forceren, **bemachtigen/obertweldigen/kracht-
 kneusen.**
 Forclusie, **verftootinge.**

Foreest, **Bosch/ Wout.**

Forma, **vozm/ gedaente.**

Formaliter, **vozmelijck.**

Formaliteyt, **gedaente / gedaente / vozmelijck-
hepdt/ anstellingh.**

Formaliseren, **tegen-om-kanten / tegen-kant-
ten/ opmaken/ anstellen.**

Formeren, **maken/ toe-stellen/ gedaente ghe-
ben/ vozman.**

Formidabel, **vreesselijck/ ontsechlijck.**

Formoir, **groef-pser.**

Formulier, **leest/ voorszijft.**

Fornicatie, **hoerderp/ booging / omwaelving/
smuyck-min.**

Forniceren, **hoerefangen/ welken.**

Fortificatie, **sterck-maekinghe / sterckste-bou-
wingh.**

Fortificeren, **verstercken/ vasten.**

Fortresse, **Sterckte/ Slot/ Fort.**

Fortune, **geluck/ kansse/ abounduur/ luckstaet/
habe.**

Fortuitus, a, um, **abondunelijck / geballijck.**

Fosse, **gracht.**

Fossette, **middel-gracht.**

Foveren, **koesteren/ bakeren/ stooben.**

Fouleren, **bertreden.**

Fournais, **uper-oben / schouwae.**

Fournieren, } **stofferen / op-bzenghen/ ver-**

Fourneren. } **schaffen.**

Fourrage, **voeder.**

Fourrier, **huyg-bestelder/ bestel-meeester.**

Fractie,

F R.

- Fractie, hzeekinghe/hzeucke.
 Fracture, hzeucke.
 Fragiliteyt, broofhepdt/hzeeckelijckhepdt.
 Fragment, hzeekfel/af-hzeekfel/fruch.
 Frange, zoom/brooftfel.
 Frangeren, hzecken.
 Fraude, bedrog/argeliff.
 Frauderen, bedriegen.
 Frayeur, schyck.
 Freer, broeder.
 Fregat, facht/broof-facht.
 Frenche, krankfynighepdt.
 Frehetijck, krankfynig.
 Frequentatie, bewandeling/brooftwandelung/
 handel en wandel.
 Frequent, heelhudig/heelvoudig/vaeck.
 Frequenteren, bewandelen/brooftwandelen/
 bptwoonen.
 Fricasseren, fruyten.
 Frigidus, kout.
 Friseren, krullen.
 Frivool, leucachtig/fecht/beufelachtig/
 quackig.
 Frontieren, grenzen/kusten.
 Frontispis, brooft-gebel/wtel-bladt/brooft-hoof.
 Fructueux, vruchtbaer.
 Frustratie, mis-leydinge/ontwendinge.
 Frustre, te vergeefs.
 Frustreren, mislepen/ontwende/te leuc stellen.
 Fuga,

F U.

Fuga, fufæ, bluchtelingen / feftienen-deel-
noten.

Fugeren, bluchten / blieden.

Fugie, blucht.

Fugitijf, bluchtigh.

Fulmineren, blixemen / weder-lichten.

Fumeren, roochen.

Fumeux, roochigh.

Functie, ampt.

Fundament, grondtveft / grondt.

Fundatie, vastsettinghe / grondtlegginghe.

Funderen, beftigen / vast stellen / grondt-leg-
ghen.

Fureur, furie, uptsinnigheyt / rafcrnye / woed-
de / daldziftigheyt / verwoedtheyt.

Furieux, dul / rafende / uptsinnigh / woedigh.

Furneren, verfcchaffen / opbrengen.

Furnus Chymicus, fchepd-oven.

Fufeye, vier-pijl.

Fuforia, giet-kunde.

Futurus, toekomstigh.

G A.

G Abe, boert.

Gabelle, tol.

Gabion, Schans-korbe.

Gage,

- Gage, wedde/ huur-loon/ huur-winst/ besol-
dingh.
- Gageren, besolden/ beloonen.
- Gailliard, brolgich.
- Galey, roep-schip.
- Galland, rechtschapien/ geestigh.
- Gallery, wandel-gangh/ wandel-breef.
- Gallicinium, hane-gekraep.
- Gallioen, Oorloghs-schip/ Coninck-schip/
Hoost-schip.
- Gallioot, Zee-Nacht.
- Galop, ren.
- Galoperen, rennen.
- Gangrena, hout-brec/ buyl-bleesch.
- Garanderen, waren/ waer-bozghen/ onthef-
fen.
- Garant, waerschap/ waer-bozgh/ verhael.
- Garbeleren, uytsonderen/ siften.
- Garboille, gerucht / getier.
- Garde, bewaringhe/ wacht/ lijf-schut-bende/
lijfwacht.
- Gardiaan, bewaerder/ wachter/ opsiender.
- Garnisoen, besettinge.
- Gauderen, verblijden.

G E.

- Ge-excipieert, uytregeligh.
- Geleren, byiesen.
- Gemini, tweelingen.
- Gemineren, verdubbelen.

Genealogie, gheslacht-tafel / af-komste / gheslacht-boom.

Generaal, gemeyn / algemeen.

Generabel, teelbaer.

Generalissimus, a, um, algemeenst. (schap.

Generaliteyt, algemeenschap / laet-gemeyn.

Generatie, teelinge.

Genereren, teelen.

Genereux, grootmoedigh / edelmoedigh.

Genericus, a, um, geslachtigh.

Genesis, geboorte / teelinge.

Genethiacum, geslacht-booxtigh.

Genitivus, barer.

Gentilia, volck-namen.

Genitoires, teel-leden.

Geniture, teelsel / zaedt.

Gentil, Edel.

Genus dicendi Sublime, hoog-)

dzabende

Humile, nederighe

Medium, middelbare

Genus, geslacht / gemeyn.

Masculinum, 't mannelijck

Fæmininum, 't vrouwelijck

Neutrum, 't generley

Demonstrativum, betoogend /

betooghsaem

Deliberativum, beradent / raet-

slagigh

Iuridiciale, recht-sprekelijck /

oordeeligh

} wijs kan spreken.

} geslacht.

Geo-

Geographie, **aerd-befchrybinge/ aerd-kloot-kunde.**

Geographus, **aerdrijck-befchryber.**

Geodasia, **aerd-kloot-kunde.**

Geodæticus, a, um, **aerd-kloot-kundigh.**

Geomantie, **aerd-kunft.**

Geometrie, **aerd-metinge/ meet-konft/ meet-kunde.**

Geometra, **Landt-metter.**

Geometrice, **meet-konftelijck.**

George, **heel-hjn.**

Gepaffioneert, **zuchtigh/ zjdigh.**

Germanien, **Duytschlandt.**

Germanicum mare, **Noort-zee.**

Gestie, **gebaer.**

Gesticulatio, **bootsingh/ gebaerdingh.**

G I.

Gibbum, **bult.**

Gibbosus, tumidus, **bultigh/ ghebult/ zwoeligh.**

G L.

Gladio, **Swaert.**

Globus, **kloot/ bol.**

Glorie, **lof/ roem/ heerlijkheyt/ kuyfter.**

Gloriëren, **roemen.**

Glorieux, **loflijck/ lof-rijck/ beroemt/ heerlijk.**

Glorificatio, **berheerlijckingh.**

Glorificeren, **roemen/heerlijck maken/bzalen/berheerlijcken.**

Glosse, **uptlegginge.**

Glosseren, **uptleggen/berklaren.**

G N.

Gnomonicus, a, um, **winckel-hoeckigh.**

Gnomon, **winckel-haeck.**

Gnome, Sententia, **zinspreuck.**

G O.

Goblet, **Beecker.**

Goetia, **tober-kunde.**

Gourmanderen, **bzeten/gulfigh zijn/opflocken.**

Gourmandise, **bzatighepdt/gulfighepdt.**

Gouvernante, **Landtbooghdesse/heerscherse.**

Gouvernement, **bestieringe/plaets-booghdp.**

Gouverneren, **bestieren/beheerschen.**

Gouverneur, **Dooght/Landtbooght/Stadthooght/Rijck-booght/Bulwaert/Bewintsman.**

G R.

Graad, **trap.**

Gradatie, **overstappinghe/gangh van trap tot trap/trap-klimmingh/trap-spreuck/klimminge.**

Gradus

Gradus vocis, **stemtrap.**

Positivus, **stellende**

Comparativus, **vergelijkende** } **trap.**

Superlativus, **overtreffende**

Grammatica, **letter-konst/ spzaeck-konst.**

Grammatist, **Letter-meester/ Schryfmeester.**

Grammatistica, **Schryf-konst.**

Grandiloquentia, **pracht-redeningh.**

Graphis, **beschrybingh/ beljningh.**

Grasseren, **straet-schenden/ woeden/ rooven.**

Gratia Unionis, **genade der vereeningh.**

Gratie, **goetgunstighedtd / ghenade / danck-
seggingsh/ quijtschel/ vergunningh/ gunst-
gebinge.**

Gratieux, **goetgunstigh/ liefstalligh.**

Gratulatio, **bedanckingsh.**

Gratuleren, **danckseggen / geluck wenschen/
sich wel beloben.**

Gravamina, **zwarigheden.**

Graveren, **bezwaren / quetsen / in-etsen / in-
snijden.**

Graviteyt, **bestigheyt/ statigheyt.**

Gravis, **destigh/ zwaer.**

Griffie, **stuck-kamer/ lep-pen/ schryf kamer.**

Griffier, **Hof-schryber.**

Grisons, **Switsers.**

Grosseren, **in't net schryben.**

Grossier, **groot-handelaer / grof-handelaer.**

Grus, **kraen.**

G U.

- Gubernaculum, **Schips-roer/ Stuur.**
 Guide, **lepdtsman.**
 Guirlande, **Blom-kraan/ Hoofen-boedt.**
 Gurgiteren, **floeken/ sicken.**
 Gulteren, **proeben/ smaecken.**
 Gutternium, **keel-klapje.**

G Y.

- Gymnast, **Scheermes.**
 Gymnasiarchus, **School-heer.**
 Gymnasium, **Offenplaets/ School.**
 Gymnosophista, **School-wyfen.**
-

H A.

- H** Abijl, **af-gerecht/ bequaem/ gheschickt/ behendigh/ hebligck.**
 Habiliteyt, **behendighheyt/ bequaemheyt/ gaeuwadighheyt.**
 Habiliteren, **bequaem maken.**
 Habijt, **kleet/ kledingh.**
 Habitatie, **woonsteede/ wooninge.**
 Habiteren, **verblijven/ woonen.**
 Habitatie, **kledinghe/ bekleedinge.**
 Habitude, **bywooninge/ bequaemheyt/ heb- bingh.**

Habituëren, bekleeden.

Habitus, hebbinge/ daedbaerdighepdt/ hebbelijckheyt/ vast-hebbinge.

Hacqueney, Telle.

Hallucinatie, dwalingh.

Hamey, booz-poorste.

Hanteren, bewandelen/ omgaen.

Harangue, beweegh-reden/ vertoogh.

Harasseren, upt-sloben / af-slaen / afmenuen.

Harcederen, krackeelen.

Harmonie, wel-luydinge/ eenstemmighhepdt/ ober-een-stemminge/ t'samen-stemminghe/ soet-luydigheyt.

Harmonica Diæsis, minste halbe-toon.

Harmonice, samen-stemmighlijck.

Harnicours, wags-smeeders.

Haverij, ongeluck/ ongehal.

Haureren, pudden/ halen.

Hazard, lot/ gebaer/ abontuur/ kansse.

Hazarderen, wagen.

H Æ.

Hæceitas, vel Ecceitas, dithepdt/ of ziedaerhepdt.

Hæresis, ketters / ongeloof / wangelooft.

Hæresiarcha, Hoofdketter / Opperketter / Aerts-ketter.

Hæreticus, ketters / Ketter.

Hæres, Erfghaem / Oir.

H E.

Hecatogonalis, hondert-hoeckigh.

Hedra, um, grondt.

Heliacus, berigh.

Heliotropium, Zonne-wende / Zonne-blom.

Helix, slangh-kromtreck / slanghtreck.

Hemiolia proportio, half heele boozdeelingh.

Hemisphere, half-rondt / half-kloot.

Hendagonalis, elf-hoeckigh.

Hepaticq, leversuchtigh.

Heptadecogonalis, seventien-hoeckigh.

Heptagonus, a, um, seven-hoeckigh.

Heptakisciliogonalis, seven-duysendt-hoeckigh.

Heraut, Wapen-booghd / Wapen-dragher / Wapen-heer / Schildt-boerder.

Herbarist, Krupdt-leeser / plucker / Krupdenier.

Herbarius, Krupdt-boeck / Krupdt-schat.

Herediteren, erven.

Herediteyt, erfgoet / erfdeel.

Heresie, Ketterp / stijfsinnighepdt / eensinnighepdt.

Heritage, erfgoet / erfdeel.

Hermaphrodit, man-wijven.

Heroicq, heldigh / heerlijk.

Heromijt, Klupsenaer / wout-broeder.

Hesperus, avondt / avondtstar.

Heterodoxus, a, um, valsch-sinnigh / valsch-gevoeligh / valsch-leerigh.

Hete-

- Heteroscii, **eben-zp-schaduwige.**
 Heterodromus, **bupten-loop/bploop.**
 Heterogeneous, a, um, **ander-flachtigh/ander-aertigh / verscheel-geflachtigh / schilflachtigh.**
 Heureux, **geluckigh.**
 Hexachordon, **fesselingh.**
 Hexacontogonalis, **sestigh-hoeckigh.**
 Hexaëdram, **sesgrondigh Lichaem.**
 Hexagonus, a, um, **ses-kantigh/ses-hoeckigh/sterrigh.**
 Hexastichon, **fessingh-baers.**
 Hexilogia, **hebtijckhept-kunde.**

H I.

- Hideux, **grouwsaem.**
 Hierarchie, **kerck-booghdv.**
 Hilariteyt, **vrolichhepdt.**
 Hipocras, **krupd-wijn.**
 Hircocervus, **Warten-bock.**
 Historicus, **geschiedt-schryber.**
 Historie, **gheschiedenis / verhael / ghedenck-schzift / geschicht / geschicht-schzift.**

H O.

- Holometra, **almeeter.**
 Homæologia, **pzonckeloos.**
 Homicidie, **doodtslach.**
 Homicide, **doodtslager.**

- Homilie, **gesprek/ redeneringe.**
 Homodroimus, **gelijke loon.**
 Homogeneus, a, um, **gelijchslachtigh/ gelijk-
aertigh/ eenflachtigh.**
 Homoiopteton, **gelijk-ballingh.**
 Homoioteleuton, **gelijk-eyndingh.**
 Homologus, **lijckstandigh/ lijckstaltigh.**
 Homologeren, **goetkennen.**
 Homonymia, **gelijknamingh/ dubbelwoort.**
 Homonymus, a, um, **gelijknamigh.**
 Hommage, **manschap/ hulde.**
 Honneur, **eer.**
 Honorabel, **eertijck/ eerbaer.**
 Honoreren, **eeren.**
 Horarium, **uurwijser.**
 Horloge, **uurwerck/ sonnewijser/ wecker.**
 Horologiographia, **uurwerck-kunde.**
 Horjeren, **verschrieken/ afgrijzen.**
 Horreur, **affschick.**
 Horribel, **schickelijck/ grouwtelijck.**
 Hortatie, **bermaningh.**
 Horteren, **bermanen/ anpozen/ anmoedi-
gen/ anmanen.**
 Horison, **gesicht-eynder/ him/ gesicht-ringh.**
 Horisontalis, **gesicht-eynderssch.**
 Hospes, **Waerd/ Gasthouder.**
 Hospitaal, **Herbergh/ gasthoudinghe/ gast-
hups/ gastby.**
 Hospitaliteyt, **hups-bestinghe/ gast-byzpeyt/
herberghsaemhepdt/ waerdschap.**
 Hostage, **pandt.**

Hostel,

Mostel, **hups-beftings.**
 Hostie, **zeegh-offer.**
 Hostiliteyt, **vrandtschap.**

H U.

Humain, **menschlijck/ beleest/ heus.**
 Humaniteyt, **heufhepdt/ beleefsheyt/mensch-
 hepdt.**
 Humble, **nedrigh/ demoebigh.**
 Humesteren, **bebochtigen.**
 Humefactio, **bebochtighingh.**
 Humeren, **insurgen/ slurpen.**
 Humeur, **vocht/ eygen aert/ sintlijckhepdt.**
 Humide, **vochtigh.**
 Humiditeyt, **vochtighepdt.**
 Humiliëren, **vernederen.**
 Humiliteyt, **nedrighhepdt/ ootmoedighhepdt.**

H Y.

Hybernia, **Verlandt.**
 Hydra, **Waterflangh.**
 Hydraulica, **Water-ozgel/ Waterspeeltuygh.**
 Hydrographia, **Waterkundigh.**
 Hydrologicus, **Waterkunde.**
 Hydropisie, **Watersucht.**
 Hyemalis, **Wintersch/ winterigh.**
 Hymne, **Lof-sangh.**
 Hypafricus, **Westren zupden.**
 Hypallage, **berdzapingh.**

Hyperbole, **grootſpreek / onghelooflijke-
ſpreuck / leeg-keegel-ſnee / waſſende-ſnee.**

Hyphen, **koppel-teecken.**

Hypobole, **onderwerpingh.**

Hypocrisie, **bepſinge.**

Hypocrijt, **hupchetaer / gebepſde.**

Hypophora, **hoortbzingingh.**

Hypopropheta, **onder-hoortbden / onder-
hoortſeggers.**

Hypoftaſis, **onderſtanbighepd.**

Hypoteeck, **onderpand / regenpand / gront-
pand / pand.**

Hypotenusa, **ſchynſche zijde.**

Hypoteſis, Hyphiſtamenon, Suppoſitum, **on-
derſtelling / onderſtel / 't geſtelde / beknocht /
geſchil.**

Hypoteticus, a, um, **hoortwaerdigh.**

Hypotypoſis, **afbeeldingh.**

I A.

J Aceren, **ligghen.**

J Iactantie, **beroemingh.**

Iacteren, **beroemen.**

Iacture, **berlies / wech-werpinghe.** (righ.)

Ialours, **belghſteek / belghſuchtigh / min-pbe-**

Ialouſie, **belghſucht / minne-nydt / na-pber /
min-pber.**

Ianuaris, **houmaant.**

Iapix, **noord-weſte-windt.**

Iavelijn, **ſpieſken.**

Ichno-

I C.

Ichnographia , grondts-tekeningh / grondt-
 leggingh / bewozp / grondt-treck.
 Icon , Imago , ghelijchenis / beeldtenis.
 Icosaëdram , twintig-grondig lichaam / twintig-
 tigh drie-hoek grondigh lichaam.
 Iconomachus , beeldt-stoemer.
 Icterus , galsucht.

I D.

Ideen , boozbeeldtsels / betwerysels / ontwery-
 sels.
 Identitas , eenstighheyt.
 Idioma , eeghenschap.
 Idiomaticus , a , um , taalwijfich.
 Idioot , ongeleeste / leech / ongeletterde.
 Idiotismum Hebraicum , Joodtsche taal.
 Idole , Afgodt / beeldt.
 Idolatrie , afgoderije / beelden-dienst.
 Idoon , huys / bequaam / fraep.

I E.

Iesus , Salighmaker.

I G.

Ignobel , on-edel.
 Ignominie , naam-schendinge / schandtbleek /
 schande / on-eere.

Igno-

Ignominieux, schandelyck/ smadelijck/ naam-
schendigh/ eerloos.

Ignorant, weet-niet/ weetloos/ onkundigh.

Ignorantie, onkunde/ onwetenschap.

Ignoratio Elenchi, weerlegginghs onkunde.

Ignoreren, onkundigh zijn/ niet-weten.

I

Illaberen, insluppen.

Illachrimeren, betoemen.

Illatie, inbzinginge/ inboeringhe/ besluyt.

Illegaliteyt, onreken-ghelijckheyt.

Illegitime, onwettelijck/ bastert.

Illiberalitas, onmildadighheyt/ onbeschoftheyt.

Illideren, instooten/ teghen-stooten.

Illiquide, onklaar/ oneffen.

Illiteratus, ongeleert/ ongeleert.

Illitatie, sluyt-redeningh.

Illuderen, bespotten/ beguyphelen.

Illuminatio, verlichtinghe.

Illumineren, verlichten.

Illusie, bespottigh/ beguyphelinghe/ scherts.

Illusoir, bespottelijck.

Illustratie, verlichtinghe/ doozschijningh.

Illustre, doozluchtig/ edel.

Illustreren, dooz-lighten/ dooz-helderen/ dooz-
luchtigen/ verklaren.

Illuvie, inbloepinghe.

Image,

I M.

- Image, **beeldt / ghescheyenis.**
 Imaginatio, **inbeeldingh.**
 Imagineren, **inbeelden.**
 Imbecilliteyt, **zwachheyt / onsterckheyt.**
 Imber, **stort-regen.**
 Imitatie, **naevolginge / nabootsinghe.**
 Imiteren, **nabolgen / nadoen.**
 Immanens, **inlijvend.**
 Immateriael, **onstoffich.**
 Immediata, **onmiddellighe.**
 Immediatelijck, **eenstaps / sonder middel / onmiddelijck.**
 Immedicabel, **ongheneeselijck.**
 Immemoriaal, **ongedenckbaer / boven geheughen.**
 Immense, **onmetelijck.**
 Immensitas, **onmeetelijckheyt.**
 Immeuble, **ontilbaer / onbeweeghlijck.**
 Immiscibilis, e, **onmenghlijck.**
 Immisericors, **onbarmhertigh.**
 Immineren, **boven t'hoofd hangen / genaken.**
 Immisceren, **in-mengen / onder-mengen.**
 Immobile, **ontilbaer / onbeweeghlijck.**
 Immobilia bona, **vaste goederen / onbeweeglijcke goederen.**
 Immoderatie, **onmatigheyt.**
 Immodest, **onzeedigh / ongheschickt / ontughtigh.**
 Immodestie, **onzeedigheyt / ontught.**

Immo-

- Immolatie , **op-offeringhe.**
 Immoleren , **op-offeren.**
 Immondiciteyt , **onfupberhept/ourepuighept.**
 Immortalis , e , **onsterffelijck.**
 Immortaliseren , **onsterffelijck maken.**
 Immortaliteyt , **onsterffelijckhept.**
 Immortel , **onsterffelijck.**
 Immuabel , } **ontwiffelbaar/onberanderlijck.**
 Immutabel , }
 Immutabilitas , **onberanderlijckhept.**
 Immunitteyt , **onbelasthept.**
 Impaar , **oneeven/ongelijck/onpaar.**
 Imparitas , **oneevenhept/onpaarhept.**
 Impartibilis , e , **onmededeelijck.**
 Impalpabel , **ontastbaar.**
 Impartiëren , **mededeelen.**
 Impassibel , **onlijdelijck.**
 Impatibel , **ongedooghsaam/onlijdelijck/onberdzagelijck.**
 Impatient , **onlijdtfaam/onberduldigh.**
 Impatentie , **onlijdtfaamhept/onberduldighhept/onghedult.**
 Impediëren , **verhinderen/beletten.**
 Impediment , **belet/hinderingh.**
 Impelleren , **aanstoutwen/drijven.**
 Impenetrabel , **ondoozdingelijck.**
 Imperateur , **Keizer/Veldtheer/Gebieder.**
 Imperativus , **ghebiedende.**
 Imperatoria ars , **Veldtheer-kunft.**
 Imperceptibel , **onbegrijpelijck.**
 Impereren , **gebieden/bebelen/heerschappen.**
 Imper-

- Imperfect, **onbolmaacht/ onbolkomen.**
 Imperfectie, **onbolmaachtgeyt/ onbolkomen-
 heydt.**
 Imperiaal, **keizerlijck.**
 Impersoneel, **onpersoonlijck.**
 Impertinent, **ongherijmt/ slozdig/ onhebbe-
 lijck.**
 Impetrant, **berwerber/ berkrigger/ betsoecker.**
 Impetren, **berwerben/ berkrighen.**
 Impetueux, **ongbestumigh/ heftigh.**
 Impetueusiteyt, **ongbestumigheyt/ hebig-
 heydt.**
 Impieteyt, **godtloosheyt/ ongodtbzuchtig-
 heydt.**
 Impitoyabel, **onbarmhertigh.**
 Implacabel, **onversoelijck.**
 Impleren, **verbullen.**
 Implicatie, **inboutwinge/ inwickelingh/ on-
 dertwindingh.**
 Impliqueren, } **inboutwen/ inwickelen/ be-**
 Impliceren, } **vanghen.**
 Implorantia, **anroepinghe.**
 Imploreren, **anroepen.**
 Imployabel, **onbugelijck.**
 Imponeren, **opleggen/ bedziagen.**
 Importabel, **onberdzagelijck/ onlijdelijck.**
 Importantie, **gewichtigheyt.**
 Importeren, **belangen/ bedzagen.**
 Importuyn, **overlastigh/ onbeschoft.**
 Importuneren, **overlasten/ lastigh zijn/ dzin-
 gen.**

Impor-

- Importuniteyt, **overlast/ drangh.**
 Imposeren, **opleggen/ te last leggen.**
 Impositie, **oplegginge/ oplage/ schattinge.**
 Impossible, **onmogelyck.**
 Impost, **tol/ schattinge / inferringe.**
 Imposture, **bedrog.**
 Impotent, **onmaghtigh.**
 Impotentie, **onmaghtigheyt/ onmaght/ on-
bermogenheyt.**
 Impotentia naturalis, **natuurlyck onbermo-
gen.**
 Imprægnatio, **onbezwangeringh.**
 Imprecatie, **toewenschinghe / vloeck / quaet-
wenschinge.**
 Imprenabel, **onverkrigghelyck/ ontoinbaar.**
 Impressie, **indrukkinge/ druksel/ print / druk-
kinge/ indruksel/ inbeeldingh.**
 Imprimeren, **indrukken/ inprenten.**
 Improbabel, **onbewyslyck.**
 Improberen, **quaadt keuren/ quaadt aghten/
wzaken.**
 Improbitas, **onbroomheyt/ ondeught.**
 Impropre, **on-eygen/ onboeghlyck / wanstak-
lygh.**
 Impropria vox, **schym-woordt.**
 Imprudent, **onwijs/ onboozsightrigh.**
 Imprudentie, **onwijsheyt/ onboozsightrigheyt.**
 Impudicq, **onkupsch / onschamel/ oneerbaar.**
 Impugneren, **bebeghten/ bestrijden.**
 Impuissant, **onmaghtigh/ kraghteloos.**
 Impulsie, **opstokinge/ andrijvinge.**

Impuniteyt, ongestrafthepdt.

Imputatie, wijtinge/ aantijgingh/toemeetinge/ toe-rekeningh.

Imputeren, wijten/ aantijghen/ toe-meeeten/ toe-rekenen.

I N.

In aliquo	} esse	} in pemandt	} zyn.	
Toto				} 't geheel
Parte				

Inaccessibel, on-toegankelijk/ onbegankelijk.

Inadvertentie, onbedachtzaamhepdt/ reuckeloofhepdt/ aghteloofthepdt/ onwetenhepdt.

Inalienabel, onwandelbaar/ onverbreembaar.

Inanitie, pdelhept/ ledighept/ ontleediginghe.

Inartificiaal, onkonstigh.

Inarticulatus, ongheleedt.

Inæqualis, oneebengelijck.

Inæqualitas, ongelijckhepdt/ oneebengelijckhepdt.

Inæquilaterus, a, um, oneebenzijdigh.

Incapabel, onbatbaar/ begrijpeloos/ onbattelijck.

Incapaciteyt, onbatbaarhepdt.

Incarnatie, vleesch-woordinghe/ mensch-woordingh/ beblepschingh/ inblepschingh/ tijdschrift/ tal-schrift.

Incarceren, kerkeren/ vangen.

- Incerteyn, onseker.
 Incertitude, onsekerheyt,
 Incessament, on-ophoudelijck.
 Incest, bloedschande.
 Incident, inbal/boozbal/inballingh.
 Incideren, insnijden / opsnijden / boozballen/
 tusschen ballen/ etsen.
 Inciperen, beginnen.
 Incisie, insnijdinghe/boozsijdinghe / opsnij-
 dinghe.
 Incisum, ve Comma, snee/ of streep / swijfel.
 Inciteren, aenpozzren / opstoocken / aenrissen/
 aenlocken.
 Incivil, onburgherlijck / onheusch / onbeleest.
 Incivilityt, onburgherlijckheyt / onheuschheyt/
 onbeleestheyt.
 Inclinatione, toeneyginge/ neyging / schoeying.
 Inclineren; toeneygen/ neygen.
 Incluyt, ingesloten/ binnen/ in begrepen.
 Incogitabel, onbedenckelijck.
 Incommensabilis, samenklontigh.
 Incommensurabilis, onmeetlijck / onmede-
 meetlijck.
 Incommensuratus, a, um, onmeetlijck.
 Incommodatio, ontrijbingh.
 Incommoditeyt, ongelegghentheyt / onge-
 mack/ ongerijf.
 Incommunicabel, onmededeelbaer.
 Incomoderen, ontrieben / ongelegghentheyt
 maken.
 Incomparabel, onvergelyckelijck.

Incom-

Incompatibel, **onberdzaeghlyck/onlydelijck.**

Incompetent, **onbehoorlyck.**

Incompositus, a, um, **onoꝝdentlijck / ontsaem-
geset/ongeschickt.**

Incomprehensibel, **onbegrijpelyck.**

Incongeniteyt, **onbevoeghlyckhepdt / wan-
schicklyckhepdt.**

Inconfideratie, **onbesinthepdt / reuckeloos-
hepdt.**

Inconstant, **onstantvastigh/wispeltuurigh.**

Inconstantie, **onstantvastighepdt / wispeltu-
righepdt/ongestadighepdt.**

Incontinentie, **lustbolginghe / onghetoomt-
hepdt/wilpshepdt/onghematichhepdt/on-
ingetogenhepdt.**

Inconvenient, **ongebal/misbal/ongeluck.**

Incorporatie, **inlijvingh.**

Incorporel, **onlichamelijck.**

Incorporeren, **inlijven/innemen.**

Incorrect, **onverbetert/gebzeckelijck.**

Incorrectie, **onverbeterthepdt/ gebzeckelijck-
hepdt.**

Incorruptibel, **onberderffelijck.**

Incredibel, **ongelooflijck.**

Incredul, **ongeloobigh.**

Increduliteyt, **ongeloof.**

Incrementum, **rijfingh/antwassingh.**

Increpatie, **bekijbinge.**

Incréperen, **bekijven/bulderen.**

Inculcaren, **inscherpen.**

Inculpabel, **onstraffelijck.**

Inculqueren, instampen/ inscherpen.

Incumberen, opliggen/ opsteunen/ aenboorden/ boordhebben.

Incurabel, ongeneeslijk.

Incurreren, aanloopen/ inloopen.

Incurfie, aanloop/ optocht/ aanval.

Indecent, onbetamelijk.

Indeclinabel, onbuigelijk.

Indemneren, schadeloos houden/ byhouden.

Indemnityt, schadeloosheyt/ byhoudingh.

Indemonstrabel, onbetoghtlijk.

Independent, onverbonden/ onafhankelijk/ van niemant afhagende.

Independentia, onafhankelijkheyt.

Indefinitus, a, um, los/ onbepaelt.

Index, stylus opticus, anwijfer.

Index Nauticus, vel Quadratum Nauticum, Gaedboogh.

Indicativus, roonende.

Indice, kentepcken.

Indicibel, onwyspreekelijk/ onseggelijk/ onbediedelijk.

Indictie, aensegginge/ op-lage/ tijdt-gebodt/ anradingh.

Indifferent, eenderley/ onverschepdelijk/ eveneens.

Indigene, ingebozen/ inbozelingh.

Indigentie, behoefstigheidt.

Indigestie, onverdouwinge/ onverteertheyt/ raeuwheyt/ teermachtloosheyt/ onschietkingh/ verwarringh.

Indig-

- Indignatie, **berontwaardinghe / ontwaerdighepdt / eubel-nemingh.**
- Indirect, **kromftoeghs / aberrechts.**
- Indiscreet, **onbescheiden.**
- Indiscretie, **onbescheidenhepdt.**
- Indifert, **onbespraecht / wantaligh / wan spraekelijck.**
- Indispoost, **ongesteld / ongesont.**
- Indispositie, **ongestelthepdt / ongesonthepdt.**
- Indissolubel, **onlosselijck.**
- Individuandus, a, um, **te ondeeligen.**
- Individuata, **ongedeelighde / ondeelige.**
- Individuum, **ondeeligh / bysonder.**
- Indivisibilis, **ondeelijck / ondeelbaar.**
- Indocte, **ongeleert.**
- Indocile, **onleersaem.**
- Indocilitas, **onleerlijckhept / onleersaemhept.**
- Indole, **inboyst / aerdt.**
- Indomptabel, **onbetemmelijck / ontembaer.**
- Indubitabel, **ontwijffelbaar.**
- Induceren, **inboeren / inleypden / aaraden / wijsmaken / onderwijfen.**
- Inductie, **aemradinghe / inboeringhe / inboeginghe / indrangh / dzinghreden / bewegende bewijs-reden / dzingend-beslupt.**
- Indulgentie, **ghedooginghe / toe-latingh / bygebinge / verwilligingh / leckere spijsingh / af-laet.**
- Indus Vir, **Indiaen.**
- Industrie, **gaetwighept / wackerhept / kloekhepdt / naerstighepdt / vernuftighepdt.**

- Inefficax, krachteloos.**
Inegaal, oneffen/ongelyck.
Inegaliteyt, oneffenhepdt/ongelyckhepdt.
Inepte, ongherijmt/onbequaam/onbeklyck.
Ineptie, ongerijmthepdt/onbequaamhepdt.
Inertie, vadfighepdt/luphepdt.
Inestimabel, onschattelyck/onwaardelyck.
Inevitabel, onvermydelyck.
Inexcusabel, schuldbaar/onberschoonlyck.
**Inexecutie, on-uptgeretshhepdt/on-uptrech-
tinghe.**
Inexillteren, in-zijn.
Inexpert, onghoeffent.
Inexplicabel, on-uptleggelyck.
Inexpugnabel, onwinbaar/onberkwinnelyck.
Infaam, eerloos.
Infameren, faamrooben/schantblecken.
Infamie, schantbleck/faamroobingh.
Infantie, kintshhepdt/onmondighepdt.
Infanterie, voetvolck.
Infect, stinckend/besmet.
Infecteren, besmetten.
Infereren, inboeren/inbrenghen.
**Inferieur, minder/lager/onderdaen/onder-
beurtighe.**
Infernaal, helsch.
Infertil, onvruchtbaar.
Infesteren, beleedigen/bekommeren.
Infidel, ontroutw/trouteloos.
Infideliteyt, ontroutwighepdt/troutelooshepdt.
Infim, laaght/nederighst.

- Infinitus, a, um, **onbepaald/onvondigh**.
 Infinitivus, a, um, **onbepalend**.
 Infirmitas, **onsterckheyt / zwachheyt / losheyt**.
 Inflammatio, **ontsteking**.
 Inflatio, **opblasinge / swellinge**.
 Inflexio, **ombuiging**.
 Inflexibilis, **onbuigelyk**.
 Inflagitatio, **aanflaningh**.
 Influentia, **inbloeping**.
 Influxus, **inbloedt**.
 Informatio, **kundtschap / berichtinge / beschept / kennis / inboezming / beboezming / verneemschift**.
 Informativa Virtus, **in oft beboezmende kraft**.
 Informeren, **kennis nemen / kundtschap doen / berichten / ondertwijzen / beboezmen**.
 Infortuna, **ramp / spoedt / ongheluck**.
 Infractio, **inbreuck**.
 Infrangibilis, **onbreeckelyk**.
 Infrequent, **selden**.
 Infringeren, **breecken**.
 Infructueux, **onbreeckbaer**.
 Infusio, **instortinge / doozgietinge**.
 Ingenerabel, **onteelbaar**.
 Ingenieur, **Bolwercher / Vest-bouwer / Derruustelingh / Stercktbouwer**.
 Ingenieux, **zin-rijck / verstandelyk**.
 Ingenitus, **ingebozen / inboezlingh**.
 Ingereren, **indringen**.
 Ingratitudo, **ondanckbaerheyt**.

- Ingredient, **innatigheft**.
 Ingrediëren, **intreden**.
 Ingressie, **intredinge/ ingangh**.
 Inhabil, **onbequaam/ on-abel**.
 Inhabilityt, **onbequaamhepdt**.
 Inhabitabel, **onbewoonlijck**.
 Inhærentia, **inhangingsh**.
 Inhæfio, **inhangingsh/ afnoemingsh**.
 Inhereren, **inhangen/ inblijven**.
 Inhibitie, **verbodt/ behinderingsh**.
 Inhonest, **eerloos/ oneerbaat**.
 Inhospitalityt, **onherbergig/ ongheluyphet**.
 Inhumain, **onbeteest**.
 Inimicitie, **vpandtschap**.
 Inimitabel, **onnabofgelyck**.
 Iniquityt, **ongerechtighepdt/ onbillighepdt**.
 Initium Cancri, **streeft-begin/ noodsche Sonne-stant**.
 Capricorni, **Steenboer begin/ zandsche Sonne-stant**.
 Arietis, **Tent-snee**.
 Injunctie, **bebelinge**.
 Injungeren, **toe-voegen**.
 Injurie, **ongelyck/ onrecht/ hoon**.
 Injuriëren, **verongelycken/ hoonen**.
 Injuste, **onrechtvaardigh**.
 Injustitia, **onrechtvaardighepdt / ongherechtighepdt**.
 Innavigabel, **onbevaarlijck**.
 Innocent, **onnoosel/ schuldeloos**.
 Innocentie, **ontnooselhepdt**.

- Innovatie, **bernieuwinge.**
 Innoveren, **bernieuwen.**
 Innumerabel, **ontelbaar.**
 Inobedient, **onghehoorzaam.**
 Inopinabilis, e, **onmeppelijck.**
 Inornaat, **ongeciert.**
 Inprovise, **oversiens.**
 Inquiëteren, **ontruffen.**
 Inquiëtatie, } **ontruffinghe/ ontruff.**
 Inquiëtude, }
 Inquireren, **ondersoeken/ doo?suuffelen.**
 Inquisitie, **onderveck.**
 Inquisiteur, **Onderfoecker / Onderfoeck-meester/ Ketter-meester.**
 Insanabel, **ongeneeselijck.**
 Insanie, **dollighepdt.**
 Insatiabel, **onbersadelijck.**
 Inscriptie, **opschrift.**
 Inscriptus, a, um, **ingeschreven.**
 Inscrutabel, **ondoo?grondelijck.**
 Insensibel, **ongeboelijck.**
 Inseparabel, **onschepdelijck.**
 Infereren, **infetten/ inboegen/ inlijben.**
 Infertie, **inboeginghe.**
 Inserveren, **bedienen.**
 Insidie, **belaginge/ schupl-hoeck/ list.**
 Insigne, **merckelijck/ kentepcken.**
 Insimuleren, **berichten.**
 Insinuatie, **inschupbinge / te kennen gebinge/ anmeldinge/ bekrupdingh.**
 Insinuëren, **in-dzinghen / inblipen / in-schupben/**

ben/ ~~te kennen~~ gheben/ ~~aanwiden~~/ ~~verloft~~
tighen.

Insipientia, sothepdt.

Insisteren, aanskaan/ volharden/ ~~anhouden~~.

Insociabel, ongeselschappigh.

Insolent, moedtwilligh/ ~~ongeloven~~/ ~~streda~~
digh.

Insolentie, moedtwilligheyt/ moedtwil/ ~~ber~~
telhepdt.

Insolide, onlicht.

Insolidum, ~~ganschelijck~~/ ~~gheheelijck~~.

Insolvent, onbetaelijck/ onbetaalbaar.

Insolventie, onbermogenheyt tot betalen.

Inspectie, beschouwinge/ ~~aanschouwinge~~.

Inspectie Oculaire, ~~oogh~~-beschouwinge.

Inspicieren, insien.

Inspiratie, ~~inblasinge~~/ ~~anblasinge~~/ ~~inghe~~
bingh.

Inspireren, ~~inblasen~~/ ~~anblasen~~.

Instabel, ~~wanckelbaar~~.

Instauratie, ~~anhoudinge~~/ ~~volstandighepdt~~/ ~~ge~~
~~duyghhepdt~~.

Instauratie, ~~herstellinghe~~/ ~~opzechtighe~~/ ~~ver~~
~~nieuwinghe~~/ ~~weere~~-opzechtighe.

Instaureren, ~~opzechten~~/ ~~vernieuwen~~/ ~~herstel~~
len.

Instigatie, ~~aanstouwinghe~~.

Instigieren, ~~opstoken~~/ ~~aanstutwen~~/ ~~drijven~~/ ~~op~~
hutsen.

Instinct, ~~drift~~/ ~~ingeben~~/ ~~inblasinge~~.

Instituëren, ~~insetten~~/ ~~onderwijzen~~/ ~~instellen~~.

- Instructie**, **insettinghe** / **overtuiffinge** / **insettinghe**.
- Instructie**, **onderrichtinghe** / **toerechtinge** / **be-
richt** / **na richtinge** / **onderwijs**.
- Instruieren**, **onderrechten** / **toerechten** / **schrifte-
lijck betwijf**.
- Instrument**, **tuygh** / **werck-tuygh** / **handel-
tuygh** / **gereedschap** / **richtinghe**.
- Instrumentum Mathematicum**, **wiskonst-tuyg**.
- Musicum**, **speeltuygh**.
- Pulsatile**, **slag-speeltuygh**.
- Insultarie**, **beschimpinghe** / **schamperhepdt**.
- Insupportabel**, **onberozagelijck**.
- Integreren**, **heelen**.
- Integer, gra, grum**, **geheel** / **gesont**.
- Integriteyt**, **deegelijckhepdt** / **opzechtigheyt** / **louterhepdt** / **ongekrenckthepdt**.
- Intellect**, **vernust** / **verstant** / **kennis**.
- Intellectualis**, **verstandelijck** / **kennelijck**.
- Intellectio**, **verstantingh** / **kenningh**.
- Intelligentie**, **kundtschap** / **verstant** / **kennis**.
- Intelligentiæ**, **verstandelijckheden** / **Engelen**.
- Intelligibilis**, **verstaanlijck**.
- Intemperantie**, **ongemacichthepdt**.
- Intenderen**, **beoogen** / **voorz-hebben** / **na-trach-
ten**.
- Intensie**, **verstijvingh**.
- Intentie**, **ooghtwit** / **ooghtmerck** / **opset** / **voorz-
nemen** / **opsettingh**.
- Intenteren**, **onderstaan** / **aanleggen** / **aankwen-
den**.

Intercalatio, **tusschen-tellingh/ tÿdverbaering/**
jaar-sleutel.

Intercapedo, **tusschen-begrippingh/ tusschen-**
bepdenhepdt.

Intercederen, **tusschen-sprecken/ bemiddelen.**

Intercessie, **bemiddelinghe/ tusschen-komst.**

Intercipiëren, **onderscheppen.**

Interdiceren, **verbieden.**

Interdict, **verbodt.**

Interesseren, **beschadighen/ vernadeelen/ ver-**
kozen.

Interest, **schade/ nadeel/ belangh/ woeker.**

Interjectie, **inwozpt/ inwozpsel/ tusschen-stel-**
lingh.

Interieur, **inwendigh/ inderlijck.**

Interinement, **gestant-doeninge.**

Interineren, **gestaden.**

Interlocutie, **tusschen-spraack.**

Interloqueren, **tusschen-sprecken.**

Interlocutorie, **tusschen-oordeel.**

Interlunium, **nieuwe Maen.**

Intermedius, a, um, **tusschen-middeligh.**

Interminabel, **oneyndelijck.**

Intermineren, **op-houden/ af-laten/ verposen.**

Intermissie, **af-latinge/ verposinge/ tusschen-**
komst.

Internus, a, um, **inwendig/ innig/ innerlijck.**

Interpellatie, **in-spraack/ tusschen-spraack/**
versoeck-aanspraack.

Interpelleren, **insprecken/ tusschensprecken/**
versoecken/ stuyzen/ behinderen.

- Interponeren , } tuffchen-ftellen.
 Interpoferen , }
 Interpositie , tuffchen-ftellinghe.
 Interpretatie , uytlegginge/bediet/vertaling/
 verklaringh/vertolkingh.
 Interpreteren , uytleggen/vertalen.
 Interpunctatie , tuffchen-puntigh.
 Interrogatie , onderzaginge.
 Interrogationis nota , vzaagh-teken.
 Interrogatorii , vzaagh-ftucken.
 Interrogieren , onderzagen.
 Interrupt , afgehebroken.
 Interruptie , afbrekinge/ tuffchen-ballingh.
 Interval , tuffchenruymde/ tuffchen-wyde/ tuff-
 fchen-ruymte/ tuffchen-bal/ wyde/ tuffchen-
 plaats.
 Interventie , tuffchen-komft.
 Intervenieren , tuffchen-komen.
 Intestin , darm/ingewand/ inwendigh.
 Intimatie , aankundinge.
 Intime , binnenft.
 Intimeren , ontbieden/ aankundigen.
 Intimideren , vertfagen/ breefe aansagen.
 Intitulieren , naam-noemen/ benamen.
 Intolerabel , onverbzagelijck.
 In toto esse , in 't geheel wesen.
 Intoneren , vooz-fingen.
 Intractabel , onhandelbaar/ bars/ onrechtelick.
 Intrepiditas , onbertfaaghthept.
 Intricaat , verwart/ verstrickt.
 Intricatie , verwarringhe/ verstrickinge.

Intri-

- Intriqueren, } **verstricken.**
 Intrinqueren, }
 Introduceren, **inboeren/inlepen/inbrengen.**
 Introductie, **inlepbinge.**
 Intuit, **opzicht/anblich/inzicht.**
 Invaderen, **anballen/inbaren.**
 Invalide, **onsterck.**
 Invariabel, **onberanderlijk.**
 Invasie, **anbal/inbal.**
 Invectif, **lasteringh/bescheldinge/doorstrij-
 kinge.**
 Inventeren, **binden/uytbinden.**
 Inventeur, **Winder.**
 Inventie, **bindinge/bondt/erbindinge.**
 Inventio Argumentorum, **bindingh der be-
 wijis-redenen/of van 't bewijs.**
 Area, **bindingh des Inhoudts.**
 Inventariëren, **beschrijven/boel-beschrijven.**
 Inventaris, **inhoudt/beschrijvingh van goe-
 deren/taet-beschrijvinge/boel-schrijft/taet-
 anteckeningh.**
 Inversa Ratio, **verkeerde reden.**
 Inversie, **omkeeringe.**
 Inversio, **omdzaep/omkeer.**
 Inverteren, **omkeeren.**
 Investigeren, **opspeuren/naebozchen.**
 Investiture, **instellinge.**
 Invetereren, **verouden.**
 Invincibel, **ontwinbaer.**
 Inviolabel, **onschendbaer.**
 Invisibel, **onsichtbaer.**

Invi-

- Invitatie, noobdigingh.
 Inviteren, anpozen/nobdigen.
 Inundatie, oberbloepinghe/water-oyloop.
 Involveren, inwickelen/inwinden.
 Involutie, inwickelinghe/intwindinghe/in-
 wentelingh/bestrickingh.
 Invocatie, anroepinghe.
 Invoqueren, anroepen.
 Inundatio, water-oberlooping/oberbloeping/
 water-bloedt.
 Inutil, onnut.

I O.

- Ioincture, boeginge/geslot/geboringh.
 Journaal, dagelychs/daghboeck.

I R.

- Iracundie, gramfchap.
 Ironie, schimp-reden/schars/spotspreuck.
 Irradiatio, instralingh.
 Irraisonnabel, onredelyck/onbillick.
 Irrationaal, onredelyck.
 Irrecuperabel, ontvederkrigelyck.
 Irregulier, ongemeen/ongeschickt.
 Irreparabel, onverbeterlyck/onvergoedelyck.
 Irreprehensibel, onberispelyck.
 Irreverentie, oneerbiedinge/oneerbiedigheyt.
 Irrevocabel, ontvederroepelyck.
 Irrideren, begecken/belacchen/bespotten/be-
 schimpen.
 Irriteren, terghen.

I S.

Isagoge, inleedinge.
 Isoëdrom, ebengroot-grondt.
 Isoperimetria, eben-om-leopigheyt.
 Isorropica, weegh-konst.
 Isosceles, ebenbeenigh.
 Issue, uytgangh/uytkomst.

I T.

Item, desgelijck/insgelijck/soo voch.
 Iteratie, herbatinge.
 Iteratijf, meermaels.
 Itereren, herbatten/herhalen.

I U.

Iubilee, luyt-jaer/juygh-jaer.
 Iubileren, verheugen/juygghen.
 Indicature, bonnis/rechts-pleginge.
 Iudiceren, oordeelen/rechten/wyzen.
 Iudicial, gerechtelijck/recht-sprekelijck.
 Iuge, Richter.
 Iugement, oordeel/recht.
 Iugeren, rechten/oordeelen.
 Iulius, Hoopmaent.
 Iunius, Somer-maent/wep-maent/wiede-
 maent.
 Iunctura, boegingh.
 Iuramentum, eedt.
 Iurisprudentie, rechts-kunde.

Iure.

Iureren, ~~zwoeren~~.

Iurisdictie, rechtspraakinge / rechts dwangh /
rechts-gebiedt / rechts-macht / rechts-ban /
bannen.

Iurisconfulte, } Rechts-geleerde.
Iurist, }

Ius Reale, beheeringh.

Personale, inhult.

Gentium, volcker-wet / volck-recht.

Civile, Burger-wet / Burger-recht.

Publicum, standts-landt-wet.

Privatum, bysonder Burger-rechts-
wet.

Succedendi ab intestato, weesterf-recht.

Possessionis, best-recht.

Dominii vel quasi, eygendom.

Decimanum, tiendt-recht.

Iusticieren, Oherrechts-dienaers / Richt-
ren.

Iusticier, Richter.

Iustificator, Rechtbaerdiger / Rechtbaerdig-
maecker.

Iustitie, gerecht / gerechtighedt / rechtbaer-
dighedt.

Iustitia Universalis, algemeene rechtbaerdig-
hedt.

Legalis, Wettelijke.

Distributiva, begebende.

Commutativa, vergeldende.

Iustificatie, rechtbaerdighmakinghe / recht-
baerdigingh.

Iustificeren, rechtbaerdigen.

Iuveren, schynen.

Iuweeten, klepnoedien.

K O.

K Okufmus, hoek-hoer-fangh.

Koinonia, gemeenschap.

L A.

L Abeur, arbejdt.

Labil, zwack.

Laboureren, arbejden.

Labourieux, arbejdigh/arbejdsaem.

Labyrint, Dool-hof.

Laceratie, verscheuringe.

Lacereren, verscheuren.

Lachrimeren, weeten/schrepen.

Lactans Circulus, melck-kringh.

Lackey, Rae-bolger/Loop-jongen.

Lamentatie, ghekarm/jammer-klacht/woe-
klagingh.

Lamenteren, karmen/jammeren/woeflagen.

Lancet, bliem.

Lardenen, dooz-specken.

Lardeer-priem, speck-priem.

Large, rijckelijck/breedt.

Lasche, laf.

Lascif,

- Lascif, **gepl/wulps/blood-droncken/dartel.**
 Lasciviteyt, **geplhepd/blood-dronckenhept.**
 Latificabilia, **verbreedelijche.**
 Latiteren, **wech-schuplen/sich t' soeck maken/schuplen.**
 Latitude, **wijde/breedte.**
 Latria, **dienst.**
 Lattoon, **Rooper.**
 Latus, **Zijde.**
 Lauderen, **loben.**
 Lavoir, **wasch-bat/becken.**
 Laxatie, **losinge/lossinge.**
 Laxeren, **losen/lossen/openen.**
 Lazo, **op-gelt.**

L E.

- Lectie, **leesinge/les/text.**
 Lecture, **leesinge.**
 Lederen, **quetsen.**
 Legaal, **wettigh/wettelijck.**
 Legaat, **Afgesant/erf-makinghe/makinghe/Heeren-bode.**
 Legataris, **erf-ghemaecte/maeckingh-beurder.**
 Legateur, **erf-deeler/makingh-beurder.**
 Legatie, **afsendinghe/besendinghe/erf-makinghe/gesantschap.**
 Legende, **verhael/vertellingh.**
 Legioen, **Krijghs-hept.**
 Legislatieur, **Wet-geber.**
 Legitimatie, **bewettigingh.**

- Legitime, wettigh.
 Legitimeren, bewettigen.
 Lemma, annemingh/ ondernemingh.
 Lenitas, fashedyt/ gedwiegghsamhedyt.
 Lenitif, versachtende.
 Lenticula, aensichtg-blecken.
 Lentitude, langhsamhedyt.
 Lepreux, melaetsch.
 Letarge, slaepsucht.
 Leviteyt, lichtbaerdighedyt.
 Levant, Oosten.
 Lex Naturalis, **angeborene** } wet.
 Positiva, **ghegheben** }
 Lexicon, Woordt-boeck.

L-L

- Lias, snoer.
 Liasseren, snoeren.
 Libel, geschryft/ aenschryft.
 Libelle, Richtsnoer.
 Liber, boeck/ byp.
 Liberaal, mildt/ gulhertigh/ bypnoedig/
 gulhertighedyt/ openhartigh.
 Liberaliteyt, mildthedyt.
 Liberteyt, byphedyt.
 Libertijn, byp-geest/ byp-gemaecte knecht.
 Libery, Boeck-winkel/ Boeck-las/ Boeck-
 kamer.
 Libidineren, wellust-plegen.
 Libra, de Waegh/ Weegh-schael/ Schaef.
 Licent, verlof-gelt/ geoorloft.

Licentiaat, **geheinghe.**

Licentie, **verlof/ toe-latinghe/ b2p-gebinghe/**
beswaarch/ oozlof.

Licentieren, **toe-laten/ b2p-geben/ gehengen.**

Lienteria, **bunckloop.**

Lieutenant, **Stedehouder.**

Ligament, } **bindtsel/ bandt.**

Ligature, }

Ligue, **verbindingh.**

Limitatie, **bepalinge.**

Limite, **afpalinge.**

Limiten, **Tandt-palen.**

Limiteren, **bepalen.**

Limitatus, a, um, **bepaect.**

Linage, **af-komst.**

Linea, **Lijn.**

Radialis, **straef-lijn.**

Incidentia, **de lijn der inballingh.**

Extensionis,	} forme	} de lijn der	} bozmuystrechtingh.	
Multiplicationis,				} bozmbereeningh.
Diffusionis,				

Luminosa, **de verlicht-lijn.**

Recta, **rechte**

Obliqua seu Curva, **kromme** } **lijn.**

Horaria, **uur-lijn.**

Fiducialis, **sicht-rye.**

Horizontalis, **sicht-eynder-lijn.**

Visualis, **sicht-lijn.**

Refracta, **keer-lijn.**

Perpendicularis, **hangende lijn.**

Lineatum, seu lineamentum, **t gelijnde.**

- Lingula Magnetica, **Zepfsteen/ tongf/ ken.**
 Liquidatie, **afrekeningh/ effeningh.**
 Liquide, **weeck/ effen/ klaer/ bloot/ platt.**
 Liquidieren, **weeck maken/ afrekenen/ effenen.**
 Literateur, **Letter-meester.**
 Litigieren, **krackelen/ plepten/ twiften.**
 Litigieux, **krackeeligh/ dinghtaligh.**
 Litiscontestatie, **rechts-pleginge.**
 Litiscontesteren, **recht-plegen.**
 Litispendentie, **twifshangigh.**
 Litotes, **verminderingh.**

L O.

- Locaal, **plaetselijck.**
 Localitas, **plaetselijckheyt.**
 Locatie, **verhuuringe/ pacht.**
 Loci Completio, **plaets-bullingh.**
 Locupleteren, **verrijcken.**
 Locuples, **plaets-rijck.**
 Locus, **plaets.**
 Locutie, **woordt/ sprekigh.**
 Logarithmus, **reekentallen.**
 Logeren, **hups-besten/ herberghen/ t' hups-
 legghen.**
 Logica, **reden-konst/ bewijs-konst.**
 Logijs, **hups-bestinge/ herbergh.**
 Logistica, **reecken-kunde.**
 Logodædalus, **schoon-spzeker/ woort-dichter.**
 Lombard, **leen-tafel-houder/ tafel-houder/
 pandt-beleener/ banck van leeningh.**
 Longævus, **langh-levigh.**

Longi-

Longitude, lengte.

Longimetra, lijn-meetingh/ langh-meetingh.

Longitas, klapachtighepd.

Loy, Wet.

Loyal, Wettelijck/getrouw/trouw/oprecht.

L U.

Lubricq, slijberigh/ glad.

Lucifer, Phosphorus, Morgen-ster.

Lucrum, winst/ woeker/ baet.

Ludolatra, lust-dienaar.

Luiteren, woestelen.

Lumen, Licht.

Lumineux, lichtende / verlichtende.

Lunatic, maansuchtigh/ bysinnigh.

Lustratie, reyniginge/ wpinge.

Lux, licht.

Meridiana, middagh-licht.

Dubia, tweelicht/ schemertijdt.

Luxurie, geplhept/ onkupshept.

Luxurieux, gepl/ wellustigh/ gulsigh.

M A.

M Achinarie, quaatstokinge.

Machineren, quaat-stoken/ quaat-brouwen/ herochenen.

Macrocosmus, groote werlt.

Macrologia, tateringh.

Macropus, langh-been.

Maculature, **bladt-papier/cheen-papier/oud
slagh.**

Maculeren, **beblecken/beklobben.**

Magazijn, **voorraat-schuur/packhuys.**

Magie, **Cooper-konst/Geest-handel/Toebet-
kunde/kund opdelbingsh.**

Magister, **Meester.**

Magisterium, **meesterschap.**

Opticum, **zichkundigh meesterschap.**

Magistraat, **Oberhepdt/Oberheer.**

Magnanime, **grootmoedig/grootheftig/edel-
moedigh.**

Magnanimitas, **grootmoedighhepdt.**

Magneet, **Doord-steen/Zepel-steen.**

Magnificente, **heerlijckhepdt/pracht/groot-
dadighhepdt.**

Magnificq, **heerlijck/grootdadigh/groots.**

Magnitude, **groothepdt.**

Majesteyt, **hooghepdt/hooghmachtighhepdt/
grootmachtighhepdt/mogenhepdt.**

Majores, **Door-ouders.**

Major, **meerder.**

Mayus, **Bloep-maant/Wonne-maant.**

Mainteneren, **handthaben.**

Maintenuë, **handthabinge.**

Malæ fidei, **tef quader trouwe.**

Malcontent, **ongenoeght/onbieden.**

Maledictie, **vloeck/quaat-spreken/lofcringe.**

Malevolentie, **quaatwillighheyt.**

Malheur, **ongeval/ramp.**

Malheureux, **rampspoedigh/ongeluckigh.**

Malitie,

- Malitie, booshepdt/ quaathepdt.
 Maligniteyt, boosaardighepdt.
 Malum Culpa, } quaadt der } schuldt.
 Pena, } } straf.
 Macciperen, eppen geben/ hereppenen.
 Mandaat, bebel/ onthiet/ beheet.
 Mandament, bebel/ bebeeelinghe/ daagh-zeel.
 Van Relief, brieven daar toe dienende.
 Mand Cessie, daagh-cedel.
 Mane, vel Aurora, bzoegh/ bzoeg-stondt/ moez-
 gen-stondt.
 Manie, dullighepdt.
 Maniabel, handelbaar.
 Manier, wijze/ zede.
 Manieren, handthaben.
 Manufacture, handtwercksel.
 Manifest, openbaar/ verklaringe.
 Manna, Man/ Hemels broot.
 Manquement, ontbrekinge.
 Manqueren, ontbreken.
 Mansuétude, sachtmoedighepdt.
 Manuaal, hant-boeck/ hant-doeck/ hantsaam.
 Mappa, seu Charta Geographica, Warkloot-
 kaarten/ Wereld-kaarten.
 Maquerelle, koppelere.
 March, tocht/ optocht/ aantocht.
 Marcherou, aantrecken/ aantreden/ streben.
 Marge, hant/ blad-randt/ boort.
 Marjolijne, Moeder-krupdt.
 Marquis, March-graaf.
 Mars, tocht-slagh/ d' Oorloghs-Godt.

Martius, **Tente-maant.**

Masculus, **manlijk.**

Masque, **mom-aansicht/ grins.**

Masqueren, **bermommen/ mommen.**

Massacre; **moozdt/ moozderp.**

Massacreren; **bermoozden/ moozden.**

Masse, **klomp.**

Masseur, **Suster.**

Massif, **dicht/ hecht/ vast/ louter.**

Massiveren, **kauwen/ knouwen.**

Mathastasis, **verschuybingh.**

Materia in qua, **stof waar in.**

Ex qua, **waer tijt.**

Circa quam, **waar omtrent.**

Prima, **eerste**

Secunda, **tweede** } **stof.**

Materiaal, **stoffelijck.**

Materialiter, **stoffelijck.**

Materiatus, **gestoft.**

Materie, **stoff/ sake/ etter.**

Maternel, **moederlijck.**

Mathematice artes, **Wiskonsten.**

Mathesis, vel Mathematica, vel Mathema, **Wiskonste.**

Mathematicus, **Wiskonstenaar.**

Matrice, **baar-moeder.**

Matrimonie, **hutelijck/ echt/ moeders-goet.**

Matrone, **huyg-moeder/ eerlijcke Wouw.**

Maturiteyt, **rijphejdt.**

Matutinus; a, um, **morgenfondigh.**

Maxime, **grondt-regel/ grondt.**

Mecha-

M E.

- Mechanica, **werck-daadt / ambacht / hando-
werck.**
- Mechanica operatio, **tuichtwerckelijke toets-
kingh.**
- Mechanice, **werckelijck.**
- Mechaniqu; , **Ambachts-man / hantwercker/
bupgh/ karigh/ vreck/ hoetelachtigh.**
- Mechaniseren, **hoetelen/ hantwercken.**
- Medaille, **pronck-penningh/ potstuck.**
- Medicijn, **Arts.**
- Medicijne, **genees-middel/ genees-kunde.**
- Medicinaal, **heersaam.**
- Media proportionalis, **middel-oberrekening.**
- Mediaan, **middel-ader.**
- Mediateur, **middelaar.**
- Mediatie, **bemiddelinghe.**
- Mediatus, a, um, **middeligh.**
- Medicamenten, **genees-kruyden/ genees-mid-
delen/ artseny.**
- Medicineren, **ghenesen/ heelen.**
- Mediëren, **middelen.**
- Mediocre, **middelmatigh/ middelbaar.**
- Mediocritas, **middelbaarheyt/ matigheyt.**
- Meditatie, **betrachtinge/ besinninge/ oberleg.**
- Mediteren, **betrachten/ oberwegen/ besinnen.**
- Mediterraneus, **middel-lants/ middel-aarts.**
- Medium, **middel.**
- Mejosis, **verkeeringh.**
- Melampus, **Swart-boet.**

Melancolijcq, **zwaar-moedigh** / **zwart-gal-
ligh**.

Melancolie, **zwaarbledighheyt** / **zwaarmoed-
dighheyt** / **zwartgallighheyt**.

Meliora menta, **gedane herten**.

Melodie, **soet geluyd** / **soet-luydighheyt** / **sangh-
gequeel**.

Melodieux, **soet-luydigh**.

Melopoëia, **sangh-makingh**.

Membrane, **blies**.

Membrum, **lidt**.

Memorabel, **gedenckwaardigh**.

Memoriael, **gedenck-boeck** / **gedenck-boeck**.

Memorie, **gheheugenisse** / **onthoudinge** / **ghe-
bachtenis** / **gedenckenis**.

Memori-briefken, **gedenck-briefken**.

Menaceren, **dreppen**.

Menage, **huysraat** / **huyshouding** / **huysgesin-
rakenheyt** / **huyslijckheyt**.

Menageren, **huyshouden** / **met omsicht en maat
gehuysaken** / **huyslijch zijn**.

Meneen, **treken**.

Mendicum, **bedelaar**.

Menstrue, **maanstonden**.

Mensis, **maant**.

Mensura, **maat** / **maatslagh**.

Mensuras, **metende** } **maat**.

Mensurata, **ghemete** }

Definita, **roe-talen**.

Mentie, **meldinghe** / **ghewagh**.

Mentioneren, **melden** / **gewagen**.

- Mercature, **koophandel.**
 Mercantie, **koopmanschap.**
 Mercantist, Mercateur, **koopman.**
 Meridiaan, **middaghs / middagh-lijn / mid-**
dagh-rond / middagh-kringh.
 Meridies, **Middagh / Zuyd.**
 Meridionalis, **Zuyder.**
 Merismos, **verdeelingh.**
 Merite, **verdienst.**
 Meriteren, **verdieneu.**
 Merlone, **tand.**
 Meschant, **snoob.**
 Mescontent, **onbernoeght / misnoeght.**
 Mescontentement, **ongenoeghsaembeyt / mis-**
noeginge.
 Mescontenteren, **misnoegen.**
 Mesographus, **middel-schryver / middel-eben-**
redingh-schryver.
 Mesopticus, **halffienlijck / halffichtich.**
 Messias, **Saligsmaker.**
 Metaal, **Bergh-werck / gout-menghsel.**
 Metabasis, **overtrent.**
 Metaphora, **overdracht / byspreek / lijckspreek /**
leen-spreek.
 Metaphysica, **over-natuur-kunde.**
 Metalepsis, **overneemingh.**
 Metamorphosis, **veranderingh / verboming.**
 Metastasis, **verschoffelingh.**
 Meteora, **verhebelingen.**
 Meteorologica, **verhebelingh-kunde.**
 Metexis, **delachtigheyt.**

Methode, leer-wijze/ beledinghe/ leer-wegh/
schicklijck/ beledt/ orde.

Metonymica, naamtwisselingh.

Metonymia, overnamingh/ verwisselingh.

Metropool, Hoofst-**st**adt.

Meubelen, tilbare goederen/ inboel.

M I.

Microcosmus, klepne werlt/ mensch.

Mignardise, liefkosinghe/ aaminighepde.

Mignon, troetel-kindt.

Migreren, verhuysen.

Militair, oozlooghe.

Militeren, tegen-strijden/ strijden.

Militia Christiana, Chystelijke kriggh.

Militie, oozlogh.

Millioen, tien hondert duysent/ hondert
sentigh.

Mimesis, na-apingh.

Mineraal, Dijn-stof/ Bergh-werck.

Minervaal, school-gelt.

Mineur, Dijn-meester/ Dijner.

Minor, minder.

Minor ætas, minderjarigh.

Minoriteyt, minderjarigheyt/onmondigheyt.

Ministerie, bedieningh/ dienst.

Minister, Dienaar.

Minute, betwerp/ de kladde/ minderlingh.

Minutereren, ontwerpen.

Minuti luminis, klepn-lichtigh.

Mirakel, wonderwerck/ wonderbaar.

- Miscontentement, ongenoegen/misnoeginge.
 Miscontenteren, misnoegen.
 Mife, onkoste / uytgifte.
 Miserabel, ellendigh/ deerlijck/ jammerlijck.
 Miseratie, erbarminge/ deernis.
 Misereri, ontfermen/ erbarmen.
 Miserie, ellende / jammer / deerlijckheyt/ jammerlijckhepdt/ ellendighepdt.
 Misericorde, barmhertighepdt.
 Missive, Sendbrief.
 Miste, huys.
 Mistig, verbergen.
 Mitigatie, versachtinge.
 Mitigueren, versachten.
 Mixte, gemenght.
 Mixture & mixtie, menghsel/ menginge.
 Mijnē, gelaat.
 Mnemonica, gedenck-hunde/ geheugh-hunde.

M O.

- Mobile, mobilair, roerlijck/ beweeghlijck.
 Modalis, wijsigh.
 Mode, wijsē.
 Model, voorbeeld/ bewerp / schets/ ontwerp/ toonbeeld.
 Moderateur, middelaer/ tusschen-spraek.
 Moderatie, bemiddelinge/ matigingh.
 Modereren, middelen/ matigen.
 Moderne, hedendaeghs.
 Modest, zeedigh.
 Modestie, zedighepdt.

Modifi-

Modificatie, matigingh/ bemiddelingh.

Modus finitus, bepaelde

Indicativus, toonende

Inperativus, gebiedende

Optativus, wenshende

Subjunctivus, anvoegende

Infinitus, vel Infinitivus, onbe-

paelde

} wijs.

Mol, sacht/murw.

Molest, overlast / lastigheyt / verberkingh/
quellingh.

Molesteren, overlasten / lastigh-zijn / morpe-
lijck vallen.

Moliëren, besteken / woeten / betrachten.

Moment, oogenblich / per geringhs.

Momentaneus, a, um, oogenblichigh.

Momus, spotter / spidiger.

Monachus, munnik, een-sitter / een-wooner.

Monarch, eenigh-Dozt.

Monarchie, eens-regeeringhe / eenigh-Dozt-
heyt / alleen-heerschingh.

Monderen, supberen / repugnen.

Mondificatie, supberinge.

Monfreer, mijn Broeder.

Monitie, hermaninge.

Monochorda, Zangh-lijn.

Monodie, Tijck-gesangh.

Monogram, bewerp / ontwerp.

Monopolie, boozkoop / opkoop / inkoop.

Monopoliëren, boozkoopen / opkoopen.

Monosyllaba, een lettergrepigh.

Monste-

Monstrenen, ~~toonen~~.

Monster, ~~ondier~~ / ~~mis-geboort~~ / ~~wanschapfel~~ / ~~stael~~ / ~~toonfel~~ / ~~proebe~~ / ~~schiziekdier~~ / ~~gedrocht~~.

Monstreux, ~~wanschapigh~~.

Monteren, ~~opklommen~~ / ~~bedragen~~ / ~~toe-rusten~~.

Monument, ~~gebentk-tencken~~ / ~~graf~~.

Moraal, ~~zedelijck~~ / ~~zedigh~~.

Morisque, ~~Moozin~~.

Morositteyt, ~~hofscheit~~ / ~~gromelijckheit~~.

Morosophus, ~~wijs-3ot~~.

Mort, ~~doode~~.

Mortaliteyt, ~~sterffelijckheit~~.

Mortel, ~~doodlijck~~ / ~~sterffijck~~.

Mortier, ~~steen-bijfel~~.

Mortificatie, ~~doodinge~~.

Mortifiëren, ~~dooden~~.

Motie, ~~roeringe~~ / ~~beweevinge~~.

Motor, ~~beweecher~~.

Motus, ~~beweevingh~~ / ~~loop-beweevingh~~.

Distantie, ~~maentwinst~~.

Diurnus, ~~dagelijcksche~~ } beweging.

Annus, ~~jaerlijcksche~~ }

Trepidationis, }

Accessus, }

Recessus, }

Librationis, }

{ waggeling
aerlijck
af-wijck.
{ weegingh

Motijf, ~~beweeghsel~~ / ~~beweegh-reden~~ / ~~grond-oozsaek~~.

Movement, ~~roeringe~~ / ~~beweevinge~~.

Moveren, ~~roeren~~ / ~~bewegen~~.

M U.

- Multangularis, **veel-hoekigh**.
 Mulcteren, **boeten/ gelt boeten**.
 Mulctie, **boete/ gelt-boete**.
 Multilaterus, a, um, **veelzijdigh**.
 Multiplicatie, **vermenighbuldigingh/ veel-
houdigingh**.
 Multipliceren, **vermenighbuldigen**.
 Multitude, **menichte/ veelhepdt**.
 Munderen, **reynighen/ supberen**.
 Muniment, **bevestige/ beweeringe**.
 Munitie, **rustinge**.
 Munus, **ampt**.
 Murmuratie, **meringe**.
 Murmureren, **knorren/ moeren**.
 Musette, **Kupspijpe**.
 Musæum, **geffen-kamer**.
 Muscule, **spier/ muis/ zeemuis-knipsf.**
 Musijcq, **maet-zangh/ zangh-konst/ zangh-
kunde**.
 Musurgia, **zanghdicht-kunde**.
 Musurgus, **Zangh-maecker/ Zangh-dichter/
Zangh-dicht-kundiger**.
 Mutatie, **beranderingh/ wisselingh**.
 Muteren, **wisselen/ veranderen**.
 Mutilatie, **verminckinge**.
 Mutileren, **bermincken**.
 Mutinatie, **opzoer/ muftery**.
 Mutineren, **opzoer maken/ muften**.
 Mutuel, **onderlingh**.

Mycte

M Y.

Myſterismus, begripchingh.
 Myrias, tien-duyſent.
 Myſterie, verholentheyd / verbozgentheyd /
 geheymenis.

N A.

N Adir, leeghſte-punt / neber-aſpunt.
 Namptiſſement, handtballinge / te bozdt
 bzengingh / oppzengingh.
 Narratie, bertellinge.
 Narreren, bertellen / verhalen.
 Natie, Volck / Landts-volck / Gebooztſelen /
 Inboozlingen.
 Nativiteyt, geboozte.
 Natura, natuur / aerdt / gebooz-aerdt.
 Naturalis, natuurlijck.
 Naufrage, ſchipbzouck.
 Navigatie, ſchipbaart / zeebaart.
 Navigeren, ſchipbaren / baren.
 Nautica, ſcheeps-kunde / zeebaert-kunde.
 Nauticum ſœnus, bodemerpe.

N E.

Nebileux, nevelachtigh / duyſterachtigh / mi-
 ſtigh.
 Neceſſaire, noodigh / noodtwendigh / noodt-
 ſakelijck.

Necessiteyt, noodtoedrighepdt / noodtsake-
lijckhepdt.

Necteren, hechten / knoopten.

Negatie, lochgeninghe / ontkenninge / benee-
ninge.

Negativus, a, um, beneenigh / ontkennigh.

Neger, zwart.

Negeren, lochgenen / ontkennen / benegen.

Negligent, versupmig / onachtsaem / achteloos.

Negligentie, versupm / verbaerloosinge / ach-
teloshepdt / onachtsaemhepdt.

Negligeren, versupmen / verbaerloosen / ver-
onachtsamen.

Negotiant, Handelaer / koopman.

Negotiatic, { handeligh / beslag / onslag / onder-
Negotie, { wind / koophandel.

Negotiëren, handelen / handel drijven / verhan-
delen.

Nephritis, Pieren-zucht.

Nepotes, Neptes, kints-hinderen / Nakome-
linghen.

Nequitie, sielterp / gupterp.

Nerveux, zenuwachtigh / krachtigh.

Neuter, { onzijdigh / geenderlep /
Neutraal, {

Neutraliteyt, onzijdighepdt.

Nexus, bandt / hechtingh / knoop.

Nihil, niets / niet-met-al / niets ter werelt.

Nigellus, a, um, zwartachtigh.

Nigror, zwarthepdt.

Nimbus, slagh-regen.

Parentheseos , het teekken van tusschen-
stellingh. ()

Admirationis , Wonder-teekken.

Accentus , Trap-merck.

Accentus accuti , opper-woozdt - trap-
merck / scherp-opper-woozt-lidt-trap-
merck.

Accentus gravis , onder-woozt-trapmerck.

Accentus circumflexi , draalend - opper-
woozt-lidt-trap-merck.

Notabel , merckelijck / aensienlijck.

Notaris , be-ampt-schryver / bondtschryver.

Notatio , beteekeningh.

Note , teycken / merck / kenteecken.

Noteren , aenteyckenen / letten.

Notifiëren , kundigh maken.

Notificeren , doen weten.

Notionaal , kenlijck.

Notitie , aenteyckeningh / kundschap.

Notoir , kenlijck / kenbaer.

Notule , merck-zeel / teycken-schryft.

Novateur , nieuw-ghesinde / nieuw-maecker /
hernieuwer.

Novatie , hernieuwinge.

November , Slaghtmaent.

Novilunium , Nieuwe-maen.

Noviteyt , nieuwighepdt.

Nourriture , voedsel.

Nouvelles , nieuwigheden.

N U.

- Nubecula major, groot } wolcken.
 Minor, klein. }
- Nubileux, wolckachtigh.
- Nuditeyt, naeckthept/ bloothepdt.
- Nugeren, beufelen/ boerden/ alben.
- Nul, niets.
- Nulliteyt, nietighept.
- Numeratie, tellinge.
- Numerator, teller.
- Numeri Figurati, gestaltige
 Plani, platte / of blacke
 Solidi, lichaemlijcke
 Planiæquilateri, ebengelijck-
 zijdige blacke
 Plani inæquilateri, oneben- } ghetallen.
 gelijck-zijdige blacke
 Inter se primi, onder zich
 eerste
 Compositi, onder-
 zich t'samen-gesette
 Radicales, grondt-tallen/ wortel-tal-
 len.
 Cardinales, hoof-tallen
 Ordinales, schick-tallen
- Numerus, getal/ maet.
- Musicus, zanghtal.
- Fractus, gebroken } hzeuchtal.
 Integer, geheel } getal.
 Singularis, eenvoudigh }

Dualis, **tweeboudigh** } getal.
 Pluralis, **meerboudigh** }

Nunciatie, **verhouding/ aenzegginge/ boetschap.**

Nutritie, **voedingh.**

N Y.

Nyctalopia, **nachts-blinthept.**

Nyctostrategi, **ronde/ ronds-wachte.**

Nymph, **Maeght.**

O B.

O Bambuleren, **om-wandelen.**

Obedientia activa, **bedijvende** } gehoor-
 Passiva, **lijvende** } saemhept.

Obedientie, **onderdanighept/ gehoorzaemhept.**

Object, **voorzwerp/ grondt.**

Objecteren, **voorzwerpen.**

Objectum, **beschouwig** } **voorzwerp.**
 Practicum, **oeffenigh** }

Obiter, **ter loop/ in't voorby-gaen.**

Oblatie, **offerhande/ offer/ aanbiedinghe/ opzacht.**

Oblectatie, **verlustigingh/ vermaeck/ verheugingh.**

Oblecteren, **verlustigen.**

Obligatie, **verbandt/ verbindinghe/ schuld-kennis/ schuld-brief/ verbinteniss/ handschift/ bondt-schift/ verplicht-schift.**

Obli-

Obligeren, verbinden/verplichten.

Oblique, scheef.

Obliquangulus, a, um, **scheef- of krom-hoek-**
hijgh.

Obliquilineus, a, um, **schuulijgh.**

Oblivie, **vergetinge.**

Oblivieux, **vergetelijch.**

Oblongus, a, um, **langtvoersijgh.**

Obmissie, **siet Omissie.**

Obreptijf, **ter slupp.**

Obreptie, **insluppinge.**

Obscur, **duyster/ doncker.**

Obscureren, **verdunckeren.**

Obscratione, **smeekinge.**

Obscreren, **smeeken.**

Observantie, Observatie, **waerneeminghe/**
ghebruyck/ gewoonte/ gaaflagingh/ op-
merkingh/ eerbiedighejdt.

Observeren, **waerneemen/ gaaflaen/aenmerc-**
ken.

Obside, **beleegeringe/ beleg.**

Obstacle, **verhinderung/ hinderpael/ hinder.**

Obsteren, **in den weghe staen/ verhinderen/**
tegenstaen.

Obstantie, **halfstarrighejdt/ hartneckighejdt/**
krijgelhejdt.

Obtineren, **verworven/ behouden.**

Obtrectatio, **lasteringh.**

Obtusus, **stomp/ bot.**

Obtusangulus, **plomp-hoek.**

O C.

Occasie, **gelegentheyt/boozbal.**

Occasus, **ondergangh.**

Cosmicus, **morgen-ouder-gangh.**

Chronicus, **avont-ouder-gangh.**

Occident, **West/oudergangh.**

Occidentaal, **Westwaerts/Westers.**

Occulte, **verbozen.**

Occulteren, **verbergen.**

Occupatie, **inneminghe/boozkominge/ont-
ledigingh/beefsigheyt/bekommeringh.**

Occuperen, **innemen/ontledigen.**

Occurrentie, **ontmoetinge.**

Octaëdrum, **achtgrondigh lichaem/acht-drie-
hoeck-grondt.**

Octava, **achtlingh.**

October, **Wijmaent/bzaeckmaent.**

Octogonus, a, um, **achthoechigh.**

Octostichon, **achtlingh-baers.**

Octroy, **verleeningh/bergunningh/gunst/
verlof/gunst-brief.**

Octroyeren, **verleenen/bergunnen.**

Oculair, **ooghschijnlijck/schijnbaerlijck/sicht-
baer.**

O D.

Ode, **Gericht/Lof-zangh.**

Odeum, **Zangh-kamer.**

Odieux, **hatelijck.**

Odohtalgie, **tand-pijn.**

O E.

Oeconomie, **huyshoudinghe / huyshouwkunde.**

O F.

Offenceren, **beledighen / leedt doen / quetsen / beschadigen / berongeltijken.**

Offendiculum, **argernis / aenstoot.**

Offensie, **leedt / beledinge / quetsinge.**

Offensif, **beschadigende.**

Offereren, **aenbieden / toe-dienen.**

Officie, **Ampt / plicht.**

Officier, **Amptman / Amptnaer.**

Olipodrigo, **mengel-spijs.**

O M.

Ombrage, Ombre, **schaduw / achterdencken / arghwaen.**

Ombrageren, **beschaduw / overschaduw.**

Ombrageux, **schaduwigh / achterdochtig.**

Omineux, **vampsaligh.**

Omissie, **overslaninge / nalatingh.**

Omitteren, **overslaen / nalaten.**

Omnipotent, **almogende.**

Omnipotentie, **almogentheydt / almachtigheydt.**

Omnipræsentia, **ober-al-tegentwoordigheydt.**

Omniscientia, **alwetentheydt.**

Onderen,

O N

- Onderen, **golven.**
 Ongecorrigeert, **onverbetert.**
 Onguent, **Zalve.**
 Onomatopoeia, **naemdiehtingh.**

O P.

- Opacus, a, um, **duyfter.**
 Operateur, **Werck-meester.**
 Operatic, **werckinge.**
 Opereren, **wercken.**
 Opereux, **arbejdszaam/werckelijck.**
 Opificie, **hant-bacht / ambacht / hantwerck.**
 Opinatie, **waaningh.**
 Opinabilis, e, **waenlijck.**
 Opinie, **waen / meyninge / dzift.**
 Opiniëren, **wonen / meynen.**
 Opiniatre, **stijfsinnigh / kriegel.**
 Opinieux, **vermaet.**
 Oppilatie, **verstoppinge.**
 Oppileren, **verstoppem.**
 Oppostuniteyt, **bequaemheyt.**
 Opposant, opponent, **wanwecher / tegenstre-
 ver.**
 Opposeren, opponeren, **teghenstellen / tegen-
 setten / wederstaen.**
 Oppositie, **tegenstellinge / wederstant / tegen-
 weer / tegenstel.**
 Oppositio indefinita, **onbepaelt tegenstel.**

Oppo-

- Opposita, tegenstellige.**
 Relative, **betrekkelyk** } tegenstellige.
 Privative, **berooftelyk** }
- Oppresseren, verdrucken/onderdrucken.**
Oppressie, verdruckinge.
Oppugneren, bebecchten/bescrijven.
Opteren, begaeren.
Optica, Schouw-konst/zicht-kunde.
Optie, keur/kiesinge.
Opulent, rijk.
Opulentie, rijkhejde/rykdom/overbloet.
Opuscule, waercken.

O R.

- Oracul, Hemel-spraech/hoed-spraech/Gods-
 spraech/bzaegh-baech.**
Orage, storm.
Orateur, redenaar.
**Oratie, reden/vertoogh/rebenteringh/rede-
 ningh/gebedt.**
Oratoria, redenryck-konst.
Orbiculair, rondt.
Orbis, loopkringh/kringh.
Orbicular, kringhste.
**Orbes mixti apogæi, } gemengde { af-aardige } loopkrin-
 Perigæi, } { op-aardige } gen.**
Ordinatio, geschiekhejde/schickingh.
Ordinaris, gewoonlyck.
Ordineren, beschicken.
Ordoyeren, buyl maken. (bevel.
Ordonnantie, insettinge/keur/schickinghe/
Ordon-

- Ordonneren, **schicken/instellen/willekeuren-**
Ordre, schickinge/orde/stel/bestel.
Ordure, bupligheyt.
Oreillon, schutsel.
Oreren, reden-boeren.
Organum, wercktuypgh.
Organicus, a, um, wercktuypgigh.
Organa visoria, sicht-wercktuypgen/sicht-tuyp-
gen.
Orgueilleus, hoobaerdigh/trots.
Orient, Oost/oggangh.
Orientaal, Oostwaerts/Ooster/per byson-
ders/bysonderlingh.
Orifice, mondt-gat.
Originaal, oorspronckelijck.
Oriren, spruyten/rijsen/ontspruyten.
Ornament, vercieringe/gesmijde.
Orneren, vercieren/smucken.
Orthodox, recht-geloobigh/rechtsinnigh.
Orthographie, spellinghe/rechtschrijvinghe/
standteckeringh/platte lijf-beelvingh.
Ortus, ooggangh/oorsprongh.
 Cosmicus, morgen-oggangh.
 Chronicus, abondt-oggangh.

O S.

- Ostage, pandt/gijfelinghe.**
Ostager, Gijfelaer.
Ostenderen, vertoonen.
Ostentatie, beroeminghe/pocchinghe/snoeking.
Ostenteren, brallen/pocchen/beroemen/stoffen.

Otal-

O T.

Otalgia, **oozen-wee.**
 Otieux, **ledigh/pdel.**

O U.

Ouranographia, **Hemels-deel-kunde.**

O X.

Oxygonius, a, um, **scherp-hoeckigh.**
 Oxymoron, **scherp-geckingh.**

P A.

Pacificq, **breedigh/breedfaem.**
 Pacificatie, **bebreedigingh.**

Pacifceren, **berdzagen/bebreedigen/ober-een-
 dzagen.**

Pacta ante nuptialia, **Huwelijckſche booz-
 waerden.**

Pagadoor, **betaels-heer/penningh-meester.**

Pagie, **zijde/zu-dienaer/volg-dienaer/zijdgan-**

Payment, **bzokkel-gelt/kleen-gelt. (ger.)**

Paifibel, **breedfaem.**

Paix, **breedé.**

Palais, **Princen-hoff.**

Palæſtrita, **kampbechter.**

Palfrenier, **ſtal-knecht.**

Palinodie, **wederraepinghe.**

Paliffa-

- Palissade, **boortweeringe/pael-toerck/stacket/
stoorn-pael.**
- Palloen, **bal/ windt-bal.**
- Palpabel, **„tastbaar.**
- Palustrē, **„Woest-landt.**
- Pantometria, **black-meethunde/blackmeting.**
- Panurge, **loos/doortrapt/al-beschick/moep-al.**
- Par & impar, **paar en onpaar.**
- Parabel, **gelijckenis/ sime-beeldt.**
- Parabola, **berghelijkingh/ bzandt-snee / mid-
del-kegel-snee.**
- Parade, **op-toopsel / op-pzochtinghe/ glimp/
bertooningh.**
- Paradeigma, **bp-suel.**
- Paradiastole, **onderschepdingh/ verscheel.**
- Paradox, **wonder-spreuck/ wonder-reen/ on-
gemeen.**
- Paræmia, **spreck-woordt.**
- Paragoge, **bp-set.**
- Paragon, **pupck.**
- Paragraphe, **befchrijvinge / onderschrijvinge/
afdeplinge.**
- Paralepsis, **voorb-gangh.**
- Parallaxis, **verscheel-licht/ afwijck.**
- Parallelipedum, **ebentwijd-grond / ebentwijd-
grondigh lichaam.**
- Parallellismus, **ebentwijdighepd.**
- Parallelogrammum, **ebentwijdigh vierhoeck.**
- Parallellus, a, um, **ebentwijdigh.**
- Paralogismus, **wanschickelijck beslupt/dzogh-
reden/ ondeugend beslupt.**

- Paralytic, **laemtyghede.**
 Parapet, **boystweer.**
 Paraphe, **merck.**
 Paraphrase, **uptydredinge.**
 Pardon, **bergiffenis.**
 Pardonneren, **bergeben.**
 Parechasis, **sydgaangh.**
 Parechesis, **na-blanch.**
 Pargmenon, **spijp-rodeningh.**
 Parenthese, **inwoy/tuffchen-reden/increding/
 tuffchen-ftellingh/indringh/insettingh.**
 Pareren, **tieren/op-proncken/toopen/ghooz-
 famen.**
 Paresse, **luphepdt/traaghepdt.**
 Parfumeren, **beroken/doozuchten.**
 Parilis, **ebengelyck.**
 Paritas, **ebenhepdt.**
 Parlement, **Haadt-Hof/ Pleyt-Hof/ Ghe-
 rechts-Hof.**
 Parlemēten, **balderen/tieren.**
 Parochie, **karfpel.**
 Parochiaan, **karfpel-paap.**
 Paronomasia, **berletteringh.**
 Paromologia, **belijdingh.**
 Paronymum, Denominatum, **af-ghenoent/
 spuytelingh.**
 Partage, **deelinghe.**
 Partifiaan, **medeflander.**
 Partiaal, **zydigh/een-zydigh.**
 Participatie, **mede-deelinghe/mede-genietin-
 ghe.**

- Participant, **deelhebber/ deelachtige/ deel-ge-
noot.**
- Participeren, **mede-deelen.**
- Participium, **deel-woord.**
- Participialia, **deelwoordighe.**
- Partitio, **verdeelingh/ deelingh.**
- Particulier, **byzonder/ afgedeelt/ enckelingh/
ftructurwijs.**
- Particulariteyt, **byzonderheyt/naerder bericht.**
- Partie, **deel/ gedeelte/ tegendeel.**
- Party adyers, **tegenbinger.**
- Partyschap, **zijdigheyt.**
- Partuer, **gade/ weerga.**
- Parure, **bekleedinge.**
- Pas, **stap/ schrede.**
- Passus musici, **sangh-gangen.**
- Pasquil, **schimp-schryft/ steek-schryft/ schot-
schryft/ schimp-dicht.**
- Passade, **reys-gelt.**
- Passage, **wegh/ doorgangh/ doorzwegh.**
- Passato, **van den verloopene/boorzden boozle-
dene maant.**
- Passement, **lint/ booztsel.**
- Passeren, **doorzgaan/ verby-gaan/ boozlijden/
verlijden/ overtreffen.**
- Passagier, **Reys-er.**
- Passport, **reys-brief/ byre reys-brief/ by-ge-
lep-brief.**
- Passif, **lijdende.**
- Passie, **lijdinge/ sucht/ drift/ verruckinge/ in-
genomenheyt/ zijdigheyt/ harts-tocht.**

- Passioneren, verrucken/innemen.
 Passiones, harts-tochten/genegentheden.
 Gepassioneert, versingert/ingenomen.
 Pastoor, Harder/Pharbeer/Kerckbeer/Pre-
 ker.
 Pastorel, Harderlijck/Harderwerck.
 Pastorye, Phar/Harderstaet/Kerckmeester-
 schap.
 Patz, Affectus, harts-tochten.
 Patas, Natht.
 Patent, openbrieff/Placcaet/lievel/bulle.
 Paternel, Vaderlijck.
 Pathologia, aendoeningh-kunde.
 Patibilis Qualitas, lijdelycke hoedanighejdt.
 Patient, lijder/steck.
 Patienteren, lijden/bulden/gedoogen.
 Patientie, gedult/lijsaemhejdt.
 Patopoiā, ontroeringh.
 Patria, Vaderlandt.
 Patriarch, Opper-vader/Watts-vader.
 Patrimonie, Vaders Erf/Vaders Goedt.
 Patriot, Vaderlander.
 Patronage, patronaatschap, Pups-houder-
 schap/Pups-vaderschap.
 Patroon, Doozstander/Pups-vader/Dooz-
 heelot.
 Patrocineren; woozstaen/verbadigen.
 Patronelle, schaerwacht.
 Paveljoen, Tente/belt-tente.
 Pauseren, verposen/rusten.
 Payement, betalinge.

Pays, }
 Paz, } Dzebe.

P E.

Peccator, **sondaer.**

Peccatum, **sonde.**

Pecceren, **sondigen/misdoen.**

Pecunieel, **geldelyck.**

Pedagoge, **tuicht-meester/leer-meester/huyf-
 lijck leer-meester.**

Pedant, **kinder-meester.**

Pedanterie, **kinder-werck/leuwerp.**

Pedementum, } **hoerstat.**

Pedestale, }

Pegasus, **bliegend-paerdt.**

Peine, **bzeucke/straffe.**

Pelecois, **Bellebaerdisch.**

Peletier, **Bontwercker.**

Pellegrimage, **Beebaert.**

Pellegrum, **Beebaert-repser.**

Pellucidus, a, um, **doorzchijnigh/doorzluch-
 tigh.**

Penetratio Dimensionum, **doorzdingingh der
 afmeetingen.**

Penetreren, **doorzdingen.**

Penitentie, **berouw/leedtschap/leedtwezen.**

Pensioen, **huur-loon/loon/wedde.**

Pensionaris, **loon-trecker/Stadts Raedt-ge-
 ver/Raedtsman/loon-treckend Raedtsman.**

Pentaëdratum, **gevijsgrondigh lichaem.**

Pentaëdrum, **vijsgrondigh lichaem.**

Pentagonus, vijf-hoekigh.

Per se,

Accidens,

Quot,

Contrapositionem,

door

sich

toetal.

hoe veel.

tegensettingh.

Per Cento, ~~ten~~hondert.

Peragratio, reysingh.

Perceren, doorbozen.

Percipiëren, ontfangen/vatten/begrijpen.

Perditie, verlies/quistinge/berderf.

Perdurabel, geduurigh.

Peregrinatie, reyse/landtrekse.

Peregrineren, reysen/landtreysen.

Peremtoir, upt-eyndigh/upboerlijck.

Perfect, volmaecht.

Perfectie, volmaechthejdt.

Perfidie, ontrouw/troutweloofhejdt.

Periferia, omtreck.

Perigæum, naeste punt/by-aerdigh.

Perigrinatio, uplandighejdt.

Perijckel, gebaer/noot.

Perikliteren, wagen.

Perimeter, omloop/omtreck.

Pericæci, Zijdomwoonders.

Periodicus, a, um, omloopigh.

Periode, punt/stip/omloop/volten/upgang/
lidt/volloopingh.

Periphrasis, omspraeck.

Periscit, roodt-omschaduwige.

Perissabel, vergaenckelijck.

Perissologia, quaer omspraeck.

- Perjure, eedt-bzekinge.
 Permanent, vast/bestandigh/
 Permanentia, verblijventhepdt.
 Permissie, toe-latinge/verlof.
 Permoveren, berderen.
 Permutatie, wisselingh/mangelinge.
 Permuteren, wisselen/mangelen.
 Pernitieux, schadelijck/berderffelijck.
 Peroreren, sluyt-reden.
 Peroratio, besluytingh.
 Perpendicularis, e, rechtstandigh/loot-recht/
 water-pas.
 Perpendicularum, hangh-snaar/schiet-loot.
 Perpetreren, bedrijven.
 Perpetuel, altijd-durend.
 Perplex, verbaast/radeloos/bedzemmelt/be-
 teutert.
 Perplexiteyt, verbaasthepdt/radelooshepdt/
 bedzemmelthepdt.
 Perruque, hayz-toopfel/hayz-kap.
 Persecuteren, verbolgen.
 Persecutie, verbolginge.
 Perseverantie, volherdinge/volstandingh.
 Persevereren, volherden.
 Persisteren, aanhouden.
 Personeel, hooft vooz hooft.
 Personen, lieden/lupden.
 Perspective, doozschouwinge/doozichtig.
 Perspicuitas, duydlijckhepdt.
 Perspicuus, a, um, klaar/baarblijhelijck/dooz-
 sichtig.

perstringeren, bedwingen. (reed-
persuaderen, broed maken / aanraden / ober-
persuafie, broed-makinge/ aanradinge/ ober-
reedinge.

pertinent, behooslyck/ nae den eysch.
pertinentie, geschicktheit/ schicklyckheyt.

perturbatie, beoeringe/ verstooringe.

perturberen, beroeten/ verstooren.

pervers, verkeert.

perverteren, verkeeren/ omkeeren.

pervestigatus, a, um, doozsocht / doozsnuffelt.

pesant, zwaar/ gewichtigh.

peter, Doop-heffer.

petard, stozmsack. 116

petit, kleyn.

petitie, begeerte/ eysch.

• petitio principij, eysch van 't begin.

petitoir, eyschelycke/ eyschende.

petulant, dartel/ brooddroncken.

peupel, volck/ gesyns/ 't graut.

peysteren, herberschen/ verfrissen.

P H.

phantasia, inbeeldingh.

phantasmata, voozbeeldtsels/ Spoken.

pharynx, keellapje.

philosooph, wijs-geerighe / wijs-suchtighe/
wijs-gier.

philosophie, wijs-geerigheyt/ wijsheyt/ wijs-
gierigheyt/ wijs-wozdinge/ wijsheyt-sucht/
wijs-geerte.

- Philosophicus, a, un, **wijs-gedrigh.**
 Philomusi, **zang-hiers.**
 Phiole, **flaas.**
 Phisionomie, **gebaant-kunst.**
 Phlegbotomie, **aderlatinge.**
 Phlegma, **slim/flupm.**
 Phlegmatijk, **slimigh/flupmigh/snottigh.**
 Phosphorus, **Morgenster.**
 Phœnomena Cœlestia, **Hemelsche verschijnselen.**
 Physica, **natuur-kunde/natuur-boet/aart/-of natuur-kennis.**
 Physiq;, **natuur-kundigh.**
 Physiognomia, **ansicht-kunde.**
 Physiognomicus, **natuur-ramigh/natuur-ramer.**
 Physiologia; **natuurkunde.**

P. I.

- Picant, **steekeligh / scharp / spits / steekachtigh / wettigh.**
 Picqueur, **Paerde-berijder.**
 Pieteyt, **Godtbruchtigheyt.**
 Pilaar, **Zupl.**
 Pilleres, **plonderen.**
 Pinas, **Spiegel-schip.**
 Pinnant, **nauw-stijl / tusschen-muur.**
 Pionier, **Schans-graver / Leger-waencher.**
 Piqueten, **steeken / noopen.**
 Piraat, **Zee-roover.**
 Pisces, **Disschen.**

Piscis

Piscis volans, **vliegende visch.**

Pistool, **Sinck-roer/Sp-roer/Panbus.**

Pituite, **slijm/slupm.**

P L.

Placcaat, **plack-zeel/plack-schrijft.**

Placcaten, **beveelen.**

Plaga Cœli, **Hemel-wijck.**

Plagius, plagis, plagaal, **een toon in de sangh-kunde.**

Plagius, a, um, **staasfich.**

Plain, **effen/gelyck.**

Plainte, **klachte.**

Plaisant, **lustigh/vrolyck.**

Plaisier, **lust/vrolychheyt/vreught/vermaak.**

Planeet, **Streef-star/Dwaal-star.**

Planeren, **schaben/effenen/slechten.**

Planimeter, **Platmeter.**

Planimetria, **platmeetingh/platmeet-kunde.**

Planisphæria, **plat-klooten.**

Planum, **plat.**

Spirale, Slangh-treck-plat.

Plastice, **vozmighlyck.**

Plaveyen, **bloeren.**

Pleuris, **zid-pijn/zeghechte.**

Plauderen, **handt-klappen.**

Plenilunium, **volle Maan.**

Plenipotentie, **volmacht.**

Plenipotentiaris, **volmachtige/volmachtighe.**

Plenitude, **volhepdt.**

Pleonasmus, **obertolligheyt/onmoedig gesegh.**

Pleydoy, **gebingh/ dingh-taak.**
 Plinthides, **Tegel.**
 Ploce, **zintwaalingh.**
 Pluraliteyt, **meerderheyt.**
 Plures interrogationes, **veersondige byging.**

P N.

Pneumatica, **Geeskunde.**

P O.

Podegra, **boet-eubel/ boet-sicht.**
 Poëma, **gedicht.**
 Poena, **straf/ misdaat.**
 Poësie, **gedicht/ dicht-konst.**
 Poët, **Dichter.**
 Polares circuli, **aspunt-huigen.**
 Poikilogia, **bol-pzonck.**
 Poinsoen, **hap-zriem/ hap-kruller.**
 Point, **punt/ stip.**
 Police à assurance, **verzeker-brief.**
 Poliëren, **schaben/ effenen.**
 Politica, **burger-kunde / burger-heerschingh/**
bozgerheerschingh-kunde.
 Politijc, **burgerlijck.**
 Politie, **burgerschap/ burgerlijcke regeeringe/**
burgerstant.
 Polijt, **net/ beschaaf/ gestepen.**
 Poligamie, **veel-wijffchap.**
 Poliz, **verzeker-brief.**
 Pollicitatio, **belofte.**
 Polluëren, **befmetten.**

Poltron, **fiek/ Gapt.**

Polus, **aspunt.**

Ecliptica, **taan-romts**

Aequatoris, **evensaats**

Mundi, **werelts**

Arcticus, **Noorder**

Antarcticus, **Zuider**

} **aspunt.**

Polychordus, a, um, **veelsnarigh.**

Polyedrum, **veel-grondigh lichaam.**

Polygonum, **veelhoeck.**

Polyonyma, **veelnamige.**

Polyfyndeton, **veelkoppeling/veerkoppeling.**

Polyptoton, **bolwendigh.**

Pompe, **stacp/pracht.**

Pompeux, **prachtigh.**

Pondereren, **overtwegen.**

Pontificaal, **Pauselyck/Priesterlyck.**

Populair, **ghemeenfaam / slechtachtigh / volcklygh.**

Populeux, **volckryck.**

Port, **Haben/bzengh-loon.**

Porteren, **vragen / bzingen.**

Portie, **deel/gedeelte.**

Portier, **Deurwachter.**

Poseren, **setten/stellen.**

Positie, **stellinge/stant.**

Positief, **gesteld/stelligh.**

Possederen, **besitten.**

Possesseur, **besitter.**

Possessief, **besittende.**

Possessiva, **besit namen/erffelycke namen.**

possef-

possessor, **besittelijck**.
 possessie, **besit**.
 possibile, **mogelijck**.
 posteriteyt, **nakomelinghschap / of komste**.
 postur, **stat / gestalte**.
 postulata, **begeerten / eyschen / veroeschingen**.
 postulatio, **af-eyschinge / af-baederinge**.
 postuleren, **af-eyschen / eyschen / af-baeden**.
 potage, **pot-wijse**.
 potent, **machtigh / vermogend**.
 potentiaat, **Geweldt-heer**.
 potentia naturalis, **natuurlijck vermogen**.
 potentie, **vermogen / macht**.
 pousseren, **aanstouwen**.

P R.

practicus, a, um, **werchigh / oeffenigh**.
 practijck, **bewerkinghe / handel-greep / upt-
 werkinghe / onderwind / oeffeningh / list /
 aertighepdt**.
 practiseren, **in 't werck stellen / uptwercken /
 bewercken / onderwinden / handhaben**.
 practizijn, **bewercker / uptwercker**.
 præceptio, **onderwijsingh**.
 præcipuus, a, um, **hoozneem**.
 præcognitiones, **hoozkennissen**.
 præcox ingenium, **hoozkokenend verstandt**.
 prædemnatio, **hooz-berdoeningh**.
 prædicabilia, **segelijcke woorden / ghemeene
 woorden**.

prædi-

prædicamenta, **segh-woorden / bzaegh-woorden / seghlycke woorden.**

prædicatum, **gesegh.**

præfinitio, **voor-bepalingh.**

præmia, **belooningh / pzyfen.**

prænotio, **voor-kennis.**

præparatio, **bereydtfel / voor-bereydingh.**

præpositio, **voorzetsel.**

præpositionibus orta, **voorzettingen.**

præses, præfident, **Voorzitter.**

prævisie, **voorzieningh.**

praxis, **daedt / doeningh.**

prealable, **voorzal / eerst.**

prebende, **voorzbe / inkomste.**

precedent, **voorzgaende.**

precederen, **voorzgaen.**

precarie, **ter heede.**

precelleren, **te boven gaen / uytmannten / over-treffen.**

precept, **gebodt.**

precepteur, **meeftcr.**

preceptie, **bebel / behelende.**

precipice, **steylce / steylheydt.**

precipitatie, **over-plinge / verhaefstinge.**

precipiteren, **over-plen / neerstoyten.**

precijs, **juyst / ftip.**

predeceffeur, **voorzganger / voorzaet.**

predestinatie, **voorzchickinghe / voorz bestemmingh / voorz-beschickingh.**

predestineren, **voorzchicken.**

predicant, **voorz-Leeraer / Droeyer / Dzeker.**

predi-

- predicatie, **boozleeringh/leerorden/praecke/**
berkondigingh.
 predicatie, **boozsegginge.**
 preëminentie, **uptsteekentheydt/booztreffe-
 lijckheydt/uptsteek.**
 prefatie, **booz-reeden.**
 preferentie, **boozdeel/boozdeelinghe/booz-
 treckinge.**
 prefereren, **boozdeelen/booztrecken/over-
 achten.**
 prefigeren, **booz-bestemmen.**
 prefixie, **booz-bestemminge.**
 pregnant, **dzingende.**
 prejuditie, **nadeel/berboozdeelinghe.**
 prejudiceren, **beschadigen/berboozdeelen.**
 prelaat, **kerck-booght.**
 prelature, **kerck-booght.**
 prelegateren, **booz-upt-maken.**
 prælegatum, **booz-upt-makingh.**
 prematuur, **onrijp/onrijdigh.**
 premie, **wedde/loon/prijs/verreeringhe/ver-
 sekert-geldt.**
 premiëren, **belootten/verreeren/bergiften.**
 premissen, **boozsendingen.**
 premitteren, **booz-senden/booz-heen-senden/
 booz-af-senden.**
 preoccupatie, **booz-kominghe/booz-op-nee-
 minge.**
 preparatie, **toe-reydinghe/booz-bereydinge/
 gereedtschap/bercepsel.**
 preparatoir, **toe-reydelijck/by booz-raedt.**

prepa-

- prepareren, ~~voorbereiden~~/voor-bereyden.
 preposeren, voor-stellen.
 prepositie, voorstellinge.
 prerogatief, voorbeel/voor-recht.
 presbyter, Ouderlingh.
 presbyteriaal, Ouderlinghschap / Ouder-
 linghschap / Ouderlingh betamelijck.
 presbyterorum Officium, 't Ampt der Prie-
 sters.
 prescientie, voor-wetenschap / voor-weten-
 hepdt.
 prescriberen, voorschrijven/verjaren.
 prescriptie, verjaringe/bevel/voorschrijvinge.
 present, tegenwoordigh/geschenck.
 presentatie, aanbiedinge/overbodigh.
 presenteren, aanbieden/overbodigh zijn.
 presentie, tegenwoordighepdt.
 preservatie, behoedings/verhoedigh/betwa-
 ringe.
 preservatijf, verhoedigh/betwarend.
 preserveren, behoeden/behouden/beschutten.
 preses, Voorzitter/Opperste.
 president, Voorzitter/ Raets-hoof-man.
 presidentie, voorzittinge.
 presideren, voorzitten.
 prestantie, overtreffinge.
 presteren, betoonen / te weegh brengen / vol-
 boeren/daer doen.
 presumeren, vermoeden/wanen.
 presumptie, vermoeden/waen/laetdunckent-
 hepdt.

presump-

presumptueux, **bertwont / bennetende / laet-
dunkend.**

presupponeren, **vast stellen / vooz-been bedin-
gen / vooz-onder-stellen.**

presuppositie, **vast stellinghe / vooz-bedingh/
vooz-onder-stellinge.**

preterieren, **verbp-gaen.** (Deen.

pretenderen, **vereffchen / voozwenden / voz**

pretentie, **vereffchinghe / voozwendinge / voz-
deringe.**

pretext, **dezel / voozwendinge.**

pretieux, **kostelijck / dierbaer.**

prevaleren, **overtreffen / te hoven gaen.**

prevaricatie, **overtredinge / te bupten gamin-
ge / vergrijpinge.**

prevariceren, **te bupten gaen / begrijpen.**

preveniëren, **voozkomen.**

preventie, **voozhominge.**

prevoost, **zede-straffer / tucht-vooght / tucht-
meester / bood / doof / geweldige.**

preuve, **pzoebe / bewijs.**

primaat, **Opper-kerck-vooght / Eersht.**

primitiva, **eerstelingen.**

primo, **den eersten.**

primogeniture, **eerst-gebozenschap.**

primum Mobile, **t eerste beweeghlijck.**

prins, **Doof / Dooght.**

principaal, **voozneemste / vooznaemste.**

principia, **beginselen.**

Complexa, t'saemgesette } beginselen.
Incomplexa, enckele }

- Principie, ~~begint~~.
 Principiant, beginner.
 Prefacie, waerbearinge.
 Prisma, hantige ~~Prisma~~.
 Privaat, afgefontert / bysonder.
 Privatie, ontneeminghe / ontbeeringe / beroo-
 dingh.
 Privative Oppositie, beroofdelijk / tegen-ge-
 stelde.
 Privé, bysonder.
 Priveren, ontneemen / ontfetten.
 Privilegie, booz-recht / Vantrecht.
 Prius Tempore, eerder in tijdt.
 Natura, in natuur.
 Secundum existendi Consecutionem, na
 't gebelgh van wesen.
 Causalitate, in oorzakelijchheyt.
 Dispositione, in schikkingh.
 Dignitate, in waerdigheyt.
 Cognitione, in kennis.
 Secundum Naturam, na de natuur.
 Pro Contant, booz gereedt gelt.
 Anno, booz een jaer.
 Cento, booz 't hondert.
 Millo, booz 't duysent.
 Proavi, Ober-groot-vaders.
 Proavia, Ober-groot-moeders.
 Probabel, bewijstijck / waerschijnlijck.
 Probatio, beproebinghe / bewijstinghe / proef-
 proebingh.
 Proberen, beproeben / bewijzen.

- Probleme, leer-beeld / vzaegh-stuck / woerk-
 stuck / vertoogh / boozstel.
 Problema Reale, daedlijck } geschil.
 Notionale, kennelijck }
 Procatarticus, a, um, verdienstigh / begin-
 nende.
 Procederen, boozt-gaen / boozt-baren / dingen /
 plepten / bevoordenen,
 Procederende personen, dinghlyden,
 Procedure, boozt-gangh / dingh-tael / plept-
 handel / bepleptingh.
 Proces, gedingh.
 Processie, ommegangh.
 Proclamatie, uptroep.
 Proclameren, uproepen.
 Procreatie, teelingh / boozt-teelingh.
 Procreëren, teelen / boozt-teelen.
 Procuratie, boozsorge / volmacht / last.
 Procurator, gemachtighde.
 Procureren, versorgen / boozsorgen.
 Procureur, Versorger / Plept-versorger / vol-
 macht / Taelman / gebolmachrighde / Booz-
 sorger.
 Procureur Generael, } Algemeen Versorger / Ge-
 Van Iustitie, } reets-Versorger.
 Prodige, deur-bzenger / quist-goedt.
 Prodigaliteyt, quistinge.
 Prodigeren, verquisten.
 Prodigeux, wanschapen / wonderbaerlijck.
 Productie, boozt-bzenginge. (bzachte.
 Productum, uptbzengh / uptkomst / uptghe-
 Proe-

Proögumenus, a, um, **boozgaende.**

Profaan, **onhepligh/ werelds/ godtloos/ ongodtsdienstigh.**

Profaneren, **onhepligen/ ontwijen.**

Profereren, **uptspreken/ uptten/ boozbzengen.**

Professie, **belijdenisse/ boozgeebinge.**

Professor, **Hoofst-leeraer/ Opper-leeraer/ Hoog-schoolmeester/ Hoog-leermeester/ Hoofst-beboozdetaer/ Landts-leeraer.**

Profilum, **booz-snijdinge.**

Profiteren, **bozderen/ winninge doen/ winnen.**

Profuge, **toeblucht/ boozbluchtigh.**

Profundus, a, um, **Diep.**

Profundimetria, **Diepmeetigh.**

Profusio, **quistinge/ verplenginge.**

Progenie, **geslacht/ af-komste.**

Prognosticatie, **boozkenninge/ boozdupdinge.**

Prognostiqueren, **boozkennen/ boozdupden/ boozkundigen.**

Progressie, **booztgangh.**

Progressio Astronomica, **sterrekundige booztgangh.**

Arithmetica, **telkundige.**

Geometrica, **meetkundige.**

Prohiberen, **verbieden.**

Prohibitie, **verbodt.**

Proye, **buys/ roof.**

Project, **boozwerp/ ontwoery.**

Projecteren, **boozwerpen/ ontwerpen.**

Prolatio, **boozbzengingh.**

- Prolegomena, **voorzedenningen.**
 Prolepsis, **voorzomings.**
 Prolix, **wijdloopigh.**
 Prologie, **voorzeden.**
 Prolongatie, **verlenginge.**
 Prolongerem, **verlengen.**
 Promissie, **belofte/toefegginge.**
 Promitterem, **toefeggen.**
 Promotie, **bevoorderinge/voorzettingh.**
 Promoverem, **bevoordeten/voorzetteren.**
 Prompt, **baerdigh/gezwind/sonder hachelen.**
 Promptitudo, **baerdighheyt.**
 Promulgatio, **berkondigingsh.**
 Promulgerem, **berkondigen.**
 Pronepotes, proneptes, **achter g'ants kin-
 deren.**
 Pronomen, **voornaem.**
 Finitum, **bepaelde**
 Infinitum, **onbepaelde**
 Demonstrativum, **antwiffende**
 Relativum, **betrekkende**
 Interrogativum, **vraghende**
 Possessivum, **besittende**
 Prononciëren, **uyspreken.**
 Prononciatie, **uyspraech/uysprekingh.**
 Pronunciata, **tupghniffen.**
 Propagatie, **voorzplantinge/uysprepinge.**
 Proper, **kleyn/dun.**
 Propheet, **Godts Toek/voorzboe/voorzeg-
 gher.**
 Prophetesse, **voorzeggeresse.**

Propheteren, **boozeggen** / **waerzeggen** / **preken** / **boozboden**.

Prophetie, **boozegginge** / **openbaringh** / **boozbodingh**.

Propice, **goedtgunftrigh** / **toegedaen**.

Propinquitas, **nae-bpheydt**.

Proplasma, **boozboymfel**.

Proplastice, **boozboymghlyck**.

Proportie, **eben-reedenheydt** / **getyckmatigheydt** / **boozdeelingh** / **ebenheydt** / **eben-be-deelingh**.

Proportio Continua, **verknochte**

Discreta vel difjuncta, **ver-deelde**

Arithmetica, **tellkundige**

Musica, **zangh-kundighe**

Geometrica, **meetkundige**

} **ebenreedenheydt.**

Proportio Geometrica Simplex, **eenboudige**

Multiplex, **veelboudige**

} **maat-kundige Evenreedenheydt.**

Proportioneren, **ebenredighen**.

Propoost, **booznemen** / **boozhebbinge**.

Propoferen, proponeren, **boozstellen**.

Propositie, **boozstel** / **boozstellingh**.

Proprie, **eygenlyck**.

Proprietaris, **Eygenaar**.

Propositiones concessæ, **toegestemde**

Corrogatæ, **af-gheperste**

} **boozstellen.**

Proprietas, **eygenschap**.

Proprium, **eygen** / **eygenschap**.

Prorogatie, **uytstel** / **verlanginge**.

Proscinderen, **af-snyden**.

Proscri-

Proscriberen, verbannen.

Proscriptie, ban/verbanninge.

Prose, rijmloos/onberijmt/onrijm.

Prosecutie, afsnijdinge.

Profodia, maatklanck.

Profopopœia, persooneringh.

Prospereren, welbaren/veroberen.

Prosperiteyt, boozspoet/welbaart/boozspoe-
digheyt.

Prosternereren, nederwerpen.

Prostesis, toefet.

Profyllogismus, booz-slyptreden.

Protectie, protexie, schut / beschut / bescher-
minghe.

Protecteur, beschutter/beschermer.

Protegeren, beschermen/beschutten.

Protest, booz-betuppingh/wederspraak/ant-
tuppingh.

Protestatie, tegenspraak/onschuld-tupping/
antupgen/ankondighen/betupgh-kennis/
by-betuppingh.

Protesteren, booztupgen/wederspreken/ver-
werpen.

Protocol, schryf-boeck / klad-boeck / schryf-
rol.

Protocollefen, te boeck stellen.

Prototypus, eerste boozbeeld.

Proverbe, spreekwoort/spreekwijs/spreuck/
by-spreuck/wijs-saak.

Proviant, boozraat.

Provident, boozstemigh.

Provideren, **voorzien**.

Providentie, **voorzienigheyt/voorzieninge**.

Provincia, **Lantschap/verheert Lantschap**.

Provinciale raadt, **Lantsatigen Raat/Lantschaps Raat**.

Provisie, **voorzieninge/voorzraat/ saack-boerloon/voorzeeft**.

Provisioneel, **by voorz-raadt**.

Provocatie, **uptdaginge/porringe/beroeyp**.

Provoqueren, **provoceren, uptdagen/porren**.

Prudent, **voorzichtig**.

Prudentia, **voorzichtigheyt**.

P S.

Psalterium bacillare, **stroo-bedel**.

P. U.

Publicatie, **afkondigingh**.

Publiceren, **afkondigen/aflesen**.

Publyc, **openbaar / t'ghemeen-eyghen / ghemeyntlyck/werelt-kundigh**.

Pudlyck, **schaamtelyck / schamachtigh / eerbaar**.

Puëvil, **kinderlyck**.

Pulpit, **Lessenaar**.

Pulveriseren, **vermozelen/stof maken**.

Punctuaal, **geschicktelijck**.

Punctueren, **afstapkenen/afstippen**.

Punctum, **stip**.

Mathematicum, **wiskonstige** } **stip**.
 Physicum, **natuurkundighe** }

Pedale, vel Nadir, **neder-aspunt.**

Verticale, vel zenith, **top-punt.**

Oppositum, seu Sublime, **teghen-ober-
staande punt/ bapten-punt.**

Horizontale, **sicht-epnder punt.**

Punitie, **straf.**

Pupil, **Wees.**

Pupillariteyt, **onmondigheyt.**

Puriteyt, **supberheyt.**

Puriteyn, **supber/ supber geest.**

Purgatie, **supberingh/ losingh.**

Purgeren, **supberen/ losen.**

Purificatie, **reyn-makinge/ supberingh.**

Puillanimitas, **kleenmoedigheyt / slaphertig-
heyt.**

Putatijf, **achtender wijs/ vermepntlijck.**

Putrefactie, **verrottinge.**

Puur, **supber/ helder.**

P Y.

Pyramis, **naalde/ kantige naalde.**

Pyramidatus, a, um, **naaldisch/ genaalt.**

Qu A.

Q Uadraat, **vierkant/ vierhoek.**

Quadren, **voegen/ passen.**

Quadrangulum, **vierhoek.**

Quadrans, seu quarta circuli pars, **vierkant/
vierendeel.**

Quadrans altitudinis, **hooght-boogh.**

Quadra-

Quadraticus, & Zensicubus, vierhoecks-teen-
lingh.

Quadratio circuli, vierkantingh des ronds.

Quadratum nauticum, graad-boogh.

Quadratura circuli, 't vierkant des ronds.

Qualificeren, hoedanigh maken / tijtel geben.

Qualiteyt, aanzien / hoedanigheyt / gedaante /
staat.

Quando, wanneer.

Quantitas continua verkochte }
Discreta, verbeelde } hoegrootheyt.

Quantiteyt, grootheyt / menighvuldigheyt /
menigheyt / Hooghgrootheydt / hoe-verma-
gentheyt.

Quarta, Vierling.

Quartier, vierendeel / een wijck / gewest-lijfs-
ghena.

Quartier-meester, Wijck-meester.

Quatertemper, vierget.

Qu E.

Quæstio Civilis, Burgerlijck gheschil.

Querelle, krackeel.

Querelleren, krackeelen.

Querelleux, krackeeligh / twisfigh.

Quereren, beklagen / klagen.

Questeren, versoeken / opsoeken.

Questie, gheschil / vzaaghstuck.

Questioneren, ondervragen.

Qu I.

Quidditas, waetheydt.

Quiësceren, berusten/ rusten.

Quiëtude, gerusthepdt.

Quinta, Vyfving.

Quintantie, quijtinghe/ quijt. brief/ quijtschel-
dinge.

Quiteren, quijten/ verlaten/ ontslaen.

Qu O.

Quote, aendeel/ mael/ werf.

Quoteren, aentepckenen/ zekenen.

Quotifatie, schattinge.

Quotiferen, schatten/ andeel. epfoken/ andee-
len.

R A.

Rabat, afkortinge/ afflagh.

Rabatteren, afkorten/ afflaen.

Race, herkomst/ wortel.

Racine, wortel.

Raconteren, vertellen.

Radiatio, straaling.

Radicaal, worteligh/ ghewortelt/ oorspron-
kelyck.

Radicalis Numerus, Talwortel/ Wortel-tal.

Radiceren, wortelen.

Radius Quadrata, vierhante zijde.

Radius, frael/ schuyns kruys/ halve middelij-
eens kringhs.

Geome-

Geometricus, maetstock / meetkundige maetstock.

Radius, alias dicitur, **Strael/anders/strael-lijn / de Lijn der inhallingh / de Lijn der bozm-bermeeningh / de Lijn der bozm-berस्पreadingh / de verlicht-lijn.**

Raffineren, **supberen.**

Raillerie, **gekehrp/boert.**

Ramasseren, **bergaderen.**

Rampart, **wal.**

Rantsden, **verlossinge/versoeningh.**

Rantsoeneren, **lossen.**

Rapiamus, **mengelmoes.**

Rappel, **herroep/wedderoepinge.**

Raport, **anbzinginge/oberdzacht/verflagh.**

Raporteren, **aanbzinghen/oberdzagen/verflagh doen.**

Raar, **selden/pl/dun/aartigh/seltsaam.**

Rarefactio, **verplingh/verdunningh.**

Rariteyt, **seltsaamhepdt.**

Rasoren, **vermelen.**

Rate, **behoorte.**

Ratificatie, **bekrachtigingh.**

Ratificeren, **bekrachten.**

Ratio æqualitatis, **reden der ebengelichhept.**

Inæqualitatis, **onebengelickhept.**

Ratiocinatio, **redeneeringh.**

Ratio-

Rationaal, redelijk.

Ravalleren, slincken/ sacken.

Ravelijn, ~~Bolwerck~~/ Gabelin/ half Maan.

Rayeren, uptschabben/ upton.

R E

Realis, daadlijk/ sakhich/ in der daat.

Realiter, daadlijcken.

Realiteyt, daadtsaamheyt/ dadelijckheyt.

Reauditie, wederhooringe/ herhooringh/ ober-
hooringh.

Rebelleren, wederspannigh zijn/ tegenspan-
nen/ muypen.

Rebellie, wederspannighent/ muypen.

Rebours, aberichts/ beruert.

Recapitulatie, hoof-deelinge/ wederhaltinge
der hoof-stucken/ vertellinge.

Recapituleren, hoof-deelen/ wederhalen de
hoof-stucken/ tegenleggh-brief.

Recederen, aerselen.

Recherche, ondersoek.

Recepisse, ontfang/ ontfang-heel/ quijt-brief.

Recept, }
Recipe, } ontfanginge/ inneminge.

Receptio, ontfangingh/ annemingh.

Reces, afscheydt/ uptsel.

Recesseren, een saeck in rechte hoorzagen.

Recidive, wedervallende/ weer-instotende.

Reciprocatio, weerkeeringh.

Recipiëren, ontfangen.

Reci-

Reciproque, wederzijds / wederlinge / weder-
keerigh / heen en weer.

Recisie, afsnijdinge / opzegginge.

Reciteren, verhalen / oplezen / opzeggen.

Reclamatie, tegenroep / weder spraek.

Reclameren, tegen roepen / weder spreken.

Reclinatie, af-buiging / af-tojkinghe / ne-
derlegginge.

Reclineren, af-buighen / af-tojken / neder-
buighen.

Recogneren, } erkennen.

Recoñesceren, }

Recognitie, erkenenis.

Recollatie, weder-berispinge.

Recolement, overhooringe.

Recoleren, overhooren.

Recommandabel, prijfelijk / anprijfelijk.

Recommandatie, aanbevelinge / anprijfinge /
booschrijfinge / gebiednisse.

Recommanderen, aanbevelen / anprijfen.

Recompenfieren, vergelden.

Reconciliatie, verfoeningh.

Reconciliëren, verfoenen.

Recordatie, herdenkinge.

Recorderen, herdenken / geheugen.

Reconventie, weder-eyffinghe / weder-an-
spraeck.

Recomis, toe-blucht / hergangh.

Recouvrement, her-oberinghe / weer-krij-
gingh.

Recouvreren, heroberen / weder-krjgen.

Recrean-

Recreantie, **weder-bertrouwinge/toebertrouwinge.**

Recreatie, **vermaeck.**

Recredentie, **toe-bertrouwingh/bertrouwinghe.**

Rectangulus, a, um, **recht-hoekigh.**

Rectificeren, **louteren/recht-maken.**

Rectilimens, a, um, **recht-lijnigh.**

Rectificatio, **recht-makingh.**

Rectiterminus, a, um, **recht-paligh.**

Rector, **School-booght.**

Rector Magnificus, **Landts-school-booght/Hooge-school-booght.**

Recueil, **verfaem/kortverhael.**

Reculeren, **aerselen.**

Recuperatie, **veroveringe/weder-krigginge.**

Recupereren, **veroveren/wederkrigen.**

Recusant, **ontwilligh/wepgerende.**

Recusatie, **wepgeringe.**

Redemptie, **verlossinge/bypkoop.**

Redevabel, **schuldigh/schuldhaer.**

Redhibitie, **weder-gebinge.**

Redigeren, **maken/stellen/schicken/baer toe brengen.**

Redijt, **hersegginge/weersegginge.**

Redimeren, **verlossen/bypkopen.**

Reditus, **wederkomst.**

Redonderen, **overblaepen/herbloepen/terugge bloepen.**

Redonneren, **weder-geven.**

Redoubleren, **verdubbelen.**

Redres,

- Redres, **herstellinge**.
 Redresseren, **herstellen/ herschicken**.
 Reduceren, **wederlepden / te recht bzenghen/ herbzenge**.
 Reductie, **herbzenginge/ herlepdingh**.
 Reductio Fractionum, **herlepdingh der gebro-**
kene.

Ad minima,	} terminos,	} tot de minste tot getyckna- mige	} paeltee- kens.
Ad cognomines,			

Numerorum mixtorum, **der gemenge ge-**
tallen.

- Reductivus, **um, herlepdingh**.
 Reduplicatio; **berdubbelingh**.
 Reël, **dadelijck/ werchelijck/ waerlijck**.
 Refectie, **voedinge**.
 Referendarien, **oberbzengers/ verhalers**.
 Refereren, **berhalen/ bp-bzenghen/ aengedra-**
ghen.
 Reficieren, **hermaken/ bermaken**.
 Reflecteren, **berbuppen/ ombuppen**.
 Reflexie, **berbuppinge / weerflach/ weerbup-**
gingh/ afkeeringh.
 Reformatour, **berbozmer**.
 Reformatie, **herbozmingh/ supberingh**.
 Reformeren, **herbozmen/ supberen**.
 Refractio, **wanschaentwingh/ herbzeckingh**.
 Refrenatie, **betooningh**.
 Refrescheren, **berbarffchen**.
 Refrigeratio, **berkoelingh**.
 Refriqueren, refriceren, **berbatten**.
 Refuge, **toeblucht**.

Refunde-

Regularis, e, **geregelt/geschickt.**

Reguleren, **schicken/regelen/stieren.**

Rejeteren, **berwerpen.**

Rejctie, **berwerpinge.**

Reine, **Coninginne.**

Reine Mere, **Coninginne Moeder.**

Reitereren, **herhalen/herbatten.**

Relaes, **berhaal/berfellinge.**

Relata, **berreckinghe/bestaande/opfichte-
lijke.**

Prædicamentalia, **fechtwoordige**

Transcendentalia **oberklimmende** } **berrec-
kingen.**

Realia, **daadlijke**

Rationis, **berreckige der reden.**

Secundum dici, **na gefeydt worden.**

Secundum esse, **na zijn.**

Æquiparantiæ, **der ebengelyckhepdt.**

Disquiparantiæ, **der on-ebengelyckhepdt.**

Relateren, **bertellen/berhalen.**

Relatie, **berfellinge/berhaal/onderlinge op-
ficht.**

Relaxatie, **loffinghe/ontflagingh/ontloffingh/
berfprepingh.**

Relaxeren, **loffen/ontflaan.**

Releveren, **op-heffen/op-beuren/berheffen/
ontheffen/herstellen.**

Relictio hæreditatis, **erf-latingh.**

Relief, **ophebe/opheffinghe/berlichtinghe.**

Relièvement, **ontheffinghe/berheffinghe.**

Religie, **Godtsdienft.**

Religieux, **Godtsdienftigh/Godtplechtigh.**

Religio

- Religio reformata, **ghesupberde of herbozme de Godtsdienst.**
- Reliqua, **overblijffel / overschot / opleggingh.**
- Reliquen, **overblijffelen.**
- Remarqueren, **aanmercken.**
- Rembourseren, **weer upt-gheben / weer betalen / verschieten.**
- Remedie, **help-middel / heel-middel / teghen-middel.**
- Remediëren, **heelen / ghenesen / weder te recht brengen.**
- Rememoriëren, **herdencken / weder-berhalen / erinneren.**
- Reminiscencia, **herdenckingh.**
- Remisse, **oversettinge / overmakinge.**
- Remissie, **vergiffenis / vergevingh.**
- Remitteren, **oversetten / overmaecken / quijtschelden.**
- Remonstrantie, **bertoogh.**
- Remonstreren, **bertoonen.**
- Remors, **knaginge / woeginge.**
- Remotio, **wégh-doeningh.**
- Remotus, a, um, **verschooben.**
- Removeren, **weeren / afwenden.**
- Rempart, **wal.**
- Remuëren, **verroeren / bewegen / roeren.**
- Rencontreren, **ontmoeten / besegenen.**
- Renfort, **versterkinghe.**
- Renommeren, **vermaact maken / vermaren.**
- Renonceren, **ontseggen / opseggen.**
- Renonciatie, **ontsegginge / opsegginge.**

- * **Renoveren , vernieuwen.**
- Renverferen , verkeeren.**
- Renverfaal-bzieben/ weder-bzieben/ onkrachtingh-bzieben.**
- Renvoy , berfendingh/ wederfendingh.**
- Renvoyeren , berfenden/ wederfenden.**
- Reparatie , bermakinge/ vergoedinge/ hermakingh.**
- Repareren , bermaken/ vergoeden.**
- Repartiëren , berdeelen.**
- Repartitie , bedeelinge / aandeel / berdeelinge.**
- Repelleren , berdzijben/ te rugge dzijben.**
- Repeteren , herhalen.**
- Repetitie , herhalinge/ verhalinge.**
- Replicate , antwoozdelijck/ weerbouwwiglijck.**
- Replicatio , ontbouwwingh/ herbouwwing/ herhalingh.**
- Repliceren , wederfeggen/ weder-antwoozden.**
- Replijcq , wederfegginge / weder-antwoozd/ verantwoozdingh.**
- Repoferen , rusten/ verpozen.**
- Reprehenderen , berifpen.**
- Reprehensibel , berifpelijck.**
- Reprehensie , berifpinge/ beffraffingh.**
- Reprefalie , weder-nemingh.**
- Representatie , vertooninge/ plaets-bullinge.**
- Representeren , vertoonen/ plaets-bullen/ berbeelden.**
- Reprimende , bedwangh/ beffraffingh.**
- Reprimeren , berdzutken/ bedwingen.**
- Reprinfe , herbattinge.**

- Repriseren, **herschatten.**
 Reprobatio, **berwerpingh / wazakingh / ber-**
spuwingh.
 Reproche, **berispinge / wazakinge / bertwijting.**
 Reprocheren, **wazaken / berispen.**
 Reprouveren, **reproberen, wazaken.**
 Republijcque, **ghemeen - best / Ghemeenten-**
Staat.
 Repudiatie, **berlatinge.**
 Repudiëren, **berstooten / berlaten.**
 Repugnantia, **tegenhept / tegen - oft weerstree-**
bighepdt.
 Repugnieren, **behechten / tegenstrijden.**
 Repulsie, **berdrijvinge / afweeringe.**
 Reputabel, **achtbaer.**
 Reputatie, **achtinge / achtbaerhepdt.**
 Reputeren, **achten / weder opdencken.**
 Request, **bersoeck / bersoeck - schijft.**
 Request civil, **heusch bersoeck.**
 Requesteren, **bersoecken.**
 Requirant, **epfcher.**
 Requirereren, **bersoecken / epfchen.**
 Requisite, **bersoeck.**
 Requisitorien, **bersoeck - bzielen / bersoeckin-**
ghen.
 Rescriberen, **antwoozden.**
 Rescriptie, **schijft.**
 Reserveren, **behouden / booz - houden.**
 Resico, **ghebaer.**
 Resident, **berblijver / plaats - houder.**
 Residentie, **berblijf / berhoudinge / sittinge.**

Reside.

Resideren, **verblijven/verhouden/sitten.**

Residuum, **overschot.**

Resignatie, **overwijzinge/vertichtinge.**

Resigneren, **overwijzen/vertichten.**

Resiliëren, **te rug springen.**

Resistentie, **wederstandt/tegenstandt.**

Resisteren, **wederstaan/tegenstaan.**

Resolveren, **voornemen/beslupten.**

Resolut, **onbeteutert/rustigh.**

Resolutie, **voorneminge/opset/beslupt/ont-
lossingh/ontbindingh/ontknoopingh/ver-
blijetingh/versmeltingh.**

Resolutien, **beslupten.**

Resonantie, **klanck.**

Resort, **besteck/kabelingh/streckinge.**

Resorteren, **gehooren.**

Respect, **ontsagh/gesagh/aansien/opzicht.**

Respecteren, **eer-bieden/ontsien.**

Respectijf, **onderlingh.**

Respijt, **upstel.**

Respireren, **aessem halen.**

Respiratie, **aessem halinge.**

Responderen, **antwoorden/verantwoorden/
aanpassen.**

Responsabel, **verantwoordelijck.**

Response, **antwoorde.**

Restabilieren, **weder-opzechten.**

Restablisement, **weder-opzechtinge.**

Restauratie, **opzechtinge/weder-opzechtinge/
vernieuwingh.**

Restaureren, **opzechten/weder-opzechten.**

- Reste, **oberblijffel/overschot.**
 Resteren, **oberblijven/overschieten.**
 Restituëren, **herstellen/weder-geven.**
 Restitutie, **herstellinge/weder-gevinge.**
 Restoir, **overschot/oberblijffel/bergoedinge.**
 Restrict, **verknocht.**
 Restrictie, **verbangh/inbindinge.**
 Restrictien, **inbanden.**
 Resultatie, **weerspringinghe/opspringh/op-
standt.**
 Resulteren, **weerspringhen/opspringen/ont-
staen/ontspringen.**
 Resumeren, **herhalen/herbatten.**
 Resumtie, **herhalinge/herbatinge.**
 Resurrectie, **verrijzenisse/weder-opstandingh.**
 Refusciteren, **verwecken.**
 Retactus, **naestingh.**
 Retardereren, **vertoeven/ophouden/berach-
teren.**
 Retardement, **vertoebinghe/ophoudinghe.**
 Retentie, **onthoudinghe.**
 Retentiva Potentia, **weerhoutwelijck vermo-
ghen.**
 Reticentia, **verzwijgingh.**
 Retineren, **onthouden/behouden.**
 Retireren, **aerselen/vertrecken.**
 Retorqueren, **verdraapen/verkeeren/te rug-
ge drijben.**
 Retorsie, **omdraapinge/omtwendinge/te rug
drijbingh.**
 Retour, **weerkeer/keer.**

- Retourneren, **weerdeeren/keeren.**
 Retraict, **bertreck/wijck.**
 Retraçteren, **herroepen/herdoen.**
 Retrenchement, **besnijdingh/afsnijdingh.**
 Velt-retrenchement, **Leger-deckingsh.**
 Retrencheren, **afsnijden/besnoepen.**
 Retrogradus, a, um, **weerdeerigh.**
 Reumatijc, **koutbochtigh/nat.**
 Revelatie, **openbaringe.**
 Reveleren, **openbaren.**
 Revenge, **wraeche.**
 Revengeren, **wraecken.**
 Revenuen, **inkomsten.**
 Reverberatio, **weerdeeringh.**
 Reverentie, **eerbiedinge.**
 Reviseren, **oefstien/herstien.**
 Revisie, **hersteninge.**
 Revocatie, **herroepinge.**
 Revoceren, **weder-roepen/herroepen.**
 Revolveren, **ontwinden/omwenden/omloopen.**
 Revolteren, **afballen/omwenden/omkeeren.**
 Revolte, **oploop/afval.**
 Revolutie, **ontwindinge/omwentelinge/omloop/omrollingsh/omdraapingh.**
 Revoqueren, **revoceren, herroepen.**

R H.

- Rhetor, **Bedenrijker.**
 Rhetorica, **Bedenrijck-konst.**

Rhetorijker, }
 Rhetorizijn, } Nederrijker.

Rhombus, **even-zijdige Ruyt / schebe Ruyt /
 scheef-vierkant.**

Rhomboides, **scheef of langh-werpigh Ruyt /
 Raem.**

R I.

Ridicule, ridiculeux, **belachgelyck.**

Rigueur, **strafhepdt / strenghepdt.**

Rigoureux, **streng.**

Riole, **Goet / Verlaet.**

R O.

Roboratie, **sterckinge.**

Roboreren, **stercken.**

Robust, **sterck.**

Roiëren, **uypdoen / uypschrabben.**

Roturier, **on-edele.**

Route, **verfropinge.**

R U.

Rubellus, a, um, **roodtachtigh.**

Rubrijck, **aftepkeninghe.**

Rude, **hardt / routw.**

Rudiment, **begin-lesse / ontwerp / schets.**

Ruine, **vernielinghe / nederfrotzinge.**

Ruineren, **vernielen / nederflaen / te gronde
 werpen.**

Ruineux, **bouballigh.**

Rumina-

Ruminatio, **herkauwingh/ herhalingh.**

Rumoer, **gerucht.**

Rupture, **breuck.**

Ruse, **loosheyt/ list.**

Rustijck, **boersch.**

S A.

S Accageren, **plonderen/ rooben.**

Sacerdotalis, e, **Priesterlijck.**

Sacrament, **hepl-tepchen/ eedt-bondd.**

Sacreren, **hepligen/ wpen.**

Sacritie, **toe-hepligingh/ hepligingh/ offer-
hande.**

Sacrilegie, **kerck-roof.**

Sacristi, **Heplighdom.**

Sagittarius, **Schutter.**

Saysoen, **getp.**

Saiferen, **vatten/ vast houden.**

Saisine, **genietinge/ besit.**

Salariëren, **befoldigen/ loonen.**

Salaris, **wedde/ loon/ besoldinge.**

Saltus vocis, **stem-sprongh.**

Salvatie, **bewaringe/ beschut.**

Salveconduit, **byn-gelep-ceel.**

Salveren, **bergen/ in bepligheyt brengen.**

In salvo, **in behouden haben.**

Salvo *schieten*, **goe-reps scheut doen.**

Saluëren, **begroeten.**

Salut, **hepl/ saligheyt/ groetenis.**

Saluteren, groeten.

Salutair, heplzaam.

Salutatie, begroetinge/ hepl-wenschinge.

Sanctimonia, } hepligheyt.

Sanctitas, }

Sanctificatio, heplighmakingh.

Sanctificator, heplighmaker.

Sanguijn, bloedigh/ bloedt-rijck.

Sapientie, wijshepdt.

Sapperen, ondergraben.

Sarcasmus, begrijnsingh.

Satisfactie, voldoeninge/ leestingh/ ghemoedt
hebbingh.

Saufconduit, byp-gelep.

Sauvegarde, bescherminge/ beschuttinge/ bype
waarnis.

S C.

Scabel, banck.

Scabreux, rouw/ rupgh/ schzabbigh/ schurft.

Scala altimetra, hooghmetinghs leer.

Milliarium, mijl-maat/ mijl-schaal.

Musica, sang-trap/ sang-ladder.

Scalenum, onebenzijdigh/ oneebenbeenigh.

Scandaal, aanstoot/ ergernis.

Scandaleux, ergerlijck/ aanstootelijck.

Scandaliferen, ergeren/ aanstoot geben.

Scarificatie, scherbinge.

Scarificeren, scherben.

Scedule, handt-schzift/ ceel.

Scelereux, schelmachtigh.

Scema,

Scema, **gestalte/ sierspraack oft spreuck.**

Scema illuminationis Lunæ, **de ghestalte der Maan-verlichtingh.**

Scene, **Tooneel.**

Scenographia, } **verschaaoutingh.**

Sciagraphia, }

Scepter, **Konincks staf/ Rijckstaf.**

Sciaterica, **Sonnewijfers-handelingh/ Sonnewijfers-kunde/ Uurwijfers-kunde/ Sonuurwijfers-kunde.**

Sciatericum, **Sonnewijfer.**

Scientificus, a, um, **Weetmakend.**

Scientia, **Wetenschap.**

Scisma, **tweespalt/ scheuringe.**

Scismatijcq, **scheurmaker/ scheursachtigh.**

Scholastijcq, **schoolz.**

Sciatica, **heup-gicht.**

Scintillatio, **glinsteringh/ tinteling/ bonking.**

Scolium, **byboeghsel.**

Scopus, **Wit/ doel/ ooghmerck.**

Scorpioen, **Slangh.**

Scortatie, **hoereeringe.**

Scorteren, **hoereren.**

Scriptura, **Schryft.**

Scrupule, **anghst / ghetwicht oft steentje ban twintigh greppen/ minuut.**

Scrupuleux, **angstigh/ achterkousigh.**

Scrutatie, **naefoekinge/ doozgrondinge.**

Scrutereren, **doozsnuffelen / naefoecken / doozgronden.**

Scurrilliteyt, **Fieltery.**

S E.

Secans, **Snijdtlijn.**

Secluderen, **afsluypen/ uytfluypten.**

Seclusie, **afsluyptinge/ uytfluyptinge.**

Second flancq, **strijck-plat.**

Seconde, **tweede.**

Seconderen, **opstaan/ onderhangen.**

Secours, **opstant/ hulpe.**

Secret, **geheim.**

Secretelijck, **heymelijck.**

Secretaris, **Raadt-schryber / geheym-schryber / schryft-heer / gerecht-schryber / Stadt-schryber.**

Secte, **anhangh/ gedeelthepdt.**

Sectaris, **anhanger.**

Sectio, **hoortstree/ rondtstree/ snijding.**

Vernalis sive Initium Arietis, **Lentsnee.**

Seculier, **wereltlijck.**

Seculum, **hondertjarige Ceuw.**

Secundum quid, **nae pet.**

Securiteyt, **beplichhepdt / onbekommerthept / onbeschroomthept / gerusthepdt.**

Seditie, **opzoor.**

Seditieux, **opzoorigh.**

Segmenta, **Verbullingh/ Rondtsoel/ Dulsel/ Snijdsel.**

Seigneur, **Heere.**

Seigneurie, **Heerschapp / Heerlijckhepdt.**

Sejunctio, **onderschepding.**

Semibrevis, **halfkorte.**

Semi-

- Semivocalis, **halfklmcher.**
 Semidiameter, **halfmiddel-lijn.**
 Semiditonus, **half-tweetoon/halftoon.**
 Semiminima, **halfkleynste.**
 Semitonium, **halbe tweetoon/halftoon.**
 Semblant, **schijn.**
 Seminarium, **planthof/quekerpe/snijhof.**
 Senateur, **Raadtsheer.**
 Senatus consulta, **Raadts-besluyten.**
 Senior, **Ouderlingh.**
 Sensibel, **geboeligh.**
 Sensus orthodoxus, **recht-sinnigh/recht-leerigh** } **geboel.**
 Heterodoxus, **valsch-sinnig/valsch-leerigh** }
 Sententie, **bonnis/oordeel/gebwyfde/sin-**
spzeuck/spzeuck/sin-upringh.
 Sententie diffinitif, **opnd-oordeel.**
 Sententiëren, **bonnissen/oordeel-bellen.**
 Sententieux; **sin-riek.**
 Sentiment, **geboelighede.**
 Separatie, **scheppinge.**
 Separatio bonorum, **Boedel-scheppinghe.**
 Separabilis, e, **onderscheppdelijck.**
 Separeren, **scheppen.**
 Sepiment, **thuyt/thuyninge.**
 Seponeren, **wech-leggen/ter zijden leggen.**
 September, **berst-maant/Spelt-maant.**
 Septenarius, **sebentalligh.**
 Septentrio, **Noordt.**
 Sepulchre, **graf.**
 Sepulture, **begraffenis/graf.**
 Sequile, **gebolgen.**

Seque-

- Sequeren , **volghen/ nabolghen.**
 Sequestratie , **hplegginge/obergift/in betwaer-
 stellinge.**
 Sequestre , **scheptsman.**
 Sequestreren , **obergeben/in bewaring stellen.**
 Sereniteyt , **helderhepdt.**
 Sergeant , **Bediener/ Rechts-bode.**
 Serieux , **ernstigh.**
 Sermo , **reden/spzaak.**
 Absonus , **abesage.**
 Sermocinatio , **redeneeringh.**
 Sermoen , **Leer-reeden.**
 Serpent , **Slangh.**
 Servateur , **behoeder/behouder.**
 Serviteur , **Dienaer.**
 Servituyt , **dienstbaerhepdt.**
 Servitus prædiorum , **erf-dienstbaerheden.**
 Urbanorum , **hups-dienstbaerheden.**
 Rusticorum , **heldt-dienstbaerheden.**
 Servijet , **handt-boeck.**
 Sessio , **sittingh.**
 Severiteyt , **hardighepdt/ strenghepdt.**
 Seureteyt , **heplighepdt.**
 Sexa , **sestingh.**
 Sexagenarius , **sestigh-talligh/ sestigh-jarigh.**
 Sexe , **soorte/ geslacht/ kunne/ hy oft sp.**
 Sextilis , **seksantigh.**

S I.

- Sidereus , a , um , **gesterntigh.**
 Signaal , **teycken.**

Signatu-

Signature, **teyckeningh.**

Signifer, zodiacus, **Taanrondt/ Dupsraer/ Teecken-kringh.**

Significant, **dupdelijck.**

Signifiëren, **beteyckenen.**

Signum, **teecken.**

Meteorologicum, **verhebenredigh teken.**

Silentie, **stiltwijgingh.**

Similis, **gelijck.**

Similiter, **gelijckelijck.**

Similiter fitus, **gelijckstandigh.**

Simpel, **enckel/ eenboudigh/ slecht.**

Simpliciteyt, **eenboudigheyt/ slechtighepdt/ eenboudigheyt.**

Simulatie, **bepnsinge/ bewimpelingh.**

Simuleren, **bepnsen/ bewimpelen.**

Sinceer, **oprecht/ eenboudigh.**

Sinceriteyt, **oprechtigheyt.**

Singulariteyt, **bpsonderhepdt.**

Singulier, **bpsonder/ sonderlingh.**

Sinister, **slincks/ valsch.**

Sinus, **Hoeckmaat/ Inham/ Bay.**

Totus, **de heele**

Rectus, **rechte**

Versus, **verkeerde**

} **hoeckmaat.**

Sinuofus, a, um, **inhammigh/ bayigh.**

Situs, situatic, **standt/ gelegenthepdt.**

S O.

Sober, **nuchteren/ supnig/ spaarsaam/ schaars.**

Sobriëteyt, **nuchterhept/ spaarsaamhepdt.**

Sociaal,

Sociaal, **gefelschappigh.**

Sociëteyt, **gefelschap/ maatschap/ ghemeyn-
schap.**

Solaas, **troost.**

Solarium, **Sonnetwijf.**

Solemneel, **feestelijck/ plechtelijck.**

Solemniseren, **viereen/ Feest-viereen/ Hoogh-
tijdt houden/ plechtigen.**

Solemniteyt, **Hooghtijdt/ Hooghtijt-viereen-
ge/ Feest.**

Sollicitatie, **heneerstigingh/ versoek.**

Solliciteren, **heneerstigen/ versoeken.**

Solide, **louter/ hecht/ hard/ vast/ lichaamljck.**

Soliditeyt, **louterhepdt/ dichtheght/ vastig-
hepdt/ lichamelijckhepdt.**

Solidimetria, **lichaams metingh.**

Solidi quadratus, **lichaams vierkant.**

Solitaire, **eenzaam.**

Solmifatio, Solmifactio, Prolatio, **solmifering/
uptbezpdingh/ upttreckingh.**

Solstitialis, e, **Sonne-standigh.**

Solstitie, **Sonne-standt.**

Solstitium æstivum, }

Tropicus æstivus, }

Tropicus cancri, }

Initium cancri, }

noordsehe Sonne-standt/
noordsehe Son-heer-
kringh.

Solstitium Hybernum, }

Tropicus Hybernus, }

Tropicus Capricorni, }

Initium Capricorni, }

zuidsehe Sonne-
standt / zuidsehe
Son-heerkring.

Solvent, **betaalbaar.**

Solve.

- Solveren , **op-loffen/lossen/betalen.**
 Solutie , **op-lossinge/lossinge/betalingh.**
 Sombre , **beschaduwde/bedeekt/reurachtigh/**
akeligh.
 Sommarie , **inhoudt/kozt-begrip.**
 Sommatie , **op-epffchinge/ optellingh.**
 Sommeren , **af-epffchen / af-bozderen/ uyt-epf-**
schen/ op-epffen/ op-tellen.
 Somtueux , **kostelijck.**
 Somtueusiteyt , **kostelijckheyt.**
 Sonderen , **gconderen/peplen.**
 Sonnet , **klinck-dicht / klinckers.**
 Sophisma , **neuswijsheyt.**
 Sophist , **minggesifter / neuswijse / bet-tweeter/**
hapz-kloover/ woordbitter.
 Sophistiseren , **minggesiften/ bet-tweeten.**
 Sorites , **stapelreden/ opstapelingh/ oberbloe-**
dige betwijfelen/ klimmend besluyt.
 Sorteren , **uytsonderen.**
 Effect forteren , **stant-gripen.**
 Soterologus , **Lichaemkundigh.**
 Soulagement , **Troost.**
 Soulageren , **bertroosten.**
 Souverain , **Oppelhoof / Opperste / Oppers-**
machtigh.
 Souverainiteyt , **Oppermacht / Oppelhoof-**
digheyt.

S P.

- Spargeren , **verspreyden.**
 Spasme , **kramp.**

Spatie ,

- Spatio, **woyd/ruymte/lege plaats.**
 Spatieux, **ruym/woyd.**
 Speceryen, **droogerpe/kruyden/drogen.**
 Speciaal, **sonderlingh/bpsonder.**
 Speciale Procuratie, **sonderlinge last.**
 Specialijk, **insonderheyt/bpsonderlijk.**
 Specialissimus, a, um, **bpsonderst.**
 Specialiteyt, **bpsonderheyt.**
 Specie, **gedaente/soorte/bpsonder.**
 Species, **gedaente/soorte/ghemeen-gedaente.**
 Specieux, **sonderlijk/sonderlingh.**
 Specificatie, **sondering/benoeming/upbouw-
king.**
 Specificus, a, um, **gedaent-makend/soortma-
kend/gedaent-stellend.**
 Specificatio, **ghedaent-making.**
 Specificeren, **specificeren, sonderen.**
 Spectakel, **Schouw-spel/beschouw-spel.**
 Spectateur, **anschouwer.**
 Specteren, **anschoutwen.**
 Specularie, **opmerckinge/bespauringe/bespie-
dinge/beschouwingh/sinlijchheyt.**
 Speculeren, **besinnen/bespeuren/bespieden/
bezeffen/beschouwen.**
 Speculatijf, **opmerckend.**
 Spelonck, **aerd-kupl/grotte.**
 Sphere, **kloot/kogel/bol.**
 Sphærica, **ballkunde/klootkunde.**
 Sphæroides, **ep-rondt/klootfch/bolfsch.**
 Sphæroidales, **langh-werpije ballen/of kloo-
ten.**

Spineux, ~~been~~machtyg / sterckachttyg.
 Spiralis, Slangetreck.
 Spissig, ~~ge~~spysig.
 Spissus, a, um, ~~dicht~~ / dicht.
 Splendoreus, glinsteren.
 Splendour, ~~ma~~chtyg / glans.
 Splenitijck, ~~in~~achttyg.
 Spoliatie, ~~beroo~~vinge / ~~plon~~dingh.
 Spoliëren, ~~beroo~~ben / ~~plon~~cken.
 Spongieux, ~~schu~~pmachtyg / ~~zwam~~achttyg /
 spons-achttyg.
 Susco, ~~on~~sluyter / ~~on~~beveert.

S T.

Stanti datto, den toekomende maant.
 Stationarii, ~~Sch~~idwachten.
 Statio, ~~Wach~~-hups.
 Status, ~~statu~~ / ~~go~~fo-saack.
 Conjecturalis, ~~ramende~~ } staat.
 Finitivus, ~~bepalende~~ }
 Qualitatis, }
 Quantitatis, } staat der } ~~hoed~~inghert.
 Humiliationis, } ~~ho~~grootheit.
 Statue, ~~beeldt~~ / ~~stoc~~k-beeldt.
 Statuëren, ~~instellen~~ / ~~bast~~ setten.
 Statuyten, ~~instellingen~~.
 Stature, ~~lijfs~~ groote / ~~lijf~~-stat.
 Stellæ formatæ, ~~gebo~~rmde ~~St~~atten.
 Stereometria, ~~lichaam~~-metingh.
 Steriliteyt, ~~on~~bruikbaarheyt.
 Stimulatie, ~~aan~~pozinge.

Stipu-

Stipulatie, **toefeggingt.**
 Stipuleren, **toefegghen.** **chept.**
 Stratagema, **arghlistigheyt / loofse treck / loof-**
Structure, timmering / gebout.
 Student, **Leerlingh / Boeck-oeffenaar.**
 Studie, **leer-oeffeningh / blift.**
 Studeren, **bliften / oeffenen / bebaarstigen.**
 Studieux, **nearstigh / bliftigh / loofsuchtigh.**
 Studoor, **Oeffen-kamer.**
 Stupiditeyt, **plompgheyt.**
 Stylò novo, **na uentoe stijl.**
 Veteri, **na oude stijl.**
 Stylobata, **stijl-grondt.**

S. U

Suafie, **anradinge / oberoedingh.**
 Suafor, **Oberreder.**
 Subaustralis, e, **zuyderlijck / zuytwaerts / zuyt-**
achtigh.
 Subalternus, **onderbeurtigh.**
 Subalternus, **onderbeurtighheyt.**
 Subborealis, e, **noordelijck / noordwaerts /**
noordachtigh.
 Subcontrarietas, **onderstrijdigheyt.**
 Subdivideren, **onderscheyden.**
 Subject, **onderwerp / onderwerpen / grond-**
saack / grondt.
 Subjectio, **onderoeringh.**
 Subjiciëren, **onderwerpen.**
 Subijt, **snel / terstont / gestwind.**
 Subjungeren, **onderwerpen / onderbergen.**

- Submissie, onderstelling/ **verloof**.
- Submitteren, onderstellen/ **verloofen**.
- Subordinatus, ondergeschikt.
- Subordoneren, ondergeschikt maken.
- Suborneren, besterven/ **opdo-maken**.
- Subropt, sterfswijg/ **ter slomp**.
- Subrideren, moeftrijpen.
- Subrogeren, in de plaats **van een ander stel-**
len/ plaats bullen.
- Subsidie, onderstand.
- Subsisteren, bystaan/ **onderstand doen/ helpen**.
- Subsistentia, onderstandigheid/ **bestaanlijck-**
hepd.
- Subsigneren, ondertekenen.
- Subsolanus, **oostewindt**.
- Substantie, **wesenslijcheit/ zelfstandigheid**.
- Substantieux, **bondigh/ zelfstandigh/ eigen-**
traagtygh.
- Subtractie, **afrekening**.
- Substraheren, **afstreken**.
- Substitueren, in de plaats **stellen/ onder- stel-**
len/ erfstellen.
- Substituyt, in de plaats **gesteld/ ondergesteld**.
- Substitutie, in de plaats **stellinge/ onderstel-**
linge/ erf-makinge.
- Substratio, vel subductio, **afrekening**.
- Subterraneus, a, um, **onder-aersch**.
- Subtensio, **onderspanningh**.
- Subtjil, **spitsvündigh/ scharpsinnigh/ fijn-**
sneedigh.
- Subtiliseren, **harplozen**.

Subtilteyt, **spitsbinnigheyt / scharpsinnig**
 Subvenieren, **boorhomen** (heyt
 Subventie, **onderstant**
 Subversie, **omkeeringhe**
 Succederen, **volgen / nadevolgen / gelucken**
 Succes, } **involging / nadevolging / gelucken**
 Successie, } **besitting / overwinning**
 Succincte, **beknopt**
 Succumberen, **onderliggen**
 Sufficientia, **genoegsaambeyt**
 Suffisant, **genoegzaam**
 Suffocatie, **verfuchtinge**
 Suggestie, **ingebinge**
 Suggitatie, **besmettinge / seer onclech**
 Suite, **stoet**
 Superabondant, **overbloedigh**
 Superabondantie, **overbloed**
 Superb, **hooghmoedigh / trots / habgheugh**
 Superbiteyt, **hooghmoedighheyt / trotsheyt**
 Supercilios, **winchgheue**
 Superficies, **opper-blaek / blaek / blaekhe**
 Superflu, **overbloedigh / overvloedigh**
 Superfluitas, **overbloedighheyt**
 Supermolendent, **opper-booght**
 Superioriteyt, **oerheyt**
 Superior, **laten-fangh / opper / hoogen**
 Superstitione, **opfecht**
 Superiederem, **af-laten / nae-laten**
 Superstitie, **overstalligheyt / op-geloof / afghe-
 loof / wan-geloof / waan-geloobingh**
 Superstitieux, **overstalligh / opstobbigh**

Suppe-

- suppliceren, toeropenen.**
Suppleeren, bullen.
Supplement, Suppletie, bullinge.
Supplianten, smeechelingen/ biesoekers.
Supplicatie, smeechinghe/ smeech-schift/ oot-
smoedigh herfoek.
Supplice, straffe/ lijf-straffe.
Suppliceren, } smeechen/ te voet vallen.
Suppliëren, }
Support, steunfel.
Supportabel, verdragelijch.
Supporteren, verdragen/ onderfatten/ onder-
schagen.
Supposeren, onderfreesen/ onderstellen/ upt-
maken/ toestellen/ versteren.
Suppoort, ondergefelde.
Suppositie, uptmakinge/ toestellinge/ onder-
stellinge.
Suppositum, onderstel.
Suppressie, verdruchinge/ onderdruchinge.
Supprimeren, verdruchen / onderdruchen/
t'onderhanden/ dempen.
Supputatie, oertellinge.
Surabondant, oberbloepende/ oberbloedigh.
Surabondantie, oberbloedighheyt.
Surabondant, oberfloepen/ overrijch zijn.
Surmonteren, te boben gaen/ oertreffen.
Surreptie, afrooningh/ ontfutelen.
Surrogatie, in de plaats stellinge.
Surrogere, in de plaats stellen.
Surfact, bespinginge.

- Surfeance, **schozlinge/ op-schozlinge.**
 Survivantie, **oberleevinge.**
 Susceptibel, **vatbaer.**
 Suscitären, **optwecken.**
 Suspect, **verbaecht.**
 Suspecteren, **berdencken/ nae-bencken/ och-
 terdencken.**
 Suspectie, **berdenckinge.**
 Suspenderen, **opschozen/ affstellen.**
 Suspendie, **opschozinge/ schozlinge/ twiffel/
 onsekerhepdt.**
 Suspitie, **achterdocht/ arghtwaen/ nabencken/
 achterdencken/ vermoeden/ afterkoninghepdt.**
 Sustainere, **onderhouwt.**
 Sustaineren, **staende houden.**
 Sustaineren, **onderhouden/ ophouden/ staende
 houden/ oeffnen.**
 Sustainue, **staende houdinge/ drijvinge.**

S. Y.

- Syllabe, **woord-greep/ letter-greep/ bebaefel.**
 Syllogismus, **sluut-reeden/ bevoegde-reeden/
 schicklijck besluut.**
 Syllogismus Hypotheticus, **voorz
 waerdige**
 Disjunctivus, **schiftige**
 Dialecticus, **redelikeftige** sluit-reeden.
 Demonstrativus, **bevoegde**
 Sophisticus, Fallax, **voorzeg-
 ijcke**
 Symbola, **Verwante.**

- Symbole, **Bypassing.**
 Symbole, **waar-teyken / belt-teecken / gelaght / geloofs-begrip.**
 Sympatie, **mede-neggingh / onderlinge treck.**
 Symploce, **omtocht.**
 Sympomaticus, a, um, **roekeligh / opballigh.**
 Synæresis, **krimp / zaamen oft opt-trecking.**
 Synæstiosis, **scheelheel.**
 Synalapha, **zand-blinder.**
 Syncope, **uptlaet.**
 Synduafis, **samenkoppelingh.**
 Synecdoche, **verlangingh.**
 Synyoga, **School / vergaar-plaats.**
 Synode, **kercken-Landt-raadt / kerckelycke vergaderingh.**
 Synodicus, a, um, **samenkonstigh.**
 Synonymia, **eennamingh / kyckwoordt.**
 Syntaxis, **samenboegingh.**
 Synthetica, **samenstellingh.**
 Systema, **hoft-bord / samen-stel / sang-leder.**
 Systematicus, **samenstetigh / samenstelligh.**

T A.

- T** Abelljoen }
 Tabellaris, } **Wondtschryver.**
 Tabernakel, **Cente / Hut.**
 Tabula mobilis, **roerlyck tafzel.**
 Tacio, **rakingh.**
 Tactus, **maatslagh.**

Tangens, **raach-lijn.**

Tangibel, **gevoelich / tastbaar / gevoelig.**

Tailloor, **supboord / dischboord / tafelboord.**

Tapeinosis, **verkleeningh.**

Tapijt, **pel.**

Tarra, **ontreyn / ontfangen.**

Tarderen, **vertoeben / beynen.**

Tardif, **traagh / langzaam.**

Taverne, **Herberge / kroegh.**

Tavernier, **Waart.**

Tautologia, **hateringh.**

Taxatie, **schattinge / waardeeringe.**

Taxeren, **schatten / waardenen.**

T E.

Technologia, **kunstkunde.**

Teinture, **bertwinge.**

Temerair, **reuckeloos / stout / waagmoed.**

Temeritas, **lichtvaardigheyt.**

Temperantie, **matigheyt.**

Temperantia, **matigh.**

Tempel, **kerck.**

Tempeest, **ontweer / storm.**

Temporalitas, **tijdelijckheyt.**

Momentanea, **ogenblichige**

Non momentanea, **niet ogen-**

blichige

**tijdelijck-
heyt.**

Temporeel, **tijdelijck.**

Tempus aequale, **even-tijt.**

Inaequale, **on-even-tijt.**

Tem-

- Tempus praesens, tegenwoordige
- Imperfectum, volmaachte / onvolmaachte
- Perfectum, volmaachte / voorgelede
- Plusquam perfectum, meer als volmaachte / voorgelede
- Futurum, toekomstige
- Quadrimestre, viermaandige tijd / vierbejd tijde
- Tenderen, strecken.
- Temptatie, quellinge.
- Tempteren, spullen.
- Tenderen, na toe strecken.
- Teneur, inhoudt.
- Tenor, laagh-stem / neurie.
- Tentatie, beproebinghe / versoekinghe / bekoeringe.
- Tenteren, beproeben / versoeken / bekozen.
- Tepens, lammeb.
- Termijn, bepalinge / paal-teekenen / merck-teekenen / taltwoztel / paal.
- Terminatie, eynde / upt-eynde / bepalinge.
- Termineren, eyndigen / bepalen.
- Terminus major, meerder
- Minor, minder
- Medius, argumentum, middel
- Terribilis, e, schrikhelijk / verbaarljk.
- Territoria, Landtpalen.
- Ferr-plain, leger-walgangh / loog.
- Testament, uptterste wille / verbondt.
- Testateur, uptterste wil maker / willer.

Testa-

Testatrix, **spetterstrijwaafter.**

Testeren, **erf maken/ betuygen.**

Testificatie, **betuyginge.**

Testimonium, **getuygninge.**

Tetrachordum excellentium, **vierfingrig/ der
opstehende.**

Superiorum, **hoogere.**

Finalium, **epodige.**

Gravium, **zware.**

Tetrædram, **viergrondigh lichaam.**

Tetragonus, **vierhoeckigh.**

Tetrastichon, **vierlingh-voet.**

Textus, **'t geweeff/ weeffel/ inhoudt.**

T H

Theatre, **Schoutburg/ Cooneel.**

Thema, **gestel.**

Simplex, **euchel.**

Complexum, **saam-gheest.**

Universale, **alghemeen.**

Singulare, Individuum, **bijson.**

der/ oft onbereygh.

Determinatum, **bepaald.**

Vagum, **stervenien.**

Theologie, **Godt-beleertheit/ Godsdienst-**

Unionis, der vereenigingh. (hände.

Visionis, der sieningh.

Revelationis, der openbaringh.

Theologus, **Godt-geleerde/ Schrift-geleerde.**

Theorema, **werck-stuck/ vertoogh/ spiegelend**

voorstel.

Theore-

- Theoreticus, **theoreticus**, beschouwing.
 Theoria vel Theorica, **spiegeling** / **beschouwing**.
 Theosophia, **Gods-kunde**.
 Thesis, **stelling** / **los-geschied**.
 Thresoor, **schat**.
 Thresorier, **Ontfanger** / **Schat-meester** / **Penning-meester**.

T I.

- Tibi, 't gelt u / an u / ick brengh' t u.
 Timiditas, **bleuheit** / **vrees**.
 Tindare, **vertoinge**.
 Titillatio, **kitteling**.
 Titule, **op-schryft** / **by-naam** / **Dan** / **benaming** / **eer-naam**.
 Tituleren, **by-noemen** / **op-schryben**.

T O.

- Tolerantie, **verdraaghsaamheit**.
 Tolereren, **verdragen**.
 Tombe, **Grav**.
 Tome, **Boeck-deel**.
 Tonus, **toon**.
 Torment, **pijn**.
 Tormenteren, **pijnigen**.
 Torqueren, **wenden** / **draayen** / **keeren** / **toynigen**.
 Torture, **pynninge**.
 Tortureren, **pynigen**.
 Totaal, **geheel** / **al**.
 Totum, **heel**.

- Simulare, vel Homogeneus, **ghelijck**
ghelijckheigh/ of ghelijckaertig.
 Dissimulare, vel heterogenum, **on-**
ghelijckheigh/ of anderaartigh.
 Toucan avis, de vogel **Toucan**
T **R.**
 Tractaat, handelinghe.
 Tractaat van Trevis, **bestand/ verdragh.**
 Tractabel, handeldaar/ **retheligh.**
 Tracteren, **handelen.**
 Traditie, overleveringe/ **leeringh/ opdracht.**
 Traducere, oversetten/ **overhalen/ behalven/**
doorstreicken.
 Traductie, **oversettinge/ behalven.**
 Traficq, **koophandel.**
 Tragedie, **trouwspel.**
 Traitoran, **sleepen.**
 Traiter, **verrader.**
 Tranchéen, **afslijdesels.**
 Tranquilliteyt, **stilligheyt/ gerustheyt.**
 Transactie, overgebinge/ **afhandelinghe/**
dinghe/ overkomst/ verdragh.
 Transcendentia, **overschimmelingen.**
 Transformatie, **gedaent-veranderinge/ ver-**
bozminge.
 Transformeren, **ghedaent-veranderen/ ver-**
trouwen.
 Transgressio, **overtredingh.**
 Transire, **overgaen.**
 Transitio, **overtred/ afstred.**

Transi-

- Transfigeren, overkomen/overfetten/overdragen
 Translatieren, overfetten/overdragen.
 Translatie, overfettinge/overdracht.
 Translucida, a, um, doorschijnigh.
 Transmigrereen, verhuysen.
 Transmitteren, verzenden.
 Transmutatio, verwisselingh.
 Transmuteren, verwisselen.
 Transports, overdracht/overgift/opdracht.
 Transporteren, overdragen/overleveren.
 Transsinuosa, vel Hypothenusa, schuynse zijde.
 Transumptio, overneemingh.
 Transsubstantiatio, over-zelf-standigingh.
 Trapezium, on-ebentwijdzydigh/ongeslacht/
 slinboeckig/voegend vierkant. (andern.
 Travailleren, arbeiden/quellen/moepten
 Travers, dwars/krups-tweeghs.
 Traverseren, krupffen/dwerssen/dryben.
 Trenchee, loop-grabe/voorschans.
 Trepidatio, schudding/waggeling/beeking.
 Trevis, bestandt/stilstandt van Wapenen.
 Triangel, drie-hoek.
 Triangulatum, gedriehoek.
 Tribulatio, verdriet/gequel/wederwaerdig-
 Tribuyt, tol/schattinge/oplage.
 Trigonometria, driehoek-meetingh.
 Trigonus, a, um, driehoekigh.
 Trinepotes, Trinepotes, Broeders en Sisters
 naeste kindts-kinderen. (hept.
 Trinitas, drie-eenheyt/drieuldighheyt/drie-
 Trinus, drieelingh.

- Tripanerem, **doosbozen**.
 Triptongus, **drie-blanch**.
 Triplicitas, **driedubbigheid**.
 Triquadratus, **vierhants vierkant-vierkant**.
 Triquetra, **driehoekigh drie-roe**.
 Triste, **trennigh/ droevigh**.
 Tristitia, **trennigheid/ droevigheid**.
 Tritavi, **Meerbet-ober-ont-groot-vaders**.
 Tritavia, **Meerbet-ober-ont-groot-mothers**.
 Tritonus, a, um, **drietoonigh**.
 Triumphatus, **gezege-prael**.
 Triumphus, **zege-prael/ intrede**.
 Triumpharen, **Zegen-pralen**.
 Tropheen, **zege-teptenen/ zegen-frichten**.
 Tropicus, **Zonne-keer/ Zou-keerkringh**.
 Cancris, vel Septentrionalis, **Aktivus**,
kreeft- Zou-keerkringh/ Zouder-zou-
keerkringh.
 Capricorni, vel meridionalis, **Hybernus**,
sternbocks Zou-keerkringh/ Zouder-
zou-keerkringh.
 Tropologicus, **Waalsprenckigh**.
 Tropus, **walingh/ woord-wisselingh/ ver-**
keerde spreek.
 Trotteren, **drauen**.
 Troubleren, **beroeren**.
 Troup, **kudde/ hoop**.

T U.

- Tumult, **opzoet**.
 Tumultueux, **opzoerigh**.

Turbatie, beroeringe.
 Turbe, bende/ meenichte/ schare.
 Turberen, beroeren.
 Turbulent, onstuytmigh.
 Turpe, leelijck/ oneerlijck.
 Tutele, booghdp/ momberschap.
 Tuteur, booght/ monber.

T. Y.

Tympanum, Crommel-blies.
 Tyrannus, Dwingelandt/ Geheldenaer.
 Tyrannis, Dwingelandp.

V. A.

V Acant, leedigh.
 Vacantie, leedighheit/ biertijt. (hept.
 Vacatie, beestigheit/ ontleedighingh/ ontleedig-
 Vaceren, beledigen/ berledigen/ ontleedighen.
 Vacillatie, waggelinge/ wispelturighheyt.
 Vacilleren, waggelen.
 Vacuatie, leedighingh.
 Vacuëren, leedighen.
 Vacuum, ydel.
 Vagabond, landtlooper.
 Vagus, a, um, zwerbent/ onbepaelt.
 Vaillant, kloeck.
 Vaillantise, kloeckheyt.
 Valabel, waerdigh.
 Valey, dal.
 Valeur, waerdp/ prijs.
 Valeureux, kloeck/ dapper.

Vali-

Valideren, gelden.

Valise, male.

Valitude, gesontheydt.

Valuatie, waerdeeringe.

Vaniteyt, ydelheyt.

Vanteren, beroemen.

Vapeur, wasem/damp/domp.

Vaporeus, dompigh.

Vaqueren, beesigh zijn.

Variabel, veranderlijk/twiffelbaer.

Variatio, veranderingh.

Variëren, veranderen.

Variëteyt, veranderingh.

Vassaal, Leenman/Smalheer.

Vaticinoren, waersseggen.

U. B.

Ubi, waar.

Ubietas, waarte.

Ubiquitas, over-alheyt.

V. E.

Vegetabilis, lebend.

Vehement, heebigh/heftigh.

Vehementie, heebighheyt.

Velleitas, willighheyt.

Velocitas, rasheyt/snelheyt.

Venaal, bepl.

Venaïson, wildtzaadt/wildtgebark.

Vendiceren, toe-epgenen.

Venditie, berkoopinge.

Vente, verkoop.

Venerabel, eerwaerdigh.

Vene-

Veneratie, eeringe/erbiebinge/erbiebighept.

Veniël, vergehelijck.

Ventileren, waten/roven-siften/windelen.

Ver, Lente.

(hepdt.

Veracitas, waerachtighept/waerwoordig-

Verba activa, bedrijvende

Passiva, lijvende

Neutra, genetepe

Personalia, persoonlijke

Impersonalia, onpersoonlijke

} werckwoor-
den.

Verbaal, vertellingh/verhaal.

Verbum, werckwoord.

(woorden.

Verbalia, werckwoordighe/werckachtighe

Veritas, waerhept.

Verificatie, waarneminge.

(tuppen.

Verifiëren, verifiëren, waarmaken/waarm-

Verfleren, berkeeren/oeffnen.

(wending.

Versie, oersettinghe/onsettinge/bravingh/

Verticales circuli, gewest-cirkelen.

Verticalis, e, toppigh.

Vertueux, deughdigh/deughdzaam.

Vesper, abont-stondt/abont-zangh/abont-

dienst/abont-ges.

Vesperrugo, abont-roodt.

Vespertinus, a, um, abontstondigh.

Vespertilio, Diermups/Dliegh-mups.

Vesper-broodt, abont-broodt.

Vestige, spoor/wetstap.

Vesture, kleedingh.

Vexatie, quellinge/moepten.

Vexeren, quellen/plagen.

- Via Publica, **Heerewegh.**
 Vicinalis, **Buurwegh.**
 Vicarie, **Stadt-houderſchap.**
 Vicaris, **plaats-houder/ Stadthouder.**
 Vice, **mangel/ gebzeek/ ondencht.**
 Vice admiraal, **Onder- Vloot-heer.**
 Vicemeridianus, **Deurt-middagh-kringh.**
 Vicæquator, **Deurt-Cebenaer.**
 Vicerooy, **onder-Koningh.**
 Vieux, **oudergondel/ gebzedigh.**
 Viciniteyt, **gebuurſchap.**
 Viconte, **ondergrabe/ bozgh-grabe.**
 Victorie, **oerhand/ oerwinninge/ zeege.**
 Victorieux, **zeege-zicht/ oerwinnigh.**
 Vicualie, **hoedſel/ leefrocht.**
 Vicuſtieren, **boeden/ ſpiſen.**
 Vigour, **ſterckte/ kracht.**
 Vigilant, **wacker.**
 Vigilantie, **wackerhepdt.**
 Vigoreux, **ſterck/ krachtigh/ fris.**
 Vijn, **ſlecht/ geringh/ onachtbaer/ onwaerd.**
 Vilain, **guytachtigh/ ſchandigh.**
 Vilinie, **guytperpe.**
 Villipendie, **berachtinge/ klepnachtige.**
 Vilipenderen, **berachten/ berſmaden.**
 Vindemie, **Wijn-tijdt/ Wijn-oegſt.**
 Vindiceren, **byz-maken/ verloſſen/ bebzyen/
 byz bechten/ redder/ epgenen/ wzyken.**
 Vindicatio, **Toe-epgening.**
 Vinofitas, **Wijnighepdt.**

- Vinolentia, **Dronckenschap.**
 Viola di Gamba, **kniebeedel.**
 Violatie, **schoffeeringh/ schendinge.**
 Violent, **geweldig.**
 Violeren, **schoffieren/ verkrachten/ schenden.**
 Violentie, **gewelt/ schoffeeringhe.**
 Virgula, vel Comma, **snes/ streep/ snipsel.**
 Visibilis, e, **sichtbaer/ sientlijk.**
 Visie, **steninghe.**
 Visier, **doorsicht.** (verschijninge.
 Visioen, **gesicht/ gesicht-spoock/ roongesicht/**
 Visitatie, **besoek.**
 Visiteren, **besoeken.**
 Vitie, **ondeught/ mangel.**
 Vituperabilis, e, **besmadelijk.**
 Vituperatio, **besmadingh.**
 Vitupereren, **lasteren/ verachten/ besmaden.**
 Vivaciteyt, **lebensgheyt/ langh-lebentheyt.**

U L.

- Ulceratie, **zweer/ zweeringe.**
 Ulcereren, **zweeren.**
 Ultimo, **den laetsten.**

U M.

- Umbra, **schaduw.** (schaduw.
 Umbra refracta, **bzeuckschaduw/ herbzooche**

U N.

- Unanimitieyt, **eenmoedigheyt.**
 Unguent, **Salve.**
 Unie, **eenigheyt/ bereenigingh.**
 Uniëren, **bereenigen.**

Uniformis, **eenboornigh.**

Unio Personalis, **persoonlijke vereenighingh.**

Unitas, **eenhepdt.**

Singularis, **bysondere**

Universalis, **algemeene**

Numerica, seu Materialis, **getal-** } **Een-**

ge/ of stoffelijke

Formalis, **voornelighe**

Universalitas, **algemeenhepdt.**

Univerfeel, **algemeen.**

Univerfiteyt, **Landt-school / Hooghe-school /
gemeen-school / algemeenhepdt.**

Univoca, **een-namige.**

Univocantia, **een-noemende.**

Univocata, **een-genoemde.**

Univocatio, **een-namighepdt.**

Unum per se, **een dooz sich.**

Per accidens, **een dooz toeval.**

V O.

Vocaal, **klincherd / klinck-letter.**

Vocabel, **woordt.**

Vocabula artium, **kunst-woorden.**

Vocabulaar, **vertaal-boeck / woord-boeck.**

Vocatie, **beroep.**

Vocativus, **Roeper.**

Voceren, **roepen / beroepen.**

Voces mutabiles, **veranderlijke woorden.**

Vocificeren, **krchten.**

Vogue, **zwier / zwangh / woortocht.**

Voix, **stem.**

Volitio, **willingh.**

- Volumen, **boeck-deel/rol-boeck/boeck-bont.**
 Voluntaris, **byptwillige/getwilligh/willigh.**
 Voluptas, **wellust.**
 Voluptueux, **wellustigh/dartel.**
 Vomeren, **braken.**
 Vomitoirie, **spon-branch.**
 Vonnis, **Bewijsde zaack.**
 Voraciteyt, **gulsighepdt.**
 Voreren, **opflocken/berstuden.**
 Voyagie, **reysse.**
 Vouëren, **verloben.**
 Vox Primitiva, **Eersteling**
 Paronyma, **Spuyteling** } **woordt.**

U R.

- Uranoscopia, **Semel-kunde.**
 Urbaan, **deftigh/burgerachtigh/beleest.**
 Urbaniteyt, **deftighepdt/bozgerlijckhepdt.**
 Urgeren, **dzingen/dwingen/boozwenden/andzingen/op anstaan.**
 Urinaal, **Pis-glas.**

U S.

- Ufantie, Ufagio, **gebruyck.**
 Ufufuuct, **lijstocht/bruchte-gebruyck/blading.**
 Ufure, **woecker/gebruyck/genieting/getwin.**
 Ufurpatie, **gebruyck/besit-neeminghe/innemingh.**
 Ufurperen, **besit nemen/ghebruycken/innemen.**
 Ufus, **Bruyck.**
 Fructus, **Lijstocht.**

Uteren,

Ueren, gebuycken/besigen.

Utiliteyt, profijt/nut.

V U.

Vulgair, gemeen / slecht.

Z A.

ZAphyrus, Zafiersteen.

Z E.

Zelateur, pberaer.

Zele, pber-sucht.

Zenith, Topboogh/opperaspunt.

Zensicubus, vierhoeck/ of vierkants teerlingh.

Zensizensus, vierhoecks vierhoeck. (hoeck.

Zensizenzensus, vierhoecks vierhoeck vier-

Zensurdesolidus, Michaems vierhoeck/ of vierkant.

Zensus, vierhoeck/ vierkant.

Zephyrus, Weste windt.

Z O.

Zodiacus, taanront/duyfteraer/tekenkring.

Zoofita, Plant-bieren.

Zona, riem/zwachtel/bandt/gozdel/lucht-
streck.

Temperata, gematighde riem.

Intemperata, ongematighde riem.

Torrída, doze of bersengde riem.

E Y N D E.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

